

แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

เจนจิรา เพ็ชรมาก

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

พ.ศ. 2569

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชื่อการค้นคว้าอิสระ แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ชื่อผู้วิจัย นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมากร รหัสนักศึกษา 664140107

ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ ขวัญมัน ปีการศึกษา 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงาน 3) เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน ครู จำนวน 261 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ และเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.940 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความถี่ (f) ร้อยละ (%) การทดสอบค่าที (t-test Independent) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่พบมากที่สุด คือการดำเนินการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษารับรู้และเข้าใจการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษา ยังไม่ครอบคลุมและชัดเจน 3) การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 4) แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา เชื่อมโยงและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนผ่านช่องทางที่หลากหลาย ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรร่วมกันวิเคราะห์บริบทด้วยกระบวนการ SWOT Analysis ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม และประเมินผลที่มีผู้แทนจากทุกภาคส่วนด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรพัฒนาระบบสารสนเทศออนไลน์เพื่อบันทึกและจัดเก็บข้อมูลการประเมิน ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการติดตามผลการดำเนินงานผ่านช่องทางออนไลน์และการเข้าถึงข้อมูลการประเมินคุณภาพอย่างโปร่งใส ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาดังสังกัด สถานศึกษาควรดำเนินการเผยแพร่รายงานการประเมินตนเอง (SAR) อย่างโปร่งใสและต่อเนื่อง และด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำกระบวนการบริหารที่หลากหลายมาใช้ในระบบประกันคุณภาพภายใน โดยกำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ และรายงานผลเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : แนวทางพัฒนา, การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Independent Study Title: Guidelines for the Development of Internal Quality Assurance
Implementation in Educational Institutions under the Sukhothai Primary
Educational Service Area Office 1

Researcher: Miss. Jenjira Petchmak Student ID: 664140107

Degree: Master of Educational Administration (Educational Administration)

Advisors: Asst. Prof. Dr. Prajob Kwanmun, **Academic Year:** 2025

Abstract

The purposes of this research were 1) to examine the conditions and problems of internal quality assurance implementation in schools under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1, 2) to compare the conditions of internal quality assurance implementation in schools under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1, classified by school sizes and years of work experience, and 3) to propose the guidelines for improving the implementation of internal quality assurance in schools under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1. The sample group consisted of 30 school administrators, 261 teachers, and 17 experts. The research instrument was a questionnaire using a five-point Likert rating scale, which also allowed respondents to select more than one answer. The instrument had an Index of Item-Objective Congruence (IOC) of 1.00 and an overall reliability coefficient of 0.940. The data were analyzed using mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), frequency (f), percentage (%) the independent samples t-test, one-way ANOVA, and content analysis.

The results revealed that 1) The overall implementation of internal quality assurance in schools under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1 was at the high level. 2) The most critical problem was that the promotion of teachers' and educational personnel's understanding of the implementation of the educational management plan was not sufficiently comprehensive or clear. 3) The comparison of the internal quality assurance implementation showed statistically significant differences at the 0.05 level when classified by work experience, whereas no significant differences were found when classified by school sizes. 4) The guidelines for improving internal quality assurance implementation emphasized that school administrators should systematically drive the educational quality development by analyzing the school context, promoting participation of parents and the community through diverse channels, and employing SWOT analysis in educational planning. Furthermore, school administrators should establish committees for supervision, monitoring, and evaluation, develop online information systems for assessment data, and enhance transparency by encouraging parent and community involvement in monitoring processes and disseminating the self-assessment reports (SAR). Finally, school administrators should apply various management processes within the internal quality assurance system by setting goals, planning, implementing, and reporting the results to achieve continuous improvement.

Keywords: Guidelines for the Development, Operations of internal quality assurance system in schools.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน ที่ปรึกษางานวิจัยค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำด้วยความเอาใจใส่แก้ไขข้อบกพร่องด้วยดี ทำให้งานวิจัยค้นคว้าอิสระนี้ มีความสมบูรณ์ถูกต้อง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาในการตรวจคุณภาพเครื่องมือและให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ดังรายนามที่ปรากฏในการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุณันท์ ขวัญแน่น รองคณบดีฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ธีตรวิโรจน์ อาจารย์ประจำวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ดร. สุพิรพัชร พิมพมาศ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารและภาวะผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ดร. สิริธญา แก้วเนย ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 และดร. บรรดิษฐ์ ม่วงอ่อง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านวังขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1

ขอขอบพระคุณครูอาจารย์ทั้งหลายที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งนำมาสู่ความสำเร็จได้ ณ ปัจจุบัน และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บังคับบัญชาทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและกรุณาให้คำแนะนำ อีกทั้งเพื่อนพี่น้อง ตลอดจนครอบครัวที่ช่วยเหลือ อดทน สนับสนุน แนะนำ และให้กำลังใจเป็นอย่างดี คุณค่าและประโยชน์ที่พึงได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ ขอมอบเป็นเครื่องสักการบูชาแด่คุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ครอบครัว ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนตลอดจนส่งเสริมให้มีการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาตลอด

เจนจิรา เพ็ชรมาก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมุติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	15
ความหมายการบริหารสถานศึกษา.....	15
ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา.....	16
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา.....	18
ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	25
กระบวนการบริหาร	29
กระบวนการบริหาร PDCAA	31
หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	33
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา.....	35
กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561.....	36
ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	38
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน.....	40
แนวคิดและหลักการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	47
แนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	49
เกณฑ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	51
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1.....	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	78
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	79
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหาและเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1.....	79
ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย เขต 1.....	83
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	86
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1.....	87

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1.....	99
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1....	107
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1....	110
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	120
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	120
วิธีดำเนินการวิจัย.....	120
สรุปผลการวิจัย.....	121
อภิปรายผลการวิจัย.....	126
ข้อเสนอแนะ.....	143
บรรณานุกรม.....	146
ภาคผนวก.....	155
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	156
ภาคผนวก ข ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม.....	171
ภาคผนวก ค ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	183
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	185
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ.....	195
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	198
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	204

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงประชากรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษาสุโขทัย เขต 1	61
2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1.....	79
3 แสดงความถี่ และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	86
4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในภาพรวม.....	87
5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	89
6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	90
7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	91
8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา.....	94
10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด.....	96
11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง.....	97
12	แสดงลำดับของปัญหา ความถี่ และร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	99
13	แสดงลำดับของปัญหา ความถี่ และร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	100
14	แสดงลำดับของปัญหา ความถี่ และร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	101
15	แสดงลำดับของปัญหา ความถี่ และร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	102
16	แสดงลำดับของปัญหา ความถี่ และร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา.....	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17 แสดงลำดับของปัญหา ความถี่ และร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาด้าน สังกัด.....	105
18 แสดงลำดับของปัญหา ความถี่ และร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง.....	106
19 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	108
20 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	109
21 แสดงผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	110
22 แสดงผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	112
23 แสดงผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	113
24 แสดงผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	114

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 25 แสดงผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการติดตามผลการดำเนินการ
เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา..... 115
- 26 แสดงผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการ
ประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด..... 117
- 27 แสดงผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการการพัฒนาสถานศึกษาให้มี
คุณภาพอย่างต่อเนื่อง..... 118

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงโครงสร้างการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1.....	63
2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	78
3 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	184

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อแนวทางการพัฒนาประเทศในอนาคต เพื่อให้สามารถรับมือกับความท้าทายในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศจะต้องเร่งส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพสูง พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความยั่งยืนในระยะยาวนั้น ไม่อาจพึ่งพาเพียงปัจจัยทางเศรษฐกิจหรือเทคโนโลยีเพียงลำพัง แต่ต้องอาศัยองค์ประกอบหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสาร วิทยาการสมัยใหม่ และที่สำคัญคือบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่เหมาะสมกับยุคสมัย ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงกลายเป็นกลไกหลักที่ภาครัฐต้องให้ความสำคัญอย่างสูงสุด ทั้งนี้ ระบบการศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการอย่างครอบคลุม เท่าเทียม และสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยเน้นการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังต้องเชื่อมโยงกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ซึ่งมุ่งส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจัง นอกจากนี้ การพัฒนากำลังคนให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานก็เป็นอีกหนึ่งเป้าหมายสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในทุกมิติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564, หน้า 10)

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตและการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนอย่างเหมาะสมและทั่วถึง นอกจากนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเป้าหมายที่มุ่งเน้นคุณภาพของการศึกษาไว้อย่างชัดเจน โดยระบุว่าสถานศึกษาทุกแห่ง ควรมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษามีมาตรฐาน โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ทั้งนี้ การประกันคุณภาพการศึกษา ถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนและยกระดับคุณภาพของกระบวนการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่าง

มีมาตรฐานและสามารถตรวจสอบได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 สำคัญ คือให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก ห้าปีนับตั้งแต่การ ประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน และได้ กำหนดความหมายในมาตรา 47 กล่าวว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับซึ่งประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการ ประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, หน้า 2)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 ได้กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษาอันส่งผลให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งหน่วยงานต้นสังกัดหรือ หน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกที่สะท้อนสภาพการดำเนินงานที่แท้จริงและเกิด ประสิทธิภาพ และกำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับ หลักการประกันคุณภาพการศึกษา และมีกลไกปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา แต่ละระดับให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินงาน การ ประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นเพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดสำนักงานบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการ เพื่อการพัฒนา ส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 59)

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษา ปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้และให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย ความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท ทั้งนี้สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้อง กับสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จ อย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยกำหนด

ผู้รับผิดชอบ และวิธีการที่เหมาะสม 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา 6) จัดทำ รายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา จะต้องจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองและนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ จากนั้นจึงส่งรายงานดังกล่าวต่อไปยังสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา โดยดำเนินการเป็นประจำทุกปี 7) พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจาก รายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) และเพื่อให้การดำเนินงานด้าน การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาจึงควรดำเนินงานตามแนวทางหรือข้อเสนอแนะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็น หน่วยงานที่ให้การกำกับ ติดตาม และส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านคุณภาพอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 60-62)

การประกันคุณภาพภายในถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยผลักดันการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีระบบ และรักษามาตรฐานที่กำหนดไว้ได้อย่างยั่งยืน นอกเหนือจากการเป็น เครื่องมือในการควบคุมคุณภาพแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนจบ การศึกษาด้วยคุณภาพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยตรงยิ่งไปกว่านั้น ระบบการประกันคุณภาพยังเป็นองค์ประกอบที่ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นแก่ ผู้รับบริการทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง นักเรียน หรือภาคีเครือข่ายในสังคม แม้แต่ละ สถานศึกษาจะมีบริบทและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน หากสามารถดำเนินกระบวนการประกันคุณภาพ อย่างมีประสิทธิภาพ ก็ย่อมส่งผลให้สามารถยกระดับการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนได้อย่าง เหมาะสมและเท่าเทียม กระบวนการประกันคุณภาพควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทุก ระดับของการบริหารจัดการ โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนภาคีเครือข่ายในชุมชน เพื่อให้การปฏิรูป การศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ การมีระบบประกันคุณภาพ ภายในที่เข้มแข็ง ยังมีบทบาทสำคัญในการยกระดับมาตรฐานของสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับในระดับ สังคม ไม่เพียงแต่ในระดับท้องถิ่น หากแต่ขยายไปสู่ระดับประเทศ ทั้งภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมต่าง ให้ความสำคัญกับคุณภาพของบัณฑิตและแรงงานที่จบการศึกษา จึงนับได้ว่าสถานศึกษาที่มีระบบ ประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ คือรากฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถนำความรู้ ความสามารถ และทักษะ ไปใช้ในการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืนและมีคุณภาพในระยะยาว (กมลทิพย์ ไชยวุฒิ, 2561, หน้า 2)

รายงานการประเมินตนเองของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน จากผลการทดสอบระดับชาติ (NT และ O-NET) ในปีการศึกษาล่าสุด พบว่า นักเรียนชั้น ป.6 มีค่าเฉลี่ยรวมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหลัก 4 วิชา (ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ) อยู่ที่ ร้อยละ 42.63 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศที่อยู่ที่ร้อยละ 51.21 โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเพียง ร้อยละ 37.89 ซึ่งสะท้อนถึงความท้าทายในการพัฒนาทักษะด้านการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบของผู้เรียนในพื้นที่ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนจากการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยในด้าน ความรับผิดชอบและความมีวินัยต่ำกว่าเกณฑ์ โดยมีเพียง ร้อยละ 61.40 ของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ประเมินในระดับดีขึ้นไปส่วนในด้านการมีจิตอาสาและคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเพียง ร้อยละ 55.80 เท่านั้นที่มีพฤติกรรมสม่ำเสมอ สะท้อนถึงความจำเป็นในการปลูกฝังค่านิยมผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ แม้ว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่จะมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่การนำแผนไปสู่การปฏิบัติจริงยังมีข้อจำกัด จากผลการตรวจติดตามภายใน พบว่า เพียงร้อยละ 48.75 ของสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลและนำผลมาใช้ปรับปรุงแผนอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารยังขาดความแม่นยำและทันสมัย โดยกว่า 30% ของโรงเรียนไม่มีระบบฐานข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะผู้เรียนแบบเรียลไทม์ อีกทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษายังไม่ทั่วถึง โดยมีเพียง ร้อยละ 52.10 ของสถานศึกษาที่มีการประชุมและรายงานผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอตามรอบแผนพัฒนา ทำให้กระบวนการบริหารยังขาดความเข้มแข็งและความโปร่งใสในบางประเด็น มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางยังคงเป็นความท้าทายหลักของครูในพื้นที่ จากการประเมินการจัดการเรียนรู้ในปีที่ผ่านมา พบว่า มีเพียง ร้อยละ 39.45 ของครูที่สามารถจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning อย่างสม่ำเสมอและหลากหลายรูปแบบ นอกจากนี้ ร้อยละ 45.20 ของครูยังขาดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในห้องเรียน ทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อบริบทของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเต็มที่ แม้ว่าจะมีการจัดอบรมพัฒนาครูในแต่ละภาคเรียน แต่จากข้อมูลของกลุ่มนิเทศฯ พบว่า ครูที่นำความรู้ไปปรับใช้ในห้องเรียนจริงมีเพียง ร้อยละ 58.30 ขาดการติดตามหลังการอบรม ส่งผลให้การพัฒนาศักยภาพครูยังไม่ส่งผลชัดเจนต่อคุณภาพของผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2568, หน้า 17)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาใน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีความชัดเจนและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ยังพบว่าการดำเนินงานในหลายโรงเรียนยังเป็นไปเพื่อให้ผ่านการตรวจประเมินมากกว่าการใช้ระบบประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง การมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนยังอยู่ในระดับจำกัด ทำให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษา และไม่สามารถสะท้อนศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ การประเมินที่ได้ควรถูกนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน พัฒนา และปรับปรุงการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ควรใช้ข้อมูลดังกล่าวในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเรียนการสอน การส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนสามารถขับเคลื่อนภารกิจทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อมาตรฐานการศึกษาอย่างครบถ้วน และเกิดประสิทธิผลที่ยั่งยืนต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระยะยาว ทั้งนี้ยังส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพในองค์กรอย่างแท้จริง นำไปสู่การเติบโตอย่างมั่นคงของสถานศึกษาในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

สมมุติฐานของการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน มีความแตกต่างกัน
2. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของงานวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหาและเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยนำประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน ดังนี้ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 61-62) ดังนี้

- 1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 1.5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม

มาตรฐานการศึกษา

- 1.6 การจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด
- 1.7 การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยนำกระบวนการบริหาร PDCAA เข้ามาบริหารการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยกระบวนการบริหาร PDCAA มี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan = P) ขั้นที่ 2 การลงมือปฏิบัติ (Do = D) ขั้นที่ 3 การตรวจสอบ (Check = C) ขั้นที่ 4 การปรับปรุง (Act = A) ขั้นที่ 5 ความรับผิดชอบ (Accountability = A) (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน, 2562, หน้า 15)

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ปีการศึกษา 2568 ประกอบด้วย จำนวน 120 โรงเรียน 1 โรงเรียนสาขา จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 124 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,070 คน รวมทั้งหมด 1,194 คน (สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2568, หน้า 4)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ปีการศึกษา 2568 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp.608-609) ได้กลุ่มตัวอย่าง 291 คน นำไปสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) แบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้น (Strata) แบ่งเป็นสัดส่วน และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 261 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรวัตถุประสงค์ที่ 1 ได้แก่

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

2. ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ตัวแปรวัตถุประสงค์ที่ 2 มีดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

1.1 ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การจัดแบ่งขนาดของสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยแบ่งเป็น 3 ขนาด คือ

- ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 119 คนลงมา)
- ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 120 – 719 คน)
- ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 720 – 1,679 คน) และขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป)

1.2 ประสบการณ์ทำงาน ได้แก่

- ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี
- ประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม

สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยนำประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน ดังนี้ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 61-62) ดังนี้

- 1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 1.5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา
- 1.6 การจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด
- 1.7 การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยนำกระบวนการบริหาร PDCAA เข้ามาบริหารการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยกระบวนการ บริหาร PDCAA มี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan = P) ขั้นที่ 2 การลงมือปฏิบัติ (Do = D) ขั้นที่ 3 การตรวจสอบ (Check = C) ขั้นที่ 4 การปรับปรุง (Act = A) ขั้นที่ 5 ความ รับผิดชอบ (Accountability = A) (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน, 2562, หน้า 15)

2. ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน โดยกำหนด คุณสมบัติบางประการตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

- 2.1 ผู้บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 คน
- 2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 4 คน
- 2.3 อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วย ศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีความรู้ด้านการศึกษาเกี่ยวกับประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน
- 2.4 ศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่น้อย

กว่า 5 ปีหรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 คน

2.5 ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปีและมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 5 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษา ของสถานศึกษามีความสอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยมีการตรวจสอบคุณภาพและ ประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดการศึกษาที่มอบแก่นักเรียนและผู้ปกครองมีคุณภาพตาม เป้าหมายที่วางไว้ (ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561) ซึ่งมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการแต่งตั้ง คณะกรรมการและมีส่วนร่วมจากผู้บริหาร ครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลบริบทและความต้องการของสถานศึกษา กำหนดร่างมาตรฐาน ตรวจสอบ ทบทวน และเสนอเพื่อความเห็นชอบ จากนั้นประกาศใช้และเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้ง ภายในและภายนอกมารับทราบ เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประกัน คุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการ บริหารจัดการเชิงระบบเป็นการร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์บริบทของ สถานศึกษาอย่างรอบด้าน ใช้ข้อมูลที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ที่ชัดเจน ผู้บริหาร ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลไปปรับปรุงแผนให้เหมาะสม และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

1.3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่ผู้บริหารสถานศึกษานำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปสู่การปฏิบัติอย่าง เป็นระบบ เริ่มจากการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนา แต่งตั้ง คณะกรรมการและจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมและโปร่งใส ผู้บริหารดำเนินการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุผลตามมาตรฐานการศึกษา พร้อมเปิด โอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็น เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา

1.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการเน้นการวางแผนชี้แจงขั้นตอนและเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายใน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอย่างรอบด้าน ใช้เครื่องมือที่หลากหลายและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารมีบทบาทในการสรุปผล วิเคราะห์จุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา และเผยแพร่ผลให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการมุ่งเน้นการวางแผนและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลโครงการทุกด้าน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาในการตรวจสอบและรายงานผลอย่างโปร่งใส ผู้บริหารรวบรวม วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลการติดตามอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

1.6 การจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาด้านสังกัด หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและสอดคล้องกับภาระงาน พร้อมเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องและครบถ้วน ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการจัดทำรายงานประจำปี นำเสนอผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลผ่านเอกสาร ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-SAR) และช่องทางออนไลน์ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา

1.7 การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการวางแผน และขับเคลื่อนการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในอย่างครบวงจร โดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ผลการดำเนินงานแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อสร้างความโปร่งใส

2. กระบวนการบริหาร PDCAA เป็นแนวทางในการบริหารจัดการที่เน้นการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยต่อยอดมาจากวงจรคุณภาพ PDCA ที่พัฒนาโดย ดร. เดมมิง (Dr. W. Edwards Deming) ซึ่งภายหลังได้มีการเพิ่มเติมองค์ประกอบ A ตัวที่สอง หมายถึง Accountability (ความรับผิดชอบ) กลายเป็น PDCAA ที่นิยมใช้ในกระบวนการบริหารการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มี 5 กระบวนการ ได้แก่

2.1 การวางแผน (Plan = P) หมายถึง ขั้นตอนของการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน โดยอาศัยการพิจารณาข้อมูลและบริบทของสถานศึกษาเป็นสำคัญ เพื่อวางแผนการดำเนินงานที่เหมาะสม สามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ตามมาตรฐานและเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายใน

2.2 การลงมือปฏิบัติ (Do = D) หมายถึง การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้อย่างเป็นระบบ มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม และมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจนแก่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามแผนที่กำหนด

2.3 การตรวจสอบ (Check = C) หมายถึง การติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญในการพิจารณาความก้าวหน้าและความสำเร็จของการดำเนินงานว่าบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการวิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงาน

2.4 การปรับปรุง (Act = A) หมายถึง การนำผลจากการตรวจสอบในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามาวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุง พัฒนา หรือแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ยกย่องคุณภาพการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่ผ่านมา และเสริมสร้างจุดแข็งให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.5 ความรับผิดชอบ (Accountability = A) หมายถึง การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาควรแสดงถึงความโปร่งใสในการบริหาร โดยผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกฝ่ายต้องปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน และรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างตรงไปตรงมา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา

3. แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง แนวทางประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายใน เป็นการปฏิบัติโดยบุคลากรของสถาบันการศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษานั้น ๆ

4. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่เป็นจริงตามกรอบกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดแย้งในการปฏิบัติการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่เป็นจริงตามกรอบกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การจัดแบ่งขนาดของสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567) ซึ่งกำหนดขนาดสถานศึกษา เป็น 3 ขนาด ดังนี้

1. ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 119 คนลงมา
2. ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 120 – 719 คน
3. ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 720 – 1,679 คน) และขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป)

7. ประสบการณ์ทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

- ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี
- ประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

8. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนของรัฐที่เปิดการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

9. ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการ

10. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรทางวิชาชีพที่รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาของทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมุ่งนำองค์ความรู้ให้บรรลุภารกิจและบทบาทที่กำหนด อาศัยความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะเฉพาะ เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

11. ศึกษานิเทศก์ หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่มีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยทำหน้าที่ให้คำแนะนำ ติดตาม ประเมินผล และพัฒนาการเรียนการสอนให้กับครูและสถานศึกษา

12. ครู หมายถึง ข้าราชการ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยบุคลากรหลัก ได้แก่ ข้าราชการครู

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพ และปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
2. ทำให้ทราบถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
3. เป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
4. เป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่มีลักษณะสภาพ และปัญหาใกล้เคียงกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.5 กระบวนการบริหาร
 - 1.6 กระบวนการบริหาร PDCAA
2. หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.3 กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561
 - 2.4 ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
 - 2.6 แนวคิดและหลักการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.7 แนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.8 เกณฑ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. บริบทของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาศึกษาเป็นกระบวนการจัดการที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพของระบบการศึกษาให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารที่ดีจะช่วยให้ทรัพยากรถูกใช้ได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา

ความหมายการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

เฉลิมพล จันดา (2560, หน้า 12) ได้กล่าวถึงความหมายของ การบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลในการบริหารกิจการภายในสถานศึกษา ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโดยรวม โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองสำหรับการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ นอกจากนี้ ยังครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในทุกด้าน ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการตัดสินใจและสั่งการ เพื่อให้ทุกภาคส่วนของสถานศึกษาทำงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางการศึกษามากที่สุด

สัมมา รณิธย์ (2560, หน้า 93) ได้กล่าวถึงความหมายของ การบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ควบคุม และจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้มีเป้าหมายหลักเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงสุดและบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์ (2560, หน้า 16) ได้กล่าวถึงความหมายของ การบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมกันดำเนินงานจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยผสมผสานทั้งศาสตร์และศิลป์แห่งการบริหารอย่างเหมาะสม มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา ซึ่งกระบวนการดังกล่าวครอบคลุมการบริหารในด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป ทั้งนี้ยึดหลักการสำคัญ เช่น การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การคืนอำนาจให้แก่ประชาชน การบริหารตนเอง รวมถึงการตรวจสอบและถ่วงดุลอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีศักยภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณภาพ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

นรมน ชันดี (2561, หน้า 15) ได้กล่าวถึงความหมายของ การบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดจากความร่วมมือของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการจัดการที่เหมาะสมตามหลักการบริหารงานอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่

กำหนด และนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

อังคณา จະนะบุรณ์ (2562, หน้า 10) ได้กล่าวถึงความหมายของ การบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า กระบวนการดำเนินงานที่มุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยอาศัยการระดมองค์ความรู้และศักยภาพของบุคลากรในด้านการวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การควบคุม ติดตาม และประเมินผล พร้อมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาสถานศึกษา

วัลลิภา พูลศิริ (2562, หน้า 12) ได้กล่าวถึงความหมายของ การบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การดำเนินงานด้านการบริหารโดยผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมถึงการอำนวยการ ควบคุม และจัดการภารกิจต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา โดยเน้นผลลัพธ์ทางการศึกษาเป็นหลักสำคัญ พร้อมทั้งกำกับดูแลการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยใช้ทรัพยากรและเทคนิคที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้

ศรินทร์ทิพย์ วรรณภักตร์ (2564, หน้า 42-43) ได้กล่าวถึงความหมายของ การบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาคือกระบวนการจัดการงานทั้ง 4 ด้านภายในสถานศึกษา โดยผสมผสานศาสตร์และศิลป์ในการบริหารอย่างเป็นระบบ และดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ทั้งนี้ มุ่งเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

วัชรระ มะรังสี (2566, หน้า 19) ได้กล่าวถึงความหมายของ การบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า เป็นกระบวนการจัดการภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยอิงตามภารกิจและขอบข่ายงานที่กำหนดไว้ โดยผสมผสานทั้งศาสตร์ ได้แก่ หลักการ ทฤษฎี ความรู้ และกลยุทธ์ เข้ากับศิลป์ ซึ่งรวมถึงเทคนิค วิธีการ และทักษะในการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การดำเนินงานมุ่งเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความถูกต้องและคุณธรรมเป็นแนวทางสำคัญ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึงกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจและขอบข่ายงานหลัก 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป รวมถึงงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารอย่างเป็นระบบ และดำเนินงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข นำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ถวิล อรัญเวศ (2560, หน้า 5) ได้กล่าวถึงความหมายของ ผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า

ผู้บริหารคือบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหารจัดการองค์กร หน่วยงาน หรือ สถานศึกษา โดยสามารถกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผสมผสานศาสตร์และศิลป์เข้ากับยุทธศาสตร์และ หลักการต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารงานเกิดผลสูงสุด

สุกฤษฎา ปงกันทา (2561, หน้า 22) ได้กล่าวถึงความหมายของ ผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาคือบุคคลที่ได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง โดยมีความรู้ ความสามารถ และภาวะผู้นำ พร้อมทั้งมีอำนาจในการบริหารงานของสถานศึกษา รวมถึงกำกับ ควบคุม ดูแล และให้บริการเพื่อสนับสนุนการทำงานของบุคลากร ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของ สถานศึกษาสอดคล้องกับแผนและนโยบายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทิพวรรณ ล้วนปิติสกุล (2562, หน้า 75) ได้กล่าวถึงความหมายของ ผู้บริหาร สถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาคือผู้ที่มีความสามารถในการจัดการทรัพยากรขององค์กรให้ สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยมีอำนาจในการดำเนินงานและตัดสินใจเพื่อให้ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ยูธิน คนชื่อ (2562, หน้า 20) ได้กล่าวถึงความหมายของ ผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรทางวิชาชีพที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาตั้งแต่ ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา โดยมุ่งนำองค์กรให้บรรลุผลตามภารกิจและ บทบาทที่กำหนด อาศัยความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะเฉพาะ พร้อมทั้งใช้กระบวนการบริหาร ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและองค์กรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

ปราณี รื้อทอง (2563, หน้า 12) ได้กล่าวถึงความหมายของ ผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า บุคคลที่ใช้ทั้งศิลปะและวิธีการในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความสามารถในการ เป็นผู้นำทางวิชาการ รวมถึงการประสานงานกับผู้ร่วมงานทุกฝ่าย เพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้ บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา

มาหะมะบาออรี มาซอ (2564, หน้า 21) ได้กล่าวถึงความหมายของ ผู้บริหาร สถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความรู้และความสามารถตามหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการควบคุม ดูแล และบริหารสถานศึกษา ทำหน้าที่เป็นผู้นำ ทางวิชาการ พร้อมทั้งประสานงานกับผู้ร่วมงานและผู้ได้บังคับบัญชาในการจัดการศึกษา เพื่อ ขับเคลื่อนองค์กรให้ประสบความสำเร็จ และบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สุพัตรา แซ่ซิ่น (2566, หน้า 12) ได้กล่าวถึงความหมายของ ผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาคือบุคคลที่มีหน้าที่ควบคุม กำกับ และดูแลการดำเนินงานภายในสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา คือ บุคลากรทางวิชาชีพที่รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาของทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมุ่งนำองค์กรให้บรรลุภารกิจและบทบาทที่กำหนด อาศัยความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะเฉพาะ เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ถวิล อรัญเวศ (2560, หน้า 5) ได้อธิบาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารควรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. กล้าตัดสินใจการตัดสินใจเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของนักบริหาร ผู้บริหารต้องมีข้อมูลที่ครบถ้วนเพียงพอสำหรับการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีเหตุผล และเป็นระบบ ไม่ด่วนเชื่อโดยปราศจากหลักฐาน แต่ต้องพิจารณาข้อมูลที่เป็นปัจจุบันจากหลายแหล่งเพื่อประกอบการตัดสินใจ
2. ไวต่อข้อมูลและการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารมีอาชีพต้องทันสมัยและมีความไวต่อข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ควรติดตามและสืบค้นข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น อินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถคาดการณ์แนวโน้มของอนาคต และวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ซื่อสัตย์และสร้างสรรค์ผลงาน นอกเหนือจากความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นคุณธรรมสำคัญของนักบริหารแล้ว ผู้บริหารยังต้องมุ่งเน้นการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง และนำเสนอผลงานผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และเว็บไซต์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้
5. มีทักษะในการประสานงาน ผู้บริหารต้องสามารถประสานงานกับหน่วยงานองค์กร และบุคคลต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี มีความสามารถในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และแก้ไขปัญหาภายในองค์กรโดยใช้แนวทางสันติวิธี คำนึงถึงความปรองดองและสมานฉันท์เป็นหลัก
6. คิดสร้างสรรค์และพัฒนาวิธีการทำงานใหม่ ๆ ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการคิดค้นและพัฒนาวิธีการทำงานใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารและยกระดับคุณภาพขององค์กร
7. จูงใจและสร้างแรงบันดาลใจให้เพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำที่สามารถจูงใจเพื่อนร่วมงานให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน และมีความรับผิดชอบสูง ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใสและยุติธรรม พร้อมทั้งให้รางวัลและคำชมเชยเพื่อเป็นกำลังใจแก่บุคลากร

8. อดทนต่อปัญหาและอุปสรรค ความอดทนเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้บริหารที่ต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ควรมีความสามารถในการจัดการปัญหาอย่างเป็นระบบ ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา และไม่ปล่อยให้ปัญหาสะสมจนกลายเป็นอุปสรรคใหญ่

9. ยืดหยุ่นและปรับตัวตามสถานการณ์ ผู้บริหารต้องมีความยืดหยุ่นในการบริหารงาน ไม่ยึดติดกับรูปแบบที่ตายตัว แต่สามารถปรับเปลี่ยนแนวทางตามสถานการณ์ได้ ทั้งนี้ต้องยึดหลักทางสายกลาง และในบางกรณีต้องมีความเด็ดขาดและฉับไวเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

10. บริหารงานแบบมีส่วนร่วม การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ดำเนินงาน ตัดสินใจ และรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเป็นเจ้าของและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

ศุภมาส วิสัยนาม (2560, หน้า 32-33) ได้อธิบาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา พร้อมทั้งให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างเต็มที่ รวมถึงการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดจนการเสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้ยังควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสถานศึกษา ซึ่งบทบาททั้งหมดนี้จะส่งผลให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์ (2560, หน้า 22) ได้อธิบาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การบริหารการศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากต้องการบุคลากรที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้าน มีความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญในการดูแลรับผิดชอบหน้าที่ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม สังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจำเป็นต้องมีการจัดหาทรัพยากรวิชาการ ข้อมูล และสารสนเทศ รวมถึงการจัดการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การบริหารจัดการเหล่านี้จึงเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องสามารถนำองค์กรให้อยู่รอดและเจริญก้าวหน้าได้ ผู้บริหารต้องกำหนดแผนงาน วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และประหยัด ใช้ทรัพยากรทั้งคน เงิน เวลา และทรัพย์สินอย่างคุ้มค่า ความสำเร็จหรือล้มเหลวของการบริหารสถานศึกษาขึ้นอยู่กับสมรรถภาพและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างแท้จริง

อนุชิต สุขกลี (2560, หน้า 15) ได้อธิบาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษานั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้สถานศึกษากลายเป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกองค์กร ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจึงควรมีการสำรวจตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อค้นหาข้อบกพร่องและแนวทางในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังต้องมีการเรียนรู้และปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของระบบการบริหารจัดการแล

การปฏิรูปการศึกษาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน พร้อมทั้งส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้กลายเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เพื่อช่วยขับเคลื่อนและสร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลงในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

มูฮำหมัด ตาเห (2561, หน้า 40) ได้อธิบาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การแสดงพฤติกรรมทางการบริหารที่เหมาะสม สอดคล้องกับอำนาจและหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งและสถานภาพที่ได้รับการยอมรับจากสังคม ทั้งในด้านจริยธรรม ภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบ เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจในบทบาทของการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

สุกฤตยา ปงกันทา (2561, หน้า 24) ได้อธิบาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า สำนักงานปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมาตรา 39 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ดังนี้

1. ด้านวิชาการ ประกอบด้วย

- 1.1 มีความรู้และเป็นผู้รู้ด้านวิชาการ
- 1.2 มีความรู้ มีทักษะ มีประสบการณ์ด้านการบริหารงาน
- 1.3 สามารถใช้ความรู้และประสบการณ์แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทั่วทั้งที่
- 1.4 มีวิสัยทัศน์
- 1.5 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 1.6 ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ มุ่งพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
- 1.7 รอบรู้ทางด้านการศึกษา
- 1.8 ความรับผิดชอบ
- 1.9 แสวงหาข้อมูลข่าวสาร
- 1.10 รายงานผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ
- 1.11 ใช้นวัตกรรมทางการบริหาร
- 1.12 คำนึงถึงมาตรฐานวิชาการ

2. การบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย

- 2.1 เข้าใจนโยบายอำนาจหน้าที่และกิจกรรมในหน่วยงาน
- 2.2 มีความรู้ระบบงบประมาณ
- 2.3 เข้าใจระเบียบคลัง วัสดุ การเงิน
- 2.4 มีความซื่อสัตย์สุจริต

- 2.5 มีความละเอียดรอบคอบ
- 2.6 มีความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
- 2.7 หมั่นตรวจสอบการใช้งบประมาณอยู่เสมอ
- 2.8 รายงานการเงินอย่างเป็นระบบ
- 3. การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย
 - 3.1 มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในการบริหารงานบุคคล
 - 3.2 เป็นแบบอย่างที่ดี
 - 3.3 มีมนุษยสัมพันธ์
 - 3.4 มีอารมณ์ขัน
 - 3.5 เป็นนักประชาธิปไตย
 - 3.6 ประนีประนอม
 - 3.7 อดทนอดกลั้น
 - 3.8 เป็นนักพูดที่ดี
 - 3.9 มีความสามารถในการประสานงาน
 - 3.10 มีความสามารถจูงใจให้คนร่วมกันทำงาน
 - 3.11 กล้าตัดสินใจ
 - 3.12 มุ่งมั่นพัฒนาองค์กร
- 4. การบริหารทั่วไป ประกอบด้วย
 - 4.1 เป็นนักวางแผนและกำหนดนโยบายที่ดี
 - 4.2 เป็นผู้ที่ตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการที่ดี
 - 4.3 มีความรู้และบริหารโดยใช้ระบบสารสนเทศที่ทันสมัย
 - 4.4 เป็นผู้ที่มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร
 - 4.5 รู้จักมอบอำนาจและความรับผิดชอบแก่ผู้ที่เหมาะสม
 - 4.6 มีความคล่องแคล่วว่องไวและตื่นตัวอยู่เสมอ
 - 4.7 มีความรับผิดชอบงานสูง ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรค
 - 4.8 กำกับ ติดตามและประเมินผล

ประภาพรพรณ รักเลี้ยง (2561, หน้า 19) ได้อธิบาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารควรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ โดยกล่าวถึงแนวคิดของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg) เกี่ยวกับบทบาทของการบริหารจัดการของผู้บริหาร ไว้ทั้งหมด 10 บทบาท ดังนี้

1. บทบาทประมุขของผู้บริหารผู้บริหารมีอำนาจอย่างเป็นทางการในฐานะหัวหน้าองค์กร ทำหน้าที่เป็นตัวแทนหรือสัญลักษณ์ขององค์กรตามระเบียบและขนบธรรมเนียมของสังคม โดยบทบาทนี้รวมถึงการลงนามในเอกสารสำคัญ เป็นประธานในการประชุมและพิธีการต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา และให้การต้อนรับแขกที่มาเยือนองค์กรอย่างเป็นทางการ ซึ่งทั้งหมดนี้ถือเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติเป็นประจำ

2. บทบาทผู้นำ ผู้บริหารเป็นผู้ที่รับผิดชอบในการทำให้หน่วยงานย่อยต่าง ๆ ในองค์กรปฏิบัติงานตามหน้าที่ (Function) อย่างผสมผสานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น ผู้บริหารต้องแสดงบทบาทในการนำเพื่อนร่วมงานต้องแน่ใจว่าเพื่อนร่วมงานได้รับการสนใจและก่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานกิจกรรมการบริหารจัดการทั้งหมดนี้เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้นำซึ่งประกอบด้วย การจ่ายเงินค่าจ้าง การฝึกอบรม การยกย่องชมเชย การดำหนิตีเตียน การส่งเสริมสนับสนุนให้ทำงานและเจริญก้าวหน้า การให้ออกจากงาน อย่างไรก็ตามบทบาทผู้นำเพราะคุณกิจกรรมการบริหารจัดการทั้งหมดรวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน

3. บทบาทผู้ประสานงาน บทบาทผู้ประสานงานของผู้บริหารครอบคลุมถึงพฤติกรรมที่มีจุดมุ่งหมายในการสร้างและจรรโลงเครือข่าย ความสัมพันธ์กับบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกองค์กรความสัมพันธ์เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นในฐานะที่เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารและแหล่งสนับสนุนการพัฒนาการติดต่อและความสัมพันธ์เป็นความรับผิดชอบของผู้บริหาร ไม่ต้องเชื่อมโยงโครงการเข้ากับสภาพแวดล้อมภายนอก ความสัมพันธ์ในแนวราบเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารระดับกลาง และระดับต้น หัวใจของบทบาทผู้ประสานคือ การสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลและองค์กรใหม่หรือเครือข่ายพันธมิตรใหม่เพิ่มขึ้น รักษาสัมพันธ์ภาพและสร้างความประทับใจกับเครือข่ายเดิมซึ่งทำให้ผู้บริหารได้รับความนิยมและการสนับสนุน

4. บทบาทผู้รับข่าว ผู้บริหารต้องแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การอ่านรายงานและบันทึกต่างๆ รายงานเข้าร่วมประชุมและข้อสรุป ข้อสังเกตจากการดูงานของบุคคลภายนอก เป็นต้น ข้อมูลข่าวสารบางเรื่องมาจากผู้ใต้บังคับบัญชาหรือบุคคลภายนอกข้อมูลข่าวสารเกิดทั้งหมดจะถูกวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและโอกาส พัฒนาความรู้ความเข้าใจต่อเหตุการณ์ภายนอกและกระบวนการภายในแผนกต่างๆ ของผู้บริหารเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ

5. บทบาทผู้กระจายข่าว ผู้บริหารมีโอกาสเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ซึ่งเพื่อนร่วมงาน ไม่สามารถกระทำได้ ผู้บริหารเป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารจากบุคคลภายนอก หรือจะพูดได้บ้างบังคับบัญชา แล้วส่งไปยังสมาชิกในองค์กรข้อมูลข่าวสารบางเรื่องเป็นข้อเท็จจริงตามหลักธรรมชาติ บางเรื่องเกี่ยวข้องกับการแปลความหมายและการบูรณาการจากผู้ที่มีอำนาจขององค์กรข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงบางเรื่องสามารถส่งต้นฉบับไปให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทันที บางเรื่องผู้บริหาร

ต้องแปลความหมายและเรียบเรียงใหม่ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อแหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข่าวมีผลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาหรือต้องรับผิดชอบต่อคำถามของผู้ใต้บังคับบัญชาผู้บริหารต้องแปลงข้อมูลข่าวสารนั้น ให้อยู่ในรูปแบบของแนวการทำงาน กฎระเบียบ เป้าหมาย หรือมาตรฐานงานขององค์การ

6. บทบาทโฆษก ผู้บริหารต้องถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารไปสู่บุคคลภายนอกแผนกของตน เช่น ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแผนงานนโยบายกิจกรรมและผลการดำเนินงานขององค์การ เป็นต้น ผู้บริหารระดับกลางและผู้บริหารระดับต้นต้องรายงานต่อผู้บริหารระดับสูงขึ้นไป ผู้บริหารระดับสูงต้องรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือรัฐบาลผู้บริหารแต่ละระดับถูกคาดหวังให้แสดงบทบาทเหมือนกับเป็นผู้แนะนำชักชวนและประชาสัมพันธ์แผนกของตนไปยังผู้บริหารระดับสูงและบุคลากรภายนอก

7. บทบาทผู้ริเริ่มดำเนินการ ผู้บริหารที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานหรือองค์การหรือหัวหน้าแผนกต้องเป็นผู้ริเริ่มและผู้วางแผนควบคุมการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้มีโอกาสประสบความสำเร็จในสถานการณ์ที่อยู่ในขณะนั้นการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นในรูปแบบของการปรับแผน เช่น การพัฒนาระบบงาน การพัฒนาระบบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การจัดซื้อเครื่องใหม่ ๆ หรือการจัดโครงสร้างองค์การใหม่ เป็นต้น การปรับแผนงานผู้บริหารระดับสูงต้องให้คำปรึกษาโดยตรงแก่ผู้บริหารระดับกลางและระดับต้น วางแผนอาจมอบหมายให้ผู้บริหารระดับรองลงมาหรือผู้รับผิดชอบแผนงานนั้นเป็นผู้ดำเนินการ

8. บทบาทผู้แก้ไขปัญหา ในบทบาทผู้แก้ไขปัญหาผู้บริหารจะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นอย่างทันทีทันใดซึ่งไม่สามารถละเลยได้ผู้บริหารต้องรับรู้ถึงความรับผิดชอบ ความผิดปกติ ความแปรปรวนที่เกิดขึ้นจากปัญหาต่างๆ และต้องมีความตั้งใจในการแก้ปัญหาให้ประสบความสำเร็จ ปัญหาหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดคิดมาก่อน อาทิเช่น ความขัดแย้งระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชา การสูญเสียผู้ใต้บังคับบัญชาที่เป็นคนสำคัญ ไฟไหม้ หรืออุบัติเหตุหมู่ การประท้วง และน้ำท่วม เป็นต้น ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างในการแสดงบทบาทในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านี้ก่อนบุคคลอื่นในองค์กรเสมอ

9. บทบาทผู้จัดสรรทรัพยากร ผู้บริหารมีอำนาจในการจัดสรรทรัพยากรองค์การ ได้แก่ เวลา งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการต่างๆ บทบาทในการจัดสรรทรัพยากรที่สำคัญประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ การวางแผนการใช้เวลา การวางแผนการปฏิบัติงาน และการให้อำนาจตัดสินใจในการวางแผน การใช้เวลาผู้บริหารต้องสื่อสารให้บุคคลอื่นทราบว่าอะไรสำคัญอะไรไม่สำคัญ และในแต่ละช่วงเวลาควรทำอะไรบ้างในการวางแผนนั้นปฏิบัติงานผู้บริหารต้องควบคุมและจัดทำตารางการใช้เวลาของบุคคลอื่นๆ ในการปฏิบัติงานผู้บริหารจะต้องตัดสินใจว่าอะไรใครเป็นคนทำและอยู่ในภายใต้เงื่อนไขอะไรเพื่อให้แน่ใจว่าเรื่องนั้นเป็นประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญในระดับสูง และในการใช้อำนาจตัดสินใจถึงแม้ว่าผู้บริหาร

จะมอบอำนาจการตัดสินใจให้แก่บุคคลให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชาแล้วแต่ยังจะต้องครอบคลุมตัดสินใจที่สำคัญไว้เพื่อให้แน่ใจว่าเวลาและพลังงานถูกใช้ไปในเรื่องที่สำคัญอย่างเหมาะสม

10. บทบาทผู้เจรจาต่อรอง บทบาทของผู้บริหารในระหว่างการเจรจาต่อรอง เป็นไปได้ที่จะมีทั้งบทบาทผู้จัดสรรทรัพยากรบทบาทโฆษกและบทบาทประมุข ซึ่งรวมกันเป็นบทบาทผู้เจรจาต่อรองผู้บริหารระดับสูงควรมีส่วนร่วมในการเจรจาต่อรองที่สำคัญต่างๆ ได้แก่ การเจรจาต่อรองกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การเจรจาต่อรองกับสภาพนาเศรษฐกิจและสังคมหรือที่ปรึกษา ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญและการเจรจาต่อรองอื่นๆ ที่ไม่ใช่งานประจำ เช่น การเข้าถึงกรรมสิทธิ์ธุรกิจอื่น การใช้ประโยชน์จากการกักเงินจำนวนมาก เป็นต้น ผู้บริหารระดับกลางและระดับต้นจะต้องแสดงบทบาทนี้ด้วยแต่จะเป็นการเจรจาต่อรองที่เกิดขึ้นในระหว่างแผนกต่างๆ ในองค์กรและส่วนมากจะเป็นการเจรจาต่อรองที่ไม่เป็นทางการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2564, หน้า 38) ได้อธิบาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่าผู้บริหารควรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. บทบาทด้านการบริหารวิชาการ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ มีหน้าที่ในการวางแผน พัฒนา และกำกับดูแลหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ รวมถึงการพัฒนาครูและบุคลากรให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังต้องส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
2. บทบาทด้านการบริหารบุคลากรบุคลากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการบริหารทรัพยากรบุคคลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยต้องมีการสรรหา คัดเลือก และพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากร ตลอดจนสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน
3. บทบาทด้านการบริหารงบประมาณและทรัพยากร การบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องวางแผน จัดสรร และควบคุมงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมทั้งจัดการทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ และอุปกรณ์ที่เพียงพอสำหรับการจัดการเรียนรู้
4. บทบาทด้านการบริหารกิจการนักเรียน นักเรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการศึกษา ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการดูแลนักเรียนในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านความปลอดภัย ระเบียบวินัย สุขภาพกายและจิตใจ รวมถึงการส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ช่วยพัฒนาทักษะและศักยภาพของนักเรียน
5. บทบาทด้านการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนต้องมีความสัมพันธ์ที่ดี และได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ผู้บริหารมีหน้าที่ในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภายนอก และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน เช่น การเชิญวิทยากรจากชุมชนมา

ให้ความรู้ หรือการจัดโครงการเพื่อสังคมที่เชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนและชุมชน

6. บทบาทด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ในยุคที่การศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารต้องสามารถวางแผนเชิงกลยุทธ์และนำแนวคิดนวัตกรรมมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ และการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติและสากล

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยทำหน้าที่เป็นผู้นำในการวิเคราะห์นโยบายและสังเคราะห์แนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนบริหารงานในสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารต้องส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากรในทุกระดับ รวมถึงรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาในทุกด้าน โดยครอบคลุม 4 ด้านหลัก ได้แก่ งานวิชาการ การพัฒนาและควบคุมคุณภาพการเรียนการสอน งานบริหารงบประมาณ การจัดสรรและบริหารทรัพยากรทางการเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด งานบริหารบุคคล การบริหารและพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ และงานบริหารทั่วไป การจัดระบบงานธุรการและการประสานงานเพื่อให้การบริหารสถานศึกษาดำเนินไปอย่างราบรื่น

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

การบริหารการศึกษาเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่ถูกจัดว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Profession) ซึ่งนักบริหารการศึกษาก็ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง (Professionals) เช่นกัน ศาสตร์ด้านการบริหารการศึกษามีวิวัฒนาการมาตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 (ประมาณปี ค.ศ. 1900) ในประเทศสหรัฐอเมริกา และได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ปัจจุบันศาสตร์สาขาบริหารการศึกษาได้พัฒนาทฤษฎีต่าง ๆ ที่ใช้ในการอธิบายและคาดการณ์ปรากฏการณ์ทางการศึกษามากขึ้นเรื่อย ๆ จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

มาสโลว์ (Maslow, 1970, อ้างถึงใน ปพนสรรค์ โพธิพิทักษ์, 2560, หน้า 10-11)

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (Need Hierarchy Model) ได้อธิบายว่าความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นที่สัมพันธ์กัน โดยความต้องการในระดับต่ำกว่าจะเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความต้องการในระดับที่สูงขึ้น การบริหารงานจึงควรทำความเข้าใจแนวคิดนี้ และจัดให้พนักงานได้รับความพึงพอใจและบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การตอบสนองต่อความต้องการของพนักงานยังช่วยลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ขจัดข้อข้องใจ และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อองค์กร ทฤษฎีนี้ระบุว่าความต้องการของมนุษย์มี 5 ระดับ โดยแต่ละระดับเป็นพื้นฐานในการก้าวไปสู่ความต้องการที่สูงขึ้นต่อไป ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) คือเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เช่น อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย การพักผ่อน

ขั้นที่ 2 ความต้องการด้านความปลอดภัย (Safety Needs) การมีความมั่นคงทางกายภาพและจิตใจ เช่น ความปลอดภัยในชีวิต การมีงานทำ

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belongingness Needs) การมีความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม เช่น มิตรภาพ ครอบครัว การได้รับการยอมรับ

ขั้นที่ 4 ความต้องการได้รับการยกย่อง (Esteem Needs) การได้รับความเคารพจากผู้อื่นและการเคารพตัวเอง เช่น การได้รับรางวัล การยอมรับจากสังคม

ขั้นที่ 5 ความต้องการเติมเต็มศักยภาพตนเอง (Self-Actualization Needs) การบรรลุศักยภาพสูงสุดของตนเอง เช่น การแสดงความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาทักษะพิเศษ

แม็คเกรเกอร์ (McGregor, 1964, อ้างถึงใน ปพนสรรค์ โพธิพิทักษ์, 2560, หน้า 10-11) ได้กล่าวถึงความเชื่อพื้นฐาน 2 ลักษณะซึ่งนำมาเป็นยุทธวิธีในการบริหารนั่นก็คือทฤษฎี X และทฤษฎี Y โดยเสนอสมมติฐานในทฤษฎี X ไว้ดังนี้

1. มนุษย์โดยธรรมชาติมักไม่ชอบทำงานและพยายามหลีกเลี่ยงภาระหน้าที่ รวมถึงมีแนวโน้มที่จะบิดพลิ้วหรือหลบเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย
2. เนื่องจากมนุษย์มีแนวโน้มที่จะเกียจคร้าน การบริหารงานจึงจำเป็นต้องใช้มาตรการควบคุม การสั่งการ หรือการบังคับ เพื่อให้พนักงานปฏิบัติงานตามเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. โดยทั่วไปมนุษย์มักปฏิบัติงานตามคำสั่ง และต้องการหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่พวกเขาให้ความสำคัญมากที่สุดคือความมั่นคง ความอบอุ่น และความปลอดภัยในชีวิตการทำงาน

เสนอสมมติฐานในทฤษฎี Y ไว้ดังนี้

1. การที่ร่างกายและจิตใจได้ทำงาน ถือเป็นการตอบสนองความพึงพอใจของมนุษย์ เช่นเดียวกับการเล่นหรือการพักผ่อน
2. มนุษย์มีแนวโน้มที่จะนำและควบคุมตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้น การใช้การบังคับ ควบคุม หรือการลงโทษเพียงอย่างเดียวจึงไม่ใช่วิธีที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการทำให้บุคคลปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายขององค์กร
3. มนุษย์มีแรงจูงใจในการทำงานเพราะต้องการรางวัลหรือผลตอบแทนที่คุ้มค่าโดยเฉพาะเมื่อองค์กรประสบความสำเร็จ
4. เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เหมาะสม มนุษย์สามารถเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการยอมรับและแสวงหาความรับผิดชอบควบคู่กันไป

5. มนุษย์แต่ละคนล้วนมีศักยภาพและคุณสมบัติที่ดี เช่น ความคิดสร้างสรรค์ สติปัญญา และความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร

6. สถานการณ์ของการดำรงชีวิตในระบบอุตสาหกรรมยุคใหม่ มนุษย์ยังไม่มีโอกาสใช้สติปัญญาได้เต็มที่

ประจวบ สี่เหลียงอ่อน (2561, หน้า 74) ได้สรุปทฤษฎี การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management Theory) ไว้ว่า แนวทางการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการดำเนินงานจำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรอย่างรอบด้าน เพื่อกำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนินงานอย่างเหมาะสม ในกระบวนการนี้ ผู้บริหารต้องสามารถวางกลยุทธ์ที่ชัดเจน ซึ่งหมายถึงวิธีการทำงานที่เพิ่มเติมหรือแตกต่างไปจากเดิม เพื่อสร้างความได้เปรียบในการบริหารจัดการ จากนั้นจึงออกแบบกิจกรรม แผนงาน หรือโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่วางไว้ เพื่อให้ทุกมิติของการดำเนินงานสามารถสนับสนุนซึ่งกันและกัน และนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายสูงสุดได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

การบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยกิจกรรมที่เป็นองค์ประกอบขั้นพื้นฐาน 4 กิจกรรม คือ

- 1) การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis)
- 2) การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning)
- 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation)
- 4) การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ (Strategic control and Evaluation)

วิณะ บุญจับ (2562, หน้า 81) ได้สรุปทฤษฎีระบบ (Systems Theory) ไว้ว่า ทฤษฎีระบบมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการรับรู้และการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมกับการออกแบบระบบย่อยภายในองค์กร ซึ่งผู้บริหารสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพการบริหารเชิงระบบช่วยให้ผู้บริหารมองเห็นภาพรวมขององค์กร รวมถึงความเชื่อมโยงระหว่างระบบย่อยต่าง ๆ กับบริบทแวดล้อมภายนอกได้ชัดเจนมากขึ้น องค์กรจึงควรดำเนินการในลักษณะของ “ระบบเปิด” อย่างแท้จริง เนื่องจากจำเป็นต้องรับปัจจัยนำเข้าจากสภาพแวดล้อมภายนอก นำมาปรับเปลี่ยนผ่านกระบวนการภายใน แล้วส่งออกเป็นผลผลิตหรือบริการกลับคืนสู่สังคมโดยรอบอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกัน ทฤษฎีระบบขององค์กรหนึ่งองค์กรจะเป็นระบบใดต้องประกอบไปด้วยปัจจัย 5 ประการ ได้แก่

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) คือ ทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นและแรงขับเคลื่อนสำคัญขององค์กร ประกอบด้วย บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Materials) การจัดการบริหาร (Management) และแรงจูงใจ (Motivations)

2. กระบวนการ (Process) คือ การนำปัจจัยนำเข้าทั้งหมดมาบูรณาการให้ใช้งานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ภายในกระบวนการจะประกอบด้วยระบบย่อยต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกันอย่างครบวงจร เช่น การบริหารจัดการ การนิเทศ การวัดและประเมินผล ตลอดจนการติดตามตรวจสอบ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. ผลผลิตหรือผลลัพธ์ (Output) คือ สิ่งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิผลของการบริหาร และต้องสามารถตอบสนองเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้

4. ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) คือ ผลสะท้อนจากการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนที่ส่งผลกลับไปยังขั้นตอนก่อนหน้า เพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นในรอบถัดไป

5. สิ่งแวดล้อมภายนอก (Environment) คือ ตัวแปรหรือปัจจัยภายนอกที่แม้จะไม่อยู่ในกรอบแนวคิดการบริหารโดยตรง แต่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์กร เช่น นโยบายรัฐ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ชูศักดิ์ เดชเกรียงไกรกุล (2563, หน้า 65) ได้สรุปทฤษฎี POSDCoRB เป็นแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารที่เสนอโดย Luther Gulick โดยมุ่งเน้นการจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพผ่าน 7 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่

1. การวางแผน (Planning – P) เป็นกระบวนการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน โดยพัฒนาโครงสร้างของสิ่งที่ต้องทำ พร้อมทั้งวางกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรการวางแผนช่วยในการคาดการณ์อนาคตและกำหนดทิศทางขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ

2. การจัดองค์กร (Organizing – O) เป็นการกำหนดโครงสร้างของอำนาจหน้าที่ และการประสานงานระหว่างหน่วยงานย่อย เพื่อให้แผนงานสามารถดำเนินไปได้อย่างเป็นระบบการจัดองค์กรที่ดีช่วยให้ทรัพยากรและบุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การจัดอัตรากำลัง (Staffing – S) เกี่ยวข้องกับการสรรหา คัดเลือก ฝึกอบรม และพัฒนาบุคลากร รวมถึงการดูแลสภาพแวดล้อมการทำงานให้เอื้อต่อประสิทธิภาพของพนักงานการบริหารบุคลากรที่เหมาะสมช่วยให้สามารถใช้ทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การชี้นำ (Directing – D) เป็นกระบวนการบริหารที่ต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงการตัดสินใจ การสื่อสาร และการนำแนวทางปฏิบัติไปใช้จริง นอกจากนี้ ยังรวมถึงการประเมินผล ผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนปฏิบัติงานสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร

5. การประสานงาน (Coordinating – CO) เป็นกระบวนการรวมพลังและความพยายามของแต่ละฝ่ายให้สอดคล้องกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรร่วมกันการทำงานที่ประสานกันอย่างดีช่วยลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

6. การรายงาน (Reporting – R) เกี่ยวข้องกับการติดตาม ตรวจสอบ และบันทึกความก้าวหน้าของการดำเนินงาน นอกจากนี้ ยังรวมถึงการรายงานผลต่อผู้บริหารระดับสูงเพื่อให้มั่นใจว่างานเป็นไปตามแผน และสามารถดำเนินการปรับปรุงแก้ไขได้ตามความจำเป็น

7. การบริหารงบประมาณ (Budgeting – B) เป็นกระบวนการวางแผนทางการเงิน การจัดทำบัญชี และการควบคุมการใช้จ่ายขององค์กรงบประมาณที่มีการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างราบรื่นและสอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาเป็นการสรุปหลักการบริหารที่สำคัญ ซึ่งถือเป็นรากฐานสำหรับผู้บริหารในการพัฒนาตนเอง หน่วยงาน และสถานศึกษา โดยทฤษฎีเหล่านี้เน้นแนวทางการบริหารจัดการที่ช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรนำหลักการเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อองค์กรและผู้เกี่ยวข้อง

กระบวนการบริหาร

เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้ในการจัดการและดำเนินงานขององค์กรอย่างมีระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยกระบวนการนี้ครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการ การประสานงาน และการควบคุม ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้มีความเชื่อมโยงและส่งเสริมกันในการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่

ภัทรวดี ศรีสุข (2561, หน้า 20) ได้สรุป กระบวนการบริหาร POCCC ไว้ว่าเป็นแนวคิดที่พัฒนาโดย อองรี ฟาโยล (Henri Fayol) ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของทฤษฎีการจัดการ โดยแนวคิดนี้มุ่งเน้นไปที่การบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพผ่าน 5 กระบวนการ ได้แก่

1.1 การวางแผน (Planning = P) เป็นกระบวนการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการดำเนินงาน และพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามทิศทางที่กำหนด ในสถานศึกษา อาจหมายถึงการวางแผนหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร หรือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียน

1.2 การจัดองค์การ (Organizing = O) เป็นการกำหนดโครงสร้างองค์กร แบ่งหน้าที่ และมอบหมายความรับผิดชอบให้กับบุคลากรในหน่วยงานสำหรับสถานศึกษา การจัดองค์การที่มีโครงสร้างชัดเจนจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

1.3 การสั่งการ (Commanding = C) เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารต้องสื่อสารและสั่งการให้บุคลากรปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดในโรงเรียน ผู้อำนวยการต้องมีภาวะผู้นำในการสั่งการและสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทำงานอย่างเต็มที่

1.4 การประสานงาน (Coordinating = C) เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นในบริบทสถานศึกษา ควรมีการ

ประสานงานระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ

1.5 การควบคุม (Controlling = C) เป็นกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นไปตามแผนและสามารถปรับปรุงได้เมื่อจำเป็น สำหรับโรงเรียน การควบคุมอาจรวมถึงการติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประเมินการสอน และการบริหารทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ

โสภณ ด้านประชา (2561, หน้า 45) ได้สรุป กระบวนการบริหาร PLC ไว้ว่า องค์การ จำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งการเริ่มต้น พัฒนาจากแนวคิด “องค์กรแห่งการเรียนรู้” และนำมาประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ถือเป็นแนวทางสำคัญ โดยเน้นการเรียนรู้ร่วมกันในวิชาชีพ ที่ให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อการ เรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก จากการศึกษาการดำเนินงานในหลายโรงเรียนของประเทศ สหรัฐอเมริกา พบว่า การนำแนวทาง PLC มาใช้ ส่งผลเชิงบวกต่อการพัฒนาทางวิชาชีพของครู และ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการบริหาร ได้แก่

1. การกำหนดเป้าหมายร่วม (Shared Vision and Goals) คือ ครูและบุคลากร ร่วมกันกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างชัดเจน มีการตั้งเป้าหมายร่วมในระดับห้องเรียน กลุ่มสาระ หรือโรงเรียนโดยเน้นคำถามหลักของ PLC การตั้งเป้าหมายนี้จะต้องสอดคล้องกับ เป้าหมายของสถานศึกษาและผลลัพธ์ที่เน้น “การเรียนรู้ของผู้เรียน”

2. การทำงานร่วมกันเป็นทีม (Collaborative Teamwork) คือ การจัดครู ออกเป็น “ทีมวิชาชีพ” เช่น ทีมระดับชั้น หรือทีมสาระวิชา เพื่อประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วาง แผนการจัดการเรียนการสอน และพัฒนานวัตกรรมหรือวิธีการใหม่ ๆ โดยมีลักษณะการทำงานเป็น กลุ่ม ไม่ใช่ทำงานลำพัง (No more teaching in isolation) มีการแบ่งปันทรัพยากร การสังเกตการ สอนร่วมกัน (Co-teaching) การให้ Feedback อย่างสร้างสรรค์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล (Data-Driven Decision Making) คือ ครูจะร่วมกัน วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เช่น คะแนนสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมนักเรียน เพื่อนำมาใช้ใน การตัดสินใจในการพัฒนาการเรียนรู้ วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของนักเรียน ใช้ข้อมูลจริงในการ วางแผนและปรับปรุงการสอน ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

4. การปฏิบัติและทดลองใช้แนวทาง (Implementation of Strategies) คือ หลังจากวางแผนและเตรียมแนวทางการจัดการเรียนรู้แล้ว จะเข้าสู่ขั้นตอนของการนำไปใช้จริงใน ห้องเรียนทดลองใช้วิธีการใหม่ ๆ สังเกตพฤติกรรมนักเรียน และเก็บข้อมูลผลลัพธ์ แลกเปลี่ยนผลการ ทดลองกับเพื่อนครูในทีม

5. การสะท้อนผลและปรับปรุง (Reflection and Improvement) คือ เมื่อ ทดลองใช้และได้ผลลัพธ์มาแล้ว จะมีการสะท้อนผลร่วมกันเพื่อเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุป กระบวนการบริหาร ได้ว่า ในยุคที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างแท้จริง การบริหารสถานศึกษาจึงไม่ใช่เพียงแค่การจัดการทั่วไป แต่ต้องเป็นการบริหารที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้แนวคิด ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC: Professional Learning Community) ควบคู่กับ กระบวนการบริหารตามหลัก POCCC ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรทางการศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน PLC เน้นการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อร่วมกันวางแผน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน และปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ ความสำเร็จของผู้เรียน การสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมมือและเน้นผลลัพธ์นี้จะช่วยให้ครูพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ลดการทำงานแบบต่างคนต่างทำ และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนอย่างแท้จริง เมื่อ PLC ถูกนำมาขับเคลื่อนผ่านกระบวนการบริหารแบบ POCCC ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning), การจัดองค์กร (Organizing), การสั่งการ (Commanding), การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) จะช่วยให้การดำเนินงาน PLC มีโครงสร้าง มีระบบ และสามารถติดตามผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการบริหาร PDCAA

ในยุคปัจจุบัน การบริหารจัดการสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการศึกษา การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการยกระดับประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษา แนวคิดหนึ่งที่ได้รับ การประยุกต์ใช้ในวงการบริหารสถานศึกษาอย่างแพร่หลาย คือแนวคิด PDCAA ซึ่งเป็นการพัฒนา และต่อยอดจากวงจรคุณภาพ PDCA (Plan – Do – Check – Act) โดยเพิ่มมิติด้านความรับผิดชอบ (Accountability) เข้ามาเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการบริหาร เพื่อให้การดำเนินงานในสถานศึกษามีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมุ่งเน้นผลลัพธ์เป็นหลัก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาองค์การมหาชน, 2562, หน้า 15)

กระบวนการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิด PDCAA

1. P – Plan (การวางแผน) คือเป็นขั้นตอนเริ่มต้นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งภายในและภายนอก โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องและทันสมัย เพื่อกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน โครงการ และทรัพยากรต่าง ๆ อย่างชัดเจนการวางแผนจะต้อง มีความสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและบริบทของชุมชน ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารทั่วไปมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ต้องการ

โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2. D – Do (การปฏิบัติการ) คือ เป็นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ครูและบุคลากรจะมีบทบาทในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ในแผน โดยใช้วิธีการที่มีประสิทธิภาพ มีการบริหารทรัพยากรอย่างเหมาะสม และดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเคร่งครัด ในขั้นตอนนี้ต้องเน้น การทำงานแบบมีส่วนร่วม การบันทึกข้อมูล และจัดเก็บหลักฐานอย่างเป็นระบบ การสนับสนุนจากผู้บริหารในด้านการจัดสรรทรัพยากรและสร้างแรงจูงใจ

3. C – Check (การตรวจสอบ/ประเมินผล) คือ ใช้ในการตรวจสอบความก้าวหน้า และประสิทธิภาพของการดำเนินงาน โดยอาศัยเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม ทั้งในเชิง ปริมาณและคุณภาพ กิจกรรมในขั้นนี้ได้แก่ การสังเกต ติดตามผลรายกิจกรรม/โครงการ การประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาใช้ในการ สะท้อนผลการดำเนินงานและระบุจุดที่ต้องปรับปรุง

4. A – Act (การปรับปรุง/พัฒนา) คือ หลังจากประเมินผลแล้ว ขั้นตอนนี้คือการ สรุปบทเรียนและนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงงานในรอบถัดไป เป็นขั้นตอนของ การแก้ไขข้อบกพร่องและการยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น แนวทางการดำเนินการ ได้แก่การจัดประชุม สะท้อนผล การเขียนข้อเสนอแนะและแผนปรับปรุง การใช้ข้อมูลจากการตรวจสอบเพื่อการตัดสินใจ เชิงกลยุทธ์ในรอบต่อไป

5. A – Accountability (ความรับผิดชอบและการตรวจสอบได้) คือ เน้นความ โปร่งใส การเปิดเผยข้อมูล และความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ของการบริหารจัดการ ทั้งในระดับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกระดับ การดำเนินการควรประกอบด้วย การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานที่ โปร่งใส ตรวจสอบได้ การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง หรือ ชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบ การส่งเสริมจริยธรรมในการบริหารและความ รับผิดชอบต่อผลลัพธ์ทางการศึกษา

การประยุกต์ใช้ PDCAA ในการบริหารสถานศึกษา ช่วยส่งเสริมการดำเนินงานที่มี ระบบ คำนึงถึงเป้าหมาย การวางแผน การปฏิบัติ ติดตามประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุงอย่าง ต่อเนื่อง อีกทั้งยังเน้นความรับผิดชอบต่อหน้าที่และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งถือเป็นการยกระดับมาตรฐาน การบริหารจัดการ โดยเฉพาะในด้าน การประกันคุณภาพภายใน การดำเนินงานตามวงจร PDCAA ช่วยให้สถานศึกษาสามารถควบคุม ตรวจสอบ และพัฒนากระบวนการทำงานได้อย่างรอบด้าน ลด ข้อผิดพลาด เพิ่มประสิทธิภาพ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุป กระบวนการบริหาร PDCAA ได้ว่า กระบวนการบริหาร สถานศึกษาตามแนวคิด PDCAA นับเป็นแนวทางสำคัญที่ส่งเสริมให้การบริหารจัดการมีความเป็น ระบบ ชัดเจนในทิศทาง และสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การวางแผนอย่างรอบคอบ

การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ การติดตามตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา ไปจนถึงการส่งเสริมความรับผิดชอบและความโปร่งใสในทุกขั้นตอน องค์ประกอบเหล่านี้ล้วนมีบทบาทในการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาโดยรวม การประยุกต์ใช้ PDCAA จึงได้เป็นเพียงเครื่องมือบริหารจัดการเท่านั้น หากแต่เป็นแนวคิดที่ช่วยหล่อหลอมให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่พร้อมจะพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง และสามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 อย่างมั่นคงและยั่งยืน

หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

มีนกริชการและนักการศึกษาได้อธิบาย ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

วันทนา เนื่อน้อย (2560, หน้า 11) ได้อธิบาย ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยมีกระบวนการติดตาม กำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาที่กำหนด ทั้งจากสถานศึกษาเอง หน่วยงานต้นสังกัด หรือองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง กระบวนการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และสถานประกอบการว่าผู้เรียนที่จบการศึกษาจะได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ทั้งนี้ยังช่วยให้มั่นใจได้ว่าผู้สำเร็จการศึกษาจะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้อย่างเหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ (2561, หน้า 3) ได้อธิบาย ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ว่า เป็นกระบวนการติดตามและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยดำเนินการผ่านการพัฒนาและใช้ระบบการจัดการคุณภาพที่ช่วยตรวจสอบและควบคุมคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา กระบวนการนี้มีส่วนสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสาธารณชนว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

ราชกิจจานุเบกษา (2561, หน้า 3) ได้อธิบาย ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน

การศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

สารทฤษฎีรวงทอง (2563, หน้า 95) ได้อธิบาย ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ว่า เป็นกระบวนการและกิจกรรมการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยให้สถานศึกษาสามารถผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ได้รับการศึกษา โดยเป็นที่ยอมรับของสังคมว่ามีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

สุพรรณรดี ศรีปัดเนตร (2563, หน้า 37-38) ได้อธิบาย ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการดำเนินกิจกรรมหรือปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่กำหนด โดยมีกระบวนการ ควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การ ตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) การ ประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) และการ รับรองคุณภาพ (Quality Accreditation) เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพและมาตรฐานของระบบ กระบวนการจัดการศึกษา ตลอดจนผลผลิตและผลลัพธ์ทางการศึกษา ทั้งนี้ การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการเป็นประจำ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผลผลิตอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการป้องกันปัญหาที่อาจทำให้การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพ และมุ่งส่งเสริมการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพตามเป้าหมายทางการศึกษา

สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา (2564, หน้า 4) ได้อธิบาย ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติการหลักอย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบ และกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา

สุพัตรา แซ่ซิ่น (2566, หน้า 28) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการรับรองว่าการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนด โดยมีการจัดระบบการประกันคุณภาพที่ครอบคลุมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามและตรวจสอบคุณภาพ ตลอดจนการประเมินคุณภาพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับในสถานศึกษานั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ กระบวนการที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีความสอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยมีการตรวจสอบคุณภาพและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดการศึกษาที่มอบแก่นักเรียนและผู้ปกครองมีคุณภาพตามเป้าหมายที่วางไว้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา ถูกตราไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 เมื่อ ปี พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ในมาตรา 47 – 51 และได้มีการปรับปรุงเรื่อยมาจนถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 เมื่อปี พ.ศ. 2562 ที่มีการปรับเปลี่ยนสังกัดของสถาบันอุดมศึกษาให้อยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ซึ่งสาระสำคัญของกฎหมาย รวมถึงประกาศ และมติของ คณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ที่มีการปรับปรุง มีดังนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ซึ่งมีการปรับปรุงมาจาก พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 โดยมีการปรับแก้ไขในมาตรา 47, 49 และ 51 สาระสำคัญ

1. ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก
2. การประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก ห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ สาธารณชน

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ระบบการ ประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ กระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยงานนั้น

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และ เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็น องค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัด การศึกษา ที่มีใช้การจัดการอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือกระทรวงอื่น เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัตินี้ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก

ห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ
สาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูล
เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้
ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ
ภารกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา
หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของ
สถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาได้ไม่ได้ตามมาตรฐานที่
กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุง
แก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้
ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อ
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการ
ปรับปรุงแก้ไข

จากการที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ตาม
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษามุ่งพัฒนา
คุณภาพและมาตรฐานของการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา โดยแบ่งเป็น ระบบการประกัน
คุณภาพภายใน และ ระบบการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งดำเนินการตามระบบ หลักเกณฑ์ และ
วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษา การประเมิน
คุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี นับจากการ
ประเมินครั้งล่าสุด พร้อมทั้งรายงานผลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่สู่สาธารณชน หาก
สถานศึกษาใดมีผลการประเมินภายนอกไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด สำนักงานรับรองมาตรฐาน
และประเมินคุณภาพการศึกษาจะเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก่อนหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้
ดำเนินการแก้ไขและพัฒนาต่อไป

กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา
47 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ
การศึกษา พ.ศ. 2553

ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

สำนักงาน หมายความว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ข้อ 3 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปีเพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ 4 เมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามข้อ 3 แล้วให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่สำนักงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอกให้สำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไปในการดำเนินการตามวรรคสอง สำนักงานอาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นติดตาม

ผลการดำเนินการ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามวรรคสอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่แนวทางในการดำเนินการตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ไม่สอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่แท้จริง จึงส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกไม่สัมพันธ์กัน เกิดความซ้ำซ้อนและคลาดเคลื่อนจากการปฏิบัติ ทำให้ไม่สะท้อนความเป็นจริงและเป็นการสร้างภาระแก่สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่กำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกเกินความจำเป็น สมควรปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

พรณภัส บุญแก้ว (2562, หน้า 21) ได้อธิบาย ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต้องดำเนินการ เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งช่วยสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาให้แก่สถานศึกษา และได้รับการยอมรับจากนักเรียน ผู้ปกครอง สังคม และชุมชน

ภักติภา ลูกเงาะ (2562, หน้า 13) ได้อธิบาย ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้างองค์ความรู้ เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สุธรรม ตรีวิเศษ (2562, หน้า 57) ได้อธิบาย ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามุ่งพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และความสามารถอย่างมีคุณภาพ ตอบสนองความคาดหวังของผู้ปกครอง การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในเป็นความร่วมมือของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งพัฒนาและปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับจากชุมชน

สังคม และประเทศชาติ ทั้งนี้ ยังเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

รจรินทร์ แจ้งสว่าง (2563, หน้า 30) ได้อธิบาย ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นข้อกำหนดที่สถานศึกษาต้องดำเนินการตามกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ โดยมุ่งเน้นการบริหารเชิงป้องกันอย่างเป็นระบบ เพื่อลดความผิดพลาดและสร้างความมั่นใจว่าผลผลิตทางการศึกษาจะมีคุณภาพตามที่คาดหวัง

นาริยา ศรีพันธุ์ (2564) ได้อธิบาย ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ว่า

1. สร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคมการประกันคุณภาพช่วยให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้เกิดความมั่นใจและสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการการศึกษาที่มีมาตรฐาน
2. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ เป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง
3. ยกระดับคุณภาพการศึกษอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพภายในช่วยให้สถานศึกษาสามารถตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของตนเอง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

สมหมาย แก้วกล้า (2565) ได้อธิบาย ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและรักษามาตรฐานการศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีความสำคัญดังนี้

1. สร้างมาตรฐานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาทำให้สถานศึกษามีแนวทางที่ชัดเจนในการบริหารจัดการและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ
2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. สร้างความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมเกิดความเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาสามารถผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพ
4. เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องช่วยให้สถานศึกษาสามารถประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

5. รongรับการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นพื้นฐานสำคัญในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

6. ช่วยป้องกันปัญหาด้านคุณภาพการศึกษามุ่งเน้นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และลดความเสี่ยงด้านคุณภาพการเรียนการสอน

7. เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันทางการศึกษาทำให้สถานศึกษามีศักยภาพในการแข่งขันและพัฒนาสู่มาตรฐานสากล

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุป ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยรวม ช่วยกำหนดมาตรฐานและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานอย่างเป็นระบบทำให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการประกันคุณภาพภายใน ถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษา ไม่เพียงแต่ผู้บริหารและครูเท่านั้นที่ต้องมีบทบาท แต่ยังรวมถึงนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การทำงานร่วมกันจะช่วยให้เกิดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพทั้งนี้การประกันคุณภาพภายในเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาสามารถนำข้อมูลจากการตรวจสอบและประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดข้อผิดพลาดและพัฒนาสู่มาตรฐานที่สูงขึ้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ไว้ดังนี้

วารุณี ลัภนโชคดี (2561, หน้า 4) ได้อธิบาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ไว้ว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพหรือการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของสถานศึกษา ดังนี้

1. การพัฒนาโรงเรียนตามข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งจากการประเมินภายในและการประเมินภายนอก โดยโรงเรียนนำข้อเสนอแนะที่ได้มาประชุมชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรรับทราบ เพื่อร่วมกันจัดทำแผนการพัฒนาโรงเรียน แล้วดำเนินการตามแผนที่กำหนด

2. การวางแผนดำเนินงานของโรงเรียนอย่างมีทิศทาง โรงเรียนมีการศึกษาและ

จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพ แล้วจัดทำแผนปฏิบัติการและดำเนินงานของโรงเรียนให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนด จึงทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีทิศทางที่เป็นไปตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพ

3. ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารและผู้บริหาร ได้แก่

3.1 ระบบการบริหารโรงเรียนที่ดี มีความชัดเจนตามกระบวนการ PDCA โดยโรงเรียนมีการพิจารณาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน เอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น มาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประเมิน

3.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วม ทำงานเป็นทีม และกระจายอำนาจในการทำงานผ่านรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ที่รับผิดชอบงานแต่ละด้านของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการกระจายงานและความรับผิดชอบในการดำเนินงานของโรงเรียน

3.3 วัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นคุณภาพ บุคลากรยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันให้เกียรติ ให้ความเคารพนับถือกัน ไม่ติเตียนมุงร้ายหรืออิจฉาริษยา และมีเป้าหมายที่การทำงานและผลงานที่มีคุณภาพ

3.4 การนิเทศงาน โรงเรียนที่มีคุณภาพจะมีระบบของการนิเทศที่ดี

3.5 คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนที่ดีประสบความสำเร็จมักมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำโดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการ มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่ม สามารถบริหารงานโดยสร้างการมีส่วนร่วมและความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง เป็นที่เคารพ ไว้วางใจ เป็นที่ปรึกษาที่คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ เห็นอกเห็นใจร่วมลงมือปฏิบัติงานกับครู เป็นแบบอย่างในการทำงานและการปฏิบัติตน

3.6 ความร่วมมือของบุคลากรภายในโรงเรียน โดยมีการประชุมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการทำงาน และเน้นการมีส่วนร่วมและร่วมมือกันเพื่อให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3.7 การประสานงานและติดต่อสื่อสารระหว่างบุคลากรในโรงเรียน
หน่วยงานชุมชน

4. ปัจจัยเกี่ยวกับครู ได้แก่

4.1 ความรู้และประสบการณ์ของครูครูที่จบการศึกษาในสาขาวิชาที่ตรงกับรายวิชาที่สอนและมีประสบการณ์การสอนจะส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

4.2 คุณลักษณะของครู ได้แก่ ความพร้อม มีจิตวิญญาณครู ความมุ่งมั่น ตั้งใจ ความเสียสละ ความทุ่มเทในการจัดการเรียนการสอนและการทำงาน ความเอาใจใส่นักเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางที่หลากหลายอย่างทั่วถึงความเข้าใจหลักสูตรและเทคนิคการสอน การแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อ

นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ความเป็นมืออาชีพในการจัดการเรียนการสอน การดูแลและเข้าใจความแตกต่างของนักเรียน

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน รู้จักและเข้าใจนักเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย ได้รับการยอมรับ และมีความสุขที่ได้เรียน (Safe Environment) จึงตั้งใจและทุ่มเทกับการเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ

4.4 ความผูกพันของครูกับชุมชน ครูในโรงเรียนไม่ใช่ครูในชุมชน/ท้องถิ่น จะขาดความรักความผูกพัน ไม่คุ้นเคยกับชุมชน และมีเป้าหมายในการขอย้าย จึงไม่ทุ่มเทกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในที่สุด

4.5 การพัฒนาครู ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาใน 3 ลักษณะ ได้แก่

4.5.1 การพัฒนาตามความต้องการของครูในแต่ละกลุ่มสาระหรือแต่ละงาน

4.5.2 การพัฒนาตามความต้องการจำเป็นของครูหรือตาม ID Plan ของครูแต่ละคน

4.5.3 การพัฒนาตามนโยบายของต้นสังกัดและตามการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ในหัวข้อหรือประเด็นที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยทันกับการเปลี่ยนแปลงหรือนโยบายที่กำหนด

5. ความเข้มแข็งของศิษย์เก่า หากศิษย์เก่ามีความรักและผูกพันกับโรงเรียน จะให้การสนับสนุนโรงเรียน ทั้งในด้านงบประมาณ แรงงาน การระดมทุน/ทรัพยากร การร่วมคิดร่วมวางแผน และร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนอย่างเข้มแข็ง

6. ความเข้มแข็งของกรรมการสถานศึกษา หน่วยงาน/องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน และชุมชนเครือข่ายที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนทั้งในด้านงบประมาณ ทุนการศึกษา แรงงาน การระดมทุนซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนกับหน่วยงานดังกล่าว

7. ความพร้อมและความร่วมมือของผู้ปกครองในการดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือนักเรียนทั้งในด้านพฤติกรรมและการเรียน และความร่วมมือกับกิจกรรมของโรงเรียน

8. สภาพแวดล้อมรอบโรงเรียน โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีความสุขสดชื่นปลอดภัย และไม่มีมลพิษ นักเรียนและบุคลากรจะเรียนและทำงานด้วยความสุข มีความผ่อนคลายและไม่มีความกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัย

9. ความพร้อมของระบบสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น งานห้องสมุด งาน ICT งานสื่อเทคโนโลยี งานวัดและประเมินผล และงานวิจัย รวมทั้งความพร้อมของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนการสอน จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

10. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนที่ดีมีคุณภาพต้องมีระบบดูแลช่วยเหลือที่ดีเนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีปัญหาไม่เหมือนกัน

11. ความพร้อมของนักเรียนทั้งในด้านการเรียน ความมุ่งมั่นตั้งใจ ความคาดหวัง ผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนเป็นปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนและคุณภาพของโรงเรียน

12. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างหลากหลายครอบคลุมทั้งการสอดแทรกผ่านการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและกิจกรรมเสริมเพิ่มเติมนอกห้องเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน

13. สังกัด เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของโรงเรียน สังกัดที่ต่างกันทำให้โรงเรียนมีคุณภาพต่างกัน เนื่องจากแต่ละสังกัดจะมีนโยบาย ความพร้อม บริบท และการสนับสนุนที่ต่างกักัน

14. ที่ตั้งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนในทางอ้อม เนื่องจากโรงเรียนที่มีที่ตั้งแตกต่างกัน จะมีความพร้อมของปัจจัยนำเข้าและกระบวนการที่แตกต่างกัน

15. ขนาดของโรงเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผลทางอ้อมต่อคุณภาพโรงเรียน เนื่องจากส่งผลต่อปัจจัยนำเข้าทั้งในส่วนของคุณภาพผู้บริหาร คุณภาพครู คุณภาพนักเรียน งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกและปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ

สรรพชญ สุขรัตน์ และคนอื่นๆ (2563, หน้า 1) ได้อธิบาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในของวิทยาลัยเทคนิคเชียงราย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไว้ 9 ด้าน ได้แก่

1. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง สามารถกำหนดนโยบาย ทิศทาง และแนวทางการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านการบริหารทรัพยากร การจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสม ทั้งบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน เป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา

3. ด้านการติดต่อสื่อสาร ระบบการสื่อสารภายในองค์กรต้องมีความชัดเจนโปร่งใส และสามารถส่งต่อข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพได้อย่างทั่วถึง

4. ด้านการจัดโครงสร้างองค์กร การจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมกับภารกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา ช่วยให้การบริหารงานด้านการประกันคุณภาพดำเนินไปอย่างเป็นระบบ

5. ด้านการใช้เทคโนโลยี เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการข้อมูล การเรียนการสอน และการประเมินคุณภาพ ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

6. ด้านบุคลากร ครูและเจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพ พร้อมทั้งได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

7. ด้านงบประมาณ งบประมาณที่เพียงพอและมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพเป็นไปอย่างราบรื่น

8. ด้านสังคม ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และภาคอุตสาหกรรมมีผลต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพ

9. ด้านวัฒนธรรมองค์กร วัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องช่วยสร้างความตระหนักในเรื่องคุณภาพการศึกษา และเป็นแรงผลักดันให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 10-12) ได้อธิบาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ไว้ว่า การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด การดำเนินงานดังกล่าวต้องอาศัยปัจจัยหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของระบบประกันคุณภาพภายใน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์และนโยบายของผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและนโยบายของการประกันคุณภาพภายใน หากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ มีเป้าหมายที่แน่นอน และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. การมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษาบุคลากรทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ในสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หากบุคลากรมีทัศนคติที่ดีและให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ การประกันคุณภาพภายในจะสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชนผู้ปกครองและชุมชนเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนสถานศึกษา ทั้งในด้านทรัพยากร การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษา และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน หากมีความร่วมมือที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในเป็นไปอย่างราบรื่นและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

4. ทรัพยากรทางการศึกษาทรัพยากรเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ บุคลากร สื่อการสอน หรือเทคโนโลยี หากสถานศึกษามีทรัพยากรที่เพียงพอและได้รับการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยสนับสนุนให้กระบวนการ

เรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพภายในดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ระบบการติดตามและประเมินผลการมีระบบติดตามและประเมินผลที่เป็นระบบ และต่อเนื่องเป็นสิ่งสำคัญในการประกันคุณภาพภายใน เพราะช่วยให้สถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ ข้อมูล นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การใช้ข้อมูลจากการประเมินยังช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษาได้

6. วัฒนธรรมองค์กรและการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาวัฒนธรรมองค์กรที่ สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษา หากสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมทางการศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ก็จะช่วยให้ระบบการประกัน คุณภาพภายในมีความเข้มแข็งและยั่งยืน

7. การเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินภายนอกการประกันคุณภาพ ภายในไม่เพียงแต่ช่วยให้สถานศึกษาพัฒนาตนเองเท่านั้น แต่ยังเป็นการเตรียมความพร้อมในการ รองรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หากสถานศึกษามีการวางแผนและเตรียมตัวอย่างดี จะช่วยให้การ ประเมินภายนอกเป็นไปอย่างราบรื่น

ชาญวุฒิ เจริญเจริญ (2563, หน้า 117-118) ได้อธิบาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ มีอยู่ 4 ประการสำคัญ ซึ่งเป็นตัวพยากรณ์ หรือทำนายผลสำเร็จของการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ได้แก่

1. วิสัยทัศน์ ปรัชญา และเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานในการกำหนด ทิศทางและแนวทางการพัฒนา
2. การทำงานเป็นทีม ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความร่วมมือของบุคลากร ภายในองค์กร
3. ความสามารถของบุคลากรแกนนำ ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน กระบวนการประกันคุณภาพ
4. สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงผลลัพธ์ของการดำเนินงานที่มี ประสิทธิภาพ

ทั้ง 4 ปัจจัยนี้ล้วนมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบประกัน คุณภาพภายใน และช่วยให้สถานศึกษาสามารถผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกได้อย่างประสบ ความสำเร็จ

ชุตินา ทาสุนทร และคนอื่นๆ (2564, หน้า 999) ได้อธิบาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน ไว้ 5 ด้าน ได้แก่

1. ปัจจัยด้านผู้บริหารและนโยบาย ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนด วิสัยทัศน์ นโยบาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ หากผู้บริหารให้ความสำคัญ และผลักดันการดำเนินงานด้านนี้อย่างจริงจัง จะช่วยให้การบริหารคุณภาพภายในเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ระบบการบริหารจัดการที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพเป็นไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การวางแผนที่ดีรัดกุม มีโครงสร้างที่เหมาะสม และการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพ
3. ปัจจัยด้านบุคลากร บุคลากรเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพภายใน หากครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่มีความรู้ ความสามารถ และความตระหนักในเรื่องการประกันคุณภาพ จะส่งผลให้กระบวนการพัฒนาคุณภาพเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ
4. ปัจจัยด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ทรัพยากร เช่น งบประมาณ อาคาร สถานที่ เทคโนโลยี และอุปกรณ์การเรียนการสอน มีความสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา หากมีการจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสม จะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนและการพัฒนาสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน หากสถาบันมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานเป็นทีม การพัฒนา และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ก็จะช่วยส่งผลให้การประกันคุณภาพมีความยั่งยืน

ภูมิภาควรรค์ ภูมิพงศ์คชศร และคนอื่นๆ (2564, หน้า 1) ได้อธิบาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ไว้ว่า สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา วิทยาลัย นวัตกรรมจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ไว้ 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านผู้บริหารและนโยบาย
2. ด้านการบริหารจัดการ
3. ด้านบุคลากร
4. ด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน
5. ด้านวัฒนธรรมองค์กร

นุภาพร ศรีฤทธิ์ (2565, หน้า 254) ได้อธิบาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ไว้ว่า คุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ไว้ 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านทรัพยากรทางการศึกษา
2. ด้านการบริหารจัดการ
3. ด้านการใช้เทคโนโลยี
4. ด้านการมีส่วนร่วม
5. ด้านการกำหนดเป้าหมาย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุป ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในได้ ว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในอาจเป็นทั้งแรงผลักดันที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมาย หรือเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางความสำเร็จในการดำเนินงาน โดยสามารถแบ่งออกเป็น 7 ปัจจัยหลัก ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหารและนโยบาย 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านการบริหารงานวิชาการ 4) ด้านบุคลากร 5) ด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน 6) ด้านวัฒนธรรมองค์กร และ 7) ด้านสิ่งแวดล้อม

แนวคิดและหลักการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้เสนอแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

นุจนารถ ชูนาพรหม (2560, หน้า 17) ได้เสนอ แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า สถานศึกษาต้องมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ควบคู่กับการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีคุณภาพ ซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน รวมถึงองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน โดยสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหลักการสำคัญคือ การมีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยไม่แยกออกจากงานปกติของสถานศึกษา แต่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ ทั้งนี้ ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาและกำหนดแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน ตลอดจนดำเนินการตามแผน ตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ควรมีการจัดทำรายงานประจำปี ซึ่งเป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อนำเสนอแก่หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างยั่งยืน และสามารถรองรับการประกันคุณภาพภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อรอุมา ชันธพาลี (2560, หน้า 29) ได้เสนอ แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการดำเนินงาน ที่สถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อย่างเป็นทีม โดยต้องได้รับการเตรียมความพร้อม ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ และการเห็นคุณค่า

ของระบบการดำเนินงาน ตลอดจนมีการติดตามและกำกับดูแลอย่างเป็นระบบหลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากำหนดให้ดำเนินการเป็นประจำทุกปี และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล และการปรับปรุง โดยต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษา เป้าหมาย ปรัชญา ธรรมนูญของโรงเรียน หรือแผนกลยุทธ์ที่มีระยะเวลาการดำเนินงานที่ชัดเจน นอกจากนี้ สถานศึกษาต้องมีการติดตามและประเมินผลการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกขั้นตอน ควรให้ความสำคัญกับการประสานงาน และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น บุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานและองค์กรในชุมชน รวมถึงเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่เน้นให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ธีร วังศ์วรเศรษฐ์ (2561, หน้า 24) ได้เสนอ แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า แนวคิดของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีพื้นฐานจากหลักการบริหารคุณภาพที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน การดำเนินงานของสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และการประเมินผลเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนา ต้องมีการวางแผน กำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับ มาตรฐานที่กำหนด การดำเนินงาน ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนที่กำหนดเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การตรวจสอบและประเมินผล: ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานเพื่อวิเคราะห์ข้อดี และข้อบกพร่อง และการปรับปรุงพัฒนา นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

สมชาย นพคุณ (2562, หน้า 97) ได้เสนอ แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า แนวคิดของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีพื้นฐานจากหลักการบริหารที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบและประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้มั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคม นอกจากนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก โดยกระบวนการประกันคุณภาพจะช่วยให้สถานศึกษามีแนวทางที่ชัดเจนในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563, หน้า 3-4) ได้เสนอ แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และ

สังคมโดยรวมว่าการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และช่วยให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามและตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งรวมถึงการใช้ผลการประเมินเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพในวงจรการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุป แนวคิดและหลักการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการดำเนินงานของสถานศึกษา ที่ต้องดำเนินการควบคู่กับภารกิจหลัก โดยสถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน รวมถึงองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด กระบวนการประกันคุณภาพต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนพัฒนา กำหนดแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ดำเนินงานตามแผน ตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาอย่างโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยรวม การดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เป็นบุคคลที่สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เรียนรู้ด้วยตนเอง มีจริยธรรม คุณธรรม สามารถพึ่งพาตนเอง และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 ได้กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาอันส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยงาน ภายนอกที่สะท้อนสภาพการดำเนินงานที่แท้จริงและเกิดประสิทธิภาพ และกำหนดแนวทางในการ ขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษา และมีกลไกปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนา คุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นเพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดสำนักงานบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อการพัฒนา ส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระดับสถานศึกษา

ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนา และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้และให้สถานศึกษา กำหนดเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท ทั้งนี้สามารถเพิ่มเติมมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้โดยให้สถานศึกษาและ ผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และวิธีการที่เหมาะสม

2.5 ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

2.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประจำทุกปี

2.7 พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. สถานศึกษาแต่ละแห่งให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ

และมาตรฐานของ สถานศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุป แนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษานับเป็นกระบวนการสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการประกาศใช้ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่วางหลักเกณฑ์ ระบบ และวิธีการดำเนินงานด้านคุณภาพการศึกษาให้มีทิศทางและมาตรฐานที่ชัดเจนแนวทางที่ กฎกระทรวงกำหนดขึ้นนั้น มุ่งเน้นให้การดำเนินงานด้านคุณภาพของหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงาน กำกับดูแล และสถานศึกษา มีความสอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับชาติ และ ส่งเสริมให้เกิดกลไกการดำเนินงานที่สะท้อนถึงสภาพการดำเนินงานจริง ซึ่งสามารถตรวจสอบและ ประเมินได้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในระดับ สถานศึกษา แนวปฏิบัติที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ มีเป้าหมาย เพื่อให้แต่ละสถานศึกษาดำเนินงานด้านคุณภาพภายในอย่างเข้มแข็ง โดยเริ่มต้นจากการจัดให้มีระบบ การประกันคุณภาพที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาตามที่ กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ พร้อมทั้งสามารถเพิ่มเติมมาตรฐานเฉพาะที่สะท้อนอัตลักษณ์ของ โรงเรียน โดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ต่อจากนั้น สถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ดำเนินงานตามแผนอย่างจริงจัง และประเมินผลด้วยวิธีการที่เหมาะสม รวมถึงมีการติดตามผลการดำเนินงานและใช้ข้อมูลดังกล่าวในการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง อีก หนึ่งขั้นตอนสำคัญคือการจัดทำรายงานประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) เพื่อใช้ในการ สะท้อนผลการดำเนินงานของตนเองและเป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาในรอบต่อไป ทั้งยังต้องรายงาน ผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี

เกณฑ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และกระทรวงศึกษาธิการมีการ ประกาศ ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็น แนวทางดำเนินงานเพื่อ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและเตรียมการสำหรับการ ประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจะช่วยให้ เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษา ของสถานศึกษามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา มีแนวคิดที่ต้องเป็นมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริงกระชับและจำนวนน้อย แต่สามารถสะท้อนบริบทของสถานศึกษาและคุณภาพ

การศึกษาได้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาจึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพครู มีความสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาชาติ และข้อกำหนดใน กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

มาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับกำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี

5 ระดับ

ระดับ 1 กำลังพัฒนา

ระดับ 2 ระดับปานกลาง

ระดับ 3 ระดับดี

ระดับ 4 ระดับดีเลิศ

ระดับ 5 ระดับยอดเยี่ยม

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน

ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

ประเด็นพิจารณา

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิด

คำนวณ

2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ

อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

4) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 กำลังพัฒนา

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิด
คำนวณต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาต่ำกว่า
เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษา
กำหนด
- 2) ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมต่ำกว่าเป้าหมายที่
สถานศึกษากำหนด

ระดับ 2 ปานกลาง

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิด
คำนวณ เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตาม
เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษา
กำหนด
- 2) ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมเป็นไปตามกว่าเป้าหมายที่
สถานศึกษากำหนด

ระดับ 3 ดี

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิด
คำนวณ เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตาม
เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ
อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและแก้ปัญหาได้
- 4) ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม
- 5) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เพื่อพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมปลอดภัย

6) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษา

กำหนด

ระดับ 4 ดีเลิศ

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิด

คำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่า

เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ

อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้

4) ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม

5) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้การสื่อสารการทำงาน

6) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อใน

ระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษา

กำหนด

ระดับ 5 ยอดเยี่ยม

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิด

คำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่า

เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ

อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้

4) ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรมและนำไปใช้

เผยแพร่

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม
- 2) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นและการทำงาน หรืองานอาชีพ
- 3) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษา กำหนดเป็นแบบอย่างได้
- 4) ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาไทย
- 5) ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- 6) ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

ประเด็นพิจารณา

- 2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- 2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ
- 2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและ การจัดการเรียนรู้

การให้ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 กำลังพัฒนา

- 1) เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไม่ชัดเจน
- 2) ระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาแต่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ระดับ 2 ปานกลาง

- 1) เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนเป็นไปได้

ในการปฏิบัติ

2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ระดับ 3 ดี

1) เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจนส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

ระดับ 4 ดีเลิศ

1) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมายเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครู และสถานศึกษา

5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย

6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

ระดับ 5 ยอดเยี่ยม

- 1) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่องและเป็นแบบอย่างได้
- 3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้
- 4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน
- 5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย
- 6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ประเด็นพิจารณา

- 3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
- 3.2 ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- 3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- 3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
- 3.6 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

การให้ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 กำลังพัฒนา

- 1) จัดการเรียนรู้ที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง

- 2) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างไม่เป็นระบบ

ระดับ 2 ปานกลาง

- 1) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
- 2) ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนา

ผู้เรียน

ระดับ 3 ดี

- 1) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
- 2) ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนา

ผู้เรียน

- 4) มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- 5) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ระดับ 4 ดีเลิศ

- 1) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

- 2) ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

- 4) มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

- 5) มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ระดับ 5 ยอดเยี่ยม

- 1) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้

เรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตร สถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและมีการเผยแพร่

- 2) ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
- 3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- 4) มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกได้รักที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข
- 5) มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ครู และผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุป เกณฑ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้ว่า ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนด โดยยึดหลักความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ และใช้ผลการประเมินเป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินคุณภาพแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับกำลังพัฒนาถึงระดับยอดเยี่ยม เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้การประกันคุณภาพภายในเป็นพื้นฐานสำคัญในการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก และสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่าการจัดการศึกษามีคุณภาพและมีมาตรฐาน

บริบทของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ความเป็นมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ปรับปรุง แก้ไขการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา และกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ปรับปรุงแก้ไขการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา และกำหนดเขต พื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ.

2551 ลงวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2551 มาตรา 5 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษา
 แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553
 มาตรา 8 และมาตรา 33 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ
 พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่
 2) พ.ศ. 2553 กำหนดให้มี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษา โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีภารกิจในการจัดและ
 ส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับ
 ดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
 รับผิดชอบดูแลสถานศึกษา 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสุโขทัย อำเภองงไกรลาศ อำเภอคีรีมาศ และ
 อำเภอบ้านด่านลานหอยมีสถานศึกษาภาครัฐในกำกับดูแลจำนวน 124 แห่ง 1 สาขา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้
 สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษาแผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความ
 ต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงาน
 ในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้ง
 กำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าวด้วย
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่
 การศึกษา
4. กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษาวิเคราะห์วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่
 การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม
 สนับสนุนการจัดและการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่
 การศึกษา
8. ประสานส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ
 และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจกรรมภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ผลผลิต

1) ผู้จบการศึกษาก่อนประถมศึกษา 2) ผู้จบการศึกษาภาคบังคับ 3) ผู้จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย 4) เด็กพิการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการพัฒนาสมรรถภาพ 5) เด็กด้อยโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) เด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เป็นหน่วยปฏิบัติการในการจัดการศึกษา เพื่อให้ภารกิจดังกล่าวสามารถตอบสนองสภาพ ปัญหาและรองรับการ ขับเคลื่อนนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีโรงเรียนที่เปิดการสอน 124 โรงเรียน 1 โรงเรียนสาขา ซึ่งแยกจำนวนโรงเรียนแต่ละอำเภอดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประชากร			จำนวนนักเรียน ชาย - หญิง (รวม)
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	
1	โรงเรียนในอำเภอเมือง	31	306	337	5,656
2	โรงเรียนในอำเภอกงไกรลาศ	34	266	300	3,988
3	โรงเรียนในอำเภอบ้านด่านลานหอย	29	241	287	4,325
4	โรงเรียนในอำเภอคีรีมาศ	30	257	286	3,728
รวม		124	1,070	1,194	17,697

ที่มา : (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2568, หน้า 4)

รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้ดำเนินการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 และโครงการการยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เป็นต้นส่งผลให้โรงเรียนในสังกัดได้รับการส่งเสริมทักษะสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ทักษะสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในการส่งเสริมสมรรถนะความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมิน PISA ของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จากการนิเทศ กำกับ ติดตามการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ทักษะสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ส่งผลให้ครูผู้สอนในสังกัดมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้ผู้เรียนเกิดทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นต่อโลกยุคใหม่ และสามารถพัฒนาการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาระสำคัญในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 คือการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการวางแผน กำกับ ดูแล สนับสนุน และส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง การดำเนินงานดังกล่าวมุ่งเน้นให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน มีการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2568, หน้า 27) ดังภาพที่ 1

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราและการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดังนี้

งานวิจัยภายในประเทศ

ศิริพันธ์ ดงเรืองศรี (2561) ได้วิจัยเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานและขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมพร สังวาระ (2563) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า พบว่า มีความตรงและความเหมาะสมมาก โดยประกอบด้วยส่วนประกอบหลัก 6 ส่วน ได้แก่ 1. แนวคิดการพัฒนารูปแบบ 2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3. บริบทการสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา 4. กลยุทธ์การบริหารจัดการในสถานศึกษา 5. กระบวนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 6. ผลการดำเนินงานตามรูปแบบ 2) ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า พบว่า มี ผลการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านกระบวนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

มยุรี วรวรรณ (2563) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ 1) ควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารตามโครงสร้างและบริบทของโรงเรียน 2) ควรมีการระดมความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมและโครงการตามแผนพัฒนาการศึกษา 4) ควรแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา 5) ควรมีการแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องเพื่อติดตามผลการดำเนินงานใน

การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และ 6) ควรมีการแต่งตั้งกรรมการเพื่อรายงานผลการประเมินตนเองตามที่สถานศึกษากำหนด

วิวัฒน์ น้อยพิทักษ์ (2563) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย 3. สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพของการดำรงตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน 4. สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของอำเภอ โดยรวมไม่แตกต่างกัน 5. สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน 6. แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร 7 ด้าน ได้แก่ 1) มาตรฐานตามกฎของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินคุณภาพ ภายใน ระบบแบบแผนในกระบวนการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จของการประกันคุณภาพ ภายใน 2) มีมาตรฐานตามหัวข้อ จัดทำปฏิทินออกแบบในการทำแผน เพื่อจัดทำรูปแบบ ที่ชัดเจน หยิบใช้ได้สะดวก ตามกระบวนการวงจรเดมมิง 3) มีหัวหน้ามาตรฐานติดตามงาน 4) มีรูปแบบการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้อย่าง สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานที่กำหนด 5) ดำเนินการทบทวนหลังกิจกรรม (After action review) 6) รายงานผลการดำเนินงานตามหัวข้อ ตามมาตรฐานที่กำหนดใช้ใน การประกันคุณภาพภายในและ 7) การนำเสนอรายงานเป็นเชิงประจักษ์ ประชาสัมพันธ์ ให้ทั่วถึง

น้ำทิพย์ มั่นปาน (2563) ได้วิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดอก เขต1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาการหางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ การตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษา โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการการศึกษา สร้างระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบเป็นปัจจุบัน และสามารถนำมาใช้ได้ทันที การนำข้อมูลจากการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษามาใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ การนำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปวางแผน พัฒนา สถานศึกษา ติดตามและรับข้อมูลย้อนกลับ โดยสอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือหน่วยงานที่

เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง 3) แนวทางพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อความรู้ความเข้าใจ และคณะกรรมการในการจัดทำมาตรฐาน ระดมความคิดจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย พัฒนาบุคลากรด้วยรูปแบบ Coaching และนำบุคลากรศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ผ่านการประเมินแล้ว จัดหางบประมาณ สนับสนุนจัดการเรียนการสอน จากแหล่งต่างๆ ทั้งภายใน ภายนอกองค์กร นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งการประเมินภายใน และการประเมินภายนอกมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นต่อไป

มาหะมะบาคอรี มาซอ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. เปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นตัวแปรเพศในด้านการ ประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปร ตำแหน่งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. ปัญหาและข้อเสนอแนะของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่า 1) ผู้บริหารไม่สำรวจปัญหาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ ความเข้าใจเรื่องระบบประกันคุณภาพการศึกษา และ 3) การดำเนินกิจกรรมโครงการไม่สอดคล้อง กับแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ส่วนข้อเสนอแนะพบว่า 1) ผู้บริหารควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม ร่วมในการกำหนดทิศทางการศึกษา 2) ผู้บริหารควรติดตามตรวจสอบประเมินคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และ 3) ควรเผยแพร่ผลการประเมินตนเองเพื่อการพัฒนา

ตัสนัม สะอะ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า ระดับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานพบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. ปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนขาดความเข้าใจในแนวทางและขั้นตอนการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษา ยังไม่เป็นระบบ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีน้อย

จินตนา วงษ์นาค (2564) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านลำแดงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านลำแดงโดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง สภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ และ สภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการรายงานผล และ 2) แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนบ้านลำแดง ประกอบด้วย 5 ด้าน 35 รายการปฏิบัติดังนี้ด้านที่ 1 การกำหนดมาตรฐาน จำนวน 7 รายการ เช่น วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ด้านที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจำนวน 7 รายการเช่น นำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค มากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์โครงการ/กิจกรรม ด้านที่ 3 การดำเนินการตามแผนที่กำหนด จำนวน 7 รายการ เช่น กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน กำกับติดตาม มีเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม เป็นระยะ ด้านที่ 4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำนวน 7 รายการ เช่น สรุปข้อมูลเป็น สารสนเทศ เพื่อใช้ในการจัดทำรายงานประจำปี และด้านที่ 5 ด้านการรายงานผล จำนวน 7 รายการ เช่น จัดทำรายงานประจำปีโดยเน้นการมีส่วนร่วม นำผลการติดตามข้อมูลย้อนกลับไปจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

วาริน รูปทรง (2564) ได้วิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนปางมะค่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนปางมะค่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 มีสภาพการปฏิบัติที่น้อยที่สุด คือ สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้แก่ครูและบุคลากรทุกคนได้ร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนสภาพการปฏิบัติมากที่สุด คือ สถานศึกษาประกาศค่าเป้าหมายให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ ปัญหาการบริหารงานพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนปัญหาอันดับต่ำที่สุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แนวทางพัฒนา คือ สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกคนในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา

ภายในสถานศึกษา

ทิพวรรณ อ่วมทอง (2564) ได้วิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ได้แก่ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน สร้างความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพจากการใช้กระบวนการวิจัย เน้นสะท้อนผลความสำเร็จการดำเนินงาน พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมวิธีการทำงานของบุคลากรให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาและจัดบริการซื้อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนตามลำดับ

กฤษณะ อรุณสาร (2565) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบการจัดการคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานระบบการจัดการคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 การดำเนินงานที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การแต่งตั้งคณะทำงานกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี มีการจัดทำรายงานประจำ/รายงานการประเมินคุณภาพภายใน 2) ปัญหาการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย 3) แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ควรวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทุกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ ควรสร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพภายในที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ครอบคลุมมาตรฐานและครบทุกตัวบ่งชี้ ควรรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีให้ครอบคลุมทุกรายการทุกด้านและทุกมาตรฐาน และควรวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศ จากผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา และนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

ชานาญ ศิริผล, จินณวัตร ปะโคพัก, สุรศักดิ์ ศิริกรัจจำง, และประกาศิต อาณาภาพ แสนยากร (2565) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินงานประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นันทาภรณ์ เสวกวงษ์ (2565) ได้วิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า 1. มีการนำข้อมูลที่ได้มา กลั่นกรอง ไตร่ตรอง คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตาม ประเด็นการพัฒนาที่กำหนดไว้ (วิมังสา) 2. มีการพิจารณาและวินิจฉัยเพื่อนำประเด็นการพัฒนา มา วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นระบบครบวงจรคุณภาพ (PDCA) ร่วมกัน วางแผน ร่วมกันปฏิบัติตามแผน ร่วมกันตรวจสอบ และร่วมกันปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (วิมังสา) 3. มีการวางแผนการใช้ข้อมูลสารสนเทศ โดยกำหนดรูปแบบ แนวทาง และแบบแผนเพื่อ นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านต่าง ๆ ตามบริบทของสถานศึกษา (วิมังสา) 4. มีความ ไตร่ตรอง หมั่นใช้ปัญญาพิจารณา ใคร่ครวญ ตรวจสอบหาเหตุผลและตรวจสอบ พร้อมทั้งมีการนำผลที่ได้ จากการปฏิบัติไปใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ ใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (วิมังสา) 5. มีการนำผลที่ได้จากการปฏิบัติไปใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ โดยใช้กระบวนการชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (วิมังสา) 6. มีความพากเพียรในการสร้าง เครือข่ายและการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (วิริยะ)

ชุชนะ พูลสมบัติ (2565) ได้วิจัยเรื่องปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด นครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ด้านการ ส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษายังประสบปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ การขาดการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง และการขาดการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการ ตรวจสอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อันส่งผลให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ ภายในยังไม่บรรลุผลอย่างเต็มที่

พัชรา หงคำมี (2565) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ใน

ระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เรียงลำดับจากดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งเสริม นักเรียน ตามลำดับ 2. ผลการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้วงจร คุณภาพเต็มมิ่ง (PDCA) สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ที่ได้ พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์3) ระบบและกลไก 4) วิธี ดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 4.1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 4.2) ด้านการคัด กรองนักเรียน 4.3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4.4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 4.5) ด้านการส่ง ต่อนักเรียน 5) แนวทางการประเมินผล 6) เงื่อนไข โดยผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไป ได้ของแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับ มากที่สุด

ชาริพย์ ปทาน (2566) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การเปรียบเทียบผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสพการณ์ทำงาน ประสพการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รัฐพงศ์ โยธรัตน์ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอลาดยาว เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 2 ตามหลักธรรมา 5 ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอลาดยาว เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา รองลงมาคือ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (2) แนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยประยุกต์หลักผละ 5 อำเภอลาดยาว เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 2 ได้แก่ 1) โรงเรียนนำบุคลากรและตัวแทนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานประกันคุณภาพการศึกษาร่วมอบรมสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ 2) ผู้บริหารมีการระดม

ความคิดเพื่อวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของโรงเรียนในรูปแบบคณะกรรมการ
 3) ผู้บริหารลดภาระงานครู เพื่อให้ครูสามารถดำเนินกิจกรรมและโครงการได้เต็มที่ 4) ผู้บริหาร
 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินผลจากกลุ่มสาระการ
 เรียนรู้ 5) ผู้บริหารสถานศึกษาตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในการประกันคุณภาพทั้ง
 ภายในและภายนอก 6) คณะกรรมการงานประกันคุณภาพการศึกษาจัดทำรูปเล่มรายงานผลการ
 ประเมินและนำเสนอผลการประเมินตนเองให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ

วิวัฒน์ หาหอม (2567) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน
 สถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก
 ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ใน
 ระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง
 คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบ
 คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (2) ปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน
 สถานศึกษาที่พบมากที่สุดคือ สถานศึกษาไม่มีกรอบหรือเครื่องมือในการประเมินตนเองอย่างชัดเจน
 เป็นของตนเองในการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา (3) แนวทางพัฒนาการ
 ดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า 1) ควรมีการวิเคราะห์บริบทของ
 สถานศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมผ่านหลากหลายช่องทาง 2) ควรชี้แจง
 เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการหรือแผนงบประมาณของสถานศึกษาให้รับทราบอย่าง
 ทัวถึง 3) ควรมีการกำหนดแผนงาน โครงการ และตัวชี้วัดของกิจกรรมให้สอดคล้องกับประเด็น
 พิจารณาและมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดและประกาศใช้ 4) ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาค
 ส่วนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5)
 ควรกำหนดมาตรการติดตามผลการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน
 และ 6) ควรมีการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัดและ
 สาธารณชนรับทราบอย่างทั่วถึงและผ่านหลากหลายช่องทาง

อารยา อ่อนงาม (2567) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
 ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่า 1)
 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ
 มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนา
 การจัดการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 และด้านที่มีปัญหาต่ำที่สุด คือ ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ
 ตามมาตรฐานการศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อปัญหาการ
 ดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงาน

ต่างกัน มีความคิดเห็น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีความคิดเห็น โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อทำการทดสอบรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อปัญหา การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มากกว่า ผู้บริหารและครูที่อยู่ในสถานศึกษา ขนาดใหญ่ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขวัญชนก เสริมสมบูรณ์, สรรเสริญ หุ่นแสน, และกัญญกร เอี่ยมพญา (2568) ได้ทำวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของ ครูอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการ ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนา สถานศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินการตาม แผนพัฒนาการจัดการ การศึกษา และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแนวทางการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 คือการ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา การติดตามผล การดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

จันทร์คำ ชุมภู (2568) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในยุคดิจิทัล ของโรงเรียน เอกชนกลุ่มลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในยุคดิจิทัลของโรงเรียนเอกชนกลุ่มลุ่มน้ำเมย สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2) ปัญหาการดำเนินงาน ระบบประกันคุณภาพภายในยุคดิจิทัลของโรงเรียนเอกชนกลุ่มลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดตาก ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดการส่งเสริมหรือการให้ความรู้เกี่ยวกับการ ประกันคุณภาพการศึกษาแก่ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาก่อนข้างน้อย การวางแผนการประเมินและการตรวจสอบไม่ชัดเจน มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบไม่ชัดเจน และขาด ความต่อเนื่องในการประเมินผล (3) ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ ภายในยุคดิจิทัลของโรงเรียนเอกชนกลุ่มลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก จำแนก ตามขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน (4) แนวทางพัฒนาการ ดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในยุคดิจิทัลของโรงเรียนเอกชนกลุ่มลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดตาก พบว่า ควรจัดบุคลากรเข้ารับการอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับงานประกัน

คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรจัดทำคู่มือแผนการจัดการศึกษา ควรกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมาย ควรติดตามความก้าวหน้าตามปฏิทินและระยะเวลาที่กำหนด ควรสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วม และควรกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

งานวิจัยต่างประเทศ

อุสนี ฮามัด และสงบ ลักษณา (Husni Hamad & Sangob Laksana, 2017, อ้างอิงใน วิทวัส หาหอม, 2567 หน้า 61) ได้วิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติด้านการความเป็นผู้นำที่ดีที่สุดเพื่อประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการศึกษาใน โรงเรียนของรัฐในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า สำหรับวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เป็นผลมาจากการ ทบทวนวรรณกรรมมากเกินไปเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดของผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งนำไปสู่ ประสิทธิภาพของโรงเรียนและความสำเร็จของเรียนทุกคน ซึ่ง ประกอบด้วย ความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ความสามัคคีของจุดมุ่งหมายชุมชนแห่งการเรียนรู้ภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนหลักสูตรและการ สอนพัฒนาวิชาชีพการจัดการองค์การการประเมินการสะท้อนความร่วมมือหลากหลายสอบถามและ ความเป็นมืออาชีพ ข้อค้นพบสำหรับวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2) คือรายการ “แนวทางปฏิบัติของ ผู้นำ” ของผู้นำโรงเรียนที่บรรลุประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งสรุปได้จากผล การศึกษาจุดร่วมของโรงเรียน 5 แห่งจาก 6 โรงเรียนที่เป็นตัวแทนของ 6 ภูมิภาคซึ่งวิเคราะห์ในเชิง คุณภาพ ข้อค้นพบสำหรับวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 3) คือรายชื่อ”แนวทางการปฏิบัติของผู้นำใน ปัจจุบัน” ของผู้นำโรงเรียนรัฐบาลประเทศไทย ข้อค้นพบสำหรับวัตถุประสงค์ปัจจัย 4 คือ “แนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุดในการเป็นผู้นำ” สำหรับประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการศึกษาใน โรงเรียนของรัฐซึ่งประกอบด้วย ผู้นำด้านการศึกษาส่งเสริมความสำเร็จของนักเรียนทุกคนและบรรลุ มาตรฐาน ONESQA โดย: การพัฒนาและสื่อสารวิสัยทัศน์ของการเรียนรู้ที่แบ่งปันและสนับสนุนโดย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดการบำรุงรักษาและการสนับสนุนโปรแกรมการเรียนการสอนและวัฒนธรรม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและการเจริญเติบโตทางวิชาชีพของพนักงานทำให้มั่นใจว่าการจัดการ องค์การการดำเนินงานและทรัพยากรเพื่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและมีประสิทธิผล ร่วมมือกับ คณาจารย์และสมาชิกในครอบครัวตอบสนองความสนใจและความต้องการของชุมชนที่ หลากหลายและระดมทรัพยากรของชุมชนปฏิบัติ

มอสซับ ซาฮูด อัลโฮลิบี (Mossab Saud Alholiby, 2018, อ้างอิงใน วิทวัส หาหอม, 2567 หน้า 62-63) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนา กรอบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาของสาว อุดรดิตอาระเบีย: มุมมองด้านการจัดการศึกษาการจัดการอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน QA ในระดับบุคคล อย่างไรก็ตามคณาจารย์ทุกคนไม่ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากแนวทางการควบคุมคุณภาพอย่างเป็นระบบ มีทั้งผู้ที่สนับสนุนและ มีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและผู้มีปฏิเสธแนวคิดนี้เนื่องจากความไม่แน่นอนหรือความเข้าใจที่ ชัดเจนเกี่ยวกับ QA การศึกษาที่ระบุว่ากลุ่มผู้มี

ส่วนได้ส่วนเสียที่ใหญ่ที่สุดมีส่วนร่วมในการกำหนด QA ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ QA ตามด้วยเจ้าหน้าที่บริหารและคณาจารย์ นอกจากนี้การศึกษาพบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีประสบการณ์ใน QA มีส่วนร่วมมากกว่าคนอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญ การศึกษาพบว่า ความแตกต่างระหว่างการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในมหาวิทยาลัยเก่าแก่ที่ตั้งมานานและ มหาวิทยาลัยใหม่ปัจจัยหลายประการที่ผลักดันให้เกิดแนวโน้มเช่นสภาพแวดล้อมในการทำงานความ พร้อมการสนับสนุนจากผู้บริหาร ระดับสูงความพร้อมของการสนับสนุนจากมนุษย์และการเงินขอบเขต ความเข้าใจ QAP การศึกษาได้ค้นพบหลักฐานมากมายที่บ่งชี้ปัญหาสำคัญที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินการควบคุมคุณภาพเนื่องจากปัญหาที่พบบ่อยหลายประการเช่น ปัญหาด้านการจัดการทัศนคติของแต่ละบุคคลการพัฒนาแรงจูงใจและปัจจัยภายนอกการศึกษา ซึ่งให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงาน QA และ e-management ในมหาวิทยาลัยที่มี อิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินงานของ QA ผลการวิจัยชี้ให้เห็นการจัดการ e-management ใน มหาวิทยาลัยมีข้อจำกัดหรือไม่ชัดเจนในแง่ของการรับรู้เชิงบวกของผู้มีส่วนร่วมที่มีต่อศักยภาพการ จัดการอิเล็กทรอนิกส์ในการทำงานของ QA ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการจัดการ e-management สามารถให้แนวทางการแก้ปัญหาที่จำเป็นสำหรับความท้าทายหลายประการที่เผชิญหน้ากับผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียในการดำเนินงาน QA 5 ประเด็นที่เป็นไปได้ที่การจัดการอิเล็กทรอนิกส์สามารถช่วยในการ ดำเนินงาน QA ได้มีการสรุปไว้: การบริหารงานการจัดการข้อมูลและควบคุมและการประเมินผลการ สนับสนุน อย่างไรก็ตามการศึกษาพบความท้าทายที่อาจเกิดขึ้นหลายประการที่อาจจะทำให้ สถาบันอุดมศึกษาต้องเผชิญกับการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากการจัดการอิเล็กทรอนิกส์ในการ ดำเนินงานของ QA ได้แก่ ด้านการจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประเด็นทางเทคนิค การศึกษาได้ เสนอกรอบการวิจัยเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของ QA และเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการวิจัย การพัฒนารอบนี้เพื่อพื้นฐานมาจากวรรณกรรม 3 สาขาวิชา(Change, QA และ e-management) ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ QA กรอบนี้พิจารณา 7 ประเด็น หลักได้แก่ความเป็นผู้นำผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย QAP การพัฒนาพนักงานผลตอบแทนและสิ่งจูงใจการ จัดการอิเล็กทรอนิกส์และปัจจัยภายนอก การศึกษาเสนอแนวประกอบการทำงานโดยมีจุดประสงค์เพื่อให้คำแนะนำและข้อมูลเชิงลึกสำหรับนโยบายการศึกษาระดับสูงและผู้มีอำนาจตัดสินใจผู้นำทางวิชาการใน

คูเนีย (Kurnia, 2019) ได้วิจัยเรื่อง ระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน (กรณีศึกษาโรงเรียน SMPN 1 Sambas ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบในรัฐมัธยมต้นในอินโดนีเซีย ที่นาระบบประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียน (SPMI) ที่สร้างแบบจำลองที่โรงเรียน วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้คือ เพื่ออธิบาย ระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน SMPN 1 Sambas ซึ่งการวิจัยดำเนินการโดยใช้แนวทางเชิง คุณภาพและเป็นกรณีศึกษา โดยขั้นตอนในการศึกษานี้ประกอบด้วยขั้นตอนของการเตรียมการ การดำเนินการ และการรายงานจากการวิจัยและได้ผลลัพธ์ดังต่อไปนี้ 1) องค์ประกอบ

ทั้งหมดในการ นำแบบจำลองระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนไปใช้ที่โรงเรียน SMPN 1 Sambas เพิ่มขึ้น โดยผู้บริหารโรงเรียน SMPN 1 Sambas โดยมีค่าเฉลี่ย คะแนน 84.34 จากคะแนน สูงสุด 100 คะแนน 2) ขั้นตอนการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน SMPN 1 Sambas ได้ ผ่านขั้นตอนการวางแผน การนำไปปฏิบัติ และการกำกับดูแลตามข้อกำหนดและ ดำเนินการอย่าง เหมาะสม 3) ผลลัพธ์ของระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน SMPN 1 Sambas อยู่ใน ระดับดี 4) อุปสรรคต่อระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน SMPN 1 Sambas คือ การขาด ความเข้าใจที่ถูกต้องของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับระบบการ ประกันคุณภาพภายใน โดยตั้งสมมติฐานว่าผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุม ดูแล ปรับปรุง คุณภาพในเรื่องนี้ และ ปัญหาทางด้านเงินทุนไม่เพียงพอ ข้อเสนอที่ได้จากการวิจัยนี้คือ ระบบประกัน คุณภาพภายในโรงเรียน SMPN 1 Sambas ในประเทศอินโดนีเซีย อยู่ในระดับดีแต่ยังต้องมีสิ่งที่ต้อง ปรับปรุง แก้ไขและ พัฒนา

ซูซาน และฮาร์ทซเลอร์ (Susan & Hartzler, 2019) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของ ผู้บริหารกับ การดูแลนักเรียนในโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ ผลวิจัยพบว่า ความเชื่อมโยงในโรงเรียนมี ความ สัมพันธ์ เชิงบวกกับแรงจูงใจของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น การส่งเสริม ความสัมพันธ์เชิงบวก กับผู้บริหารที่เอาใจใส่และให้การสนับสนุนในโรงเรียนจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อโน้มน้าวความสำเร็จของ นักเรียน และเพิ่มการสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับ นักเรียนที่มีความเสี่ยงใน ระดับมากที่สุด จุดประสงค์ของกรณีศึกษาเชิงคุณภาพนี้คือ เพื่อทำความเข้าใจว่าผู้บริหารที่บริหารใน โรงเรียนมัธยมในเมืองใหญ่ในมิสซิสซิปปีมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของ นักเรียนที่มีความเสี่ยงในระดับ ปานกลาง และปฏิบัติตามข้อกำหนดในการสำเร็จการศึกษาระดับ มัธยมศึกษา การศึกษานี้ใช้การสุ่ม ตัวอย่างอย่างมีจุดประสงค์เพื่อเลือกนักเรียนที่มีความเสี่ยงที่ไม่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาตาม ข้อกำหนด ข้อมูลถูกเก็บรวบรวมผ่านการสัมภาษณ์นักเรียนที่มีความเสี่ยง หกคนและผู้บริหาร การสังเกต และเอกสาร กรอบทฤษฎีของความเชื่อมโยงที่ดำเนินการโดย วอเตอร์, ครอส, รูเนียน (Waters, Cross, & Runions, 2009) ได้จัดเตรียมสำหรับดูแลวิเคราะห์ ข้อมูลที่เก็บรวบรวม โดยใช้กรอบความเชื่อมโยง เพื่อดูข้อค้นพบ ประเด็นสำคัญสี่ประการปรากฏขึ้น ความรับผิดชอบ ความเกี่ยวข้อง การรับรู้ถึง คุณค่าร่วมกันของการศึกษา และความสม่ำเสมอ ผลการวิจัยยืนยันว่า “ความเหมาะสมต่อสิ่งแวดล้อม ระหว่างบุคคล” ที่ตอบสนองได้สร้างขึ้นด้วย ความสัมพันธ์ที่สนับสนุนของผู้บริหารแบบห่วงใย มีส่วน ในการตัดสินใจของนักเรียนที่มีความเสี่ยงที่ จะคงอยู่และปฏิบัติตามข้อกำหนดที่จำเป็นสำหรับการ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลาย

ยูคามากา (Ukamaka, 2019) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการ จัดการการ เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐ Enugu เป็นการสำรวจเชิงอธิบายที่ ศึกษาตำรา เรียน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนสามารถมีบทบาทสำคัญในการจัดการการ

เปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อม ดังนั้น จากการศึกษาเพิ่มเติมพบว่าผู้บริหารโรงเรียนสมควรได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม ต้องใช้เงินทุนมากขึ้นเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับความร่วมมือของผู้นำชุมชน หากผู้บริหารโรงเรียนต้องประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงแนะนำดังนี้ มีความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์สำหรับผู้บริหารโรงเรียน สำหรับการ ดำเนินการอย่างรวดเร็วหากมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมใด ๆ เงินทุนที่จัดให้จะนำไปใช้ในการจัดซื้อ อุปกรณ์ให้สอดคล้องกับความท้าทายทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน การจัดหา คอมพิวเตอร์สำหรับบุคลากรและนักศึกษา ผู้นำชุมชนควรร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียนในการ จัด สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้มั่นใจว่ากิจกรรมของชุมชน เช่น เทศกาล ความเชื่อ และการปฏิบัติ จะไม่ขัดขวางกิจกรรมของโรงเรียน จำเป็นต้องมีการดำเนินการและรวมการศึกษา ด้าน สิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน หลักสูตรของโรงเรียนโดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย เวทีนี้ เป็นเวทีสำหรับทุกคนที่จะรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นในสภาพแวดล้อมของเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบ โรงเรียน

วาติณี สลามเต และ อินเดียยู (Wartini, Slamet & Indriayu, 2019) ได้ทำการศึกษา การดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายใน ในการพัฒนาวัฒนธรรมโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ ในประเทศอินโดนีเซีย ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ดำเนินการ ได้ค่อนข้างดี วัฒนธรรมของโรงเรียนได้รับการพัฒนาค่อนข้างดี ซึ่งสามารถพิสูจน์ได้จาก ความสำเร็จ ของมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ 8 ประการ เพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับการประกัน คุณภาพโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ในฐานะผู้จัดการสามารถจัดการโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น ครูดำเนินการ กระบวนการเรียนรู้ที่น่าสนใจและสนุกสนานมากขึ้น สิ่งอำนวยความสะดวกและ โครงสร้างพื้นฐานของ โรงเรียนที่ได้รับการดูแลอย่างดี ห้องสมุดที่สมบูรณ์และหลากหลาย โรงเรียนที่เป็นมิตรต่อเด็ก โปรแกรมนอกหลักสูตรที่หลากหลายและให้ความรู้ หน่วยบริการสุขภาพที่สะอาดและ ถูกสุขลักษณะโรงอาหารของโรงเรียนที่จัดลำดับความสำคัญของวัฒนธรรมอาหารแบบดั้งเดิมที่ดีต่อ สุขภาพและ ราคาไม่แพง การศึกษาที่เป็นมิตรและฟรี

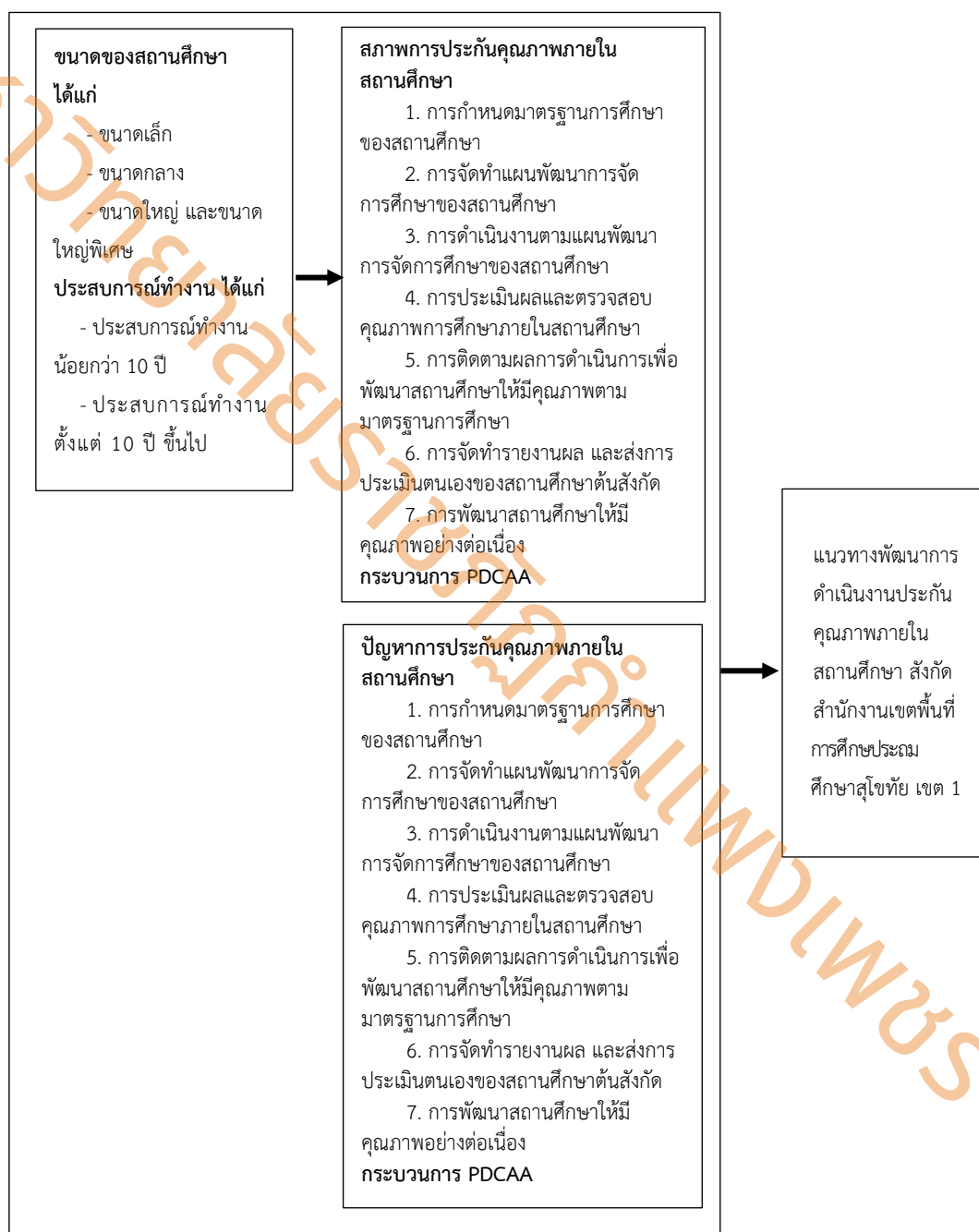
หลี่ หิง และชิน หยก ซัง (Li Ninga & Chin Nyuk Sang, 2024) ได้ทำการศึกษาการ ประยุกต์ใช้วงจรเดมมิง (PDCA) เพื่อส่งเสริมความสามารถเชิงนวัตกรรมเชิงปฏิบัติของนักศึกษาศิลปะ และการออกแบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาศักยภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด PDCA (Plan – Do – Check – Act) ในการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นเฉพาะการ พัฒนาศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ การลงมือปฏิบัติ และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในหมู่ นักศึกษาด้านศิลปะและการออกแบบ ผลการวิจัยพบว่าการใช้วงจร PDCA มีส่วนสำคัญในการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและตลาดแรงงาน อาจารย์สามารถใช้กระบวนการนี้ในการวางแผน ปรับปรุง และประเมินผลการสอนได้อย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันนักศึกษาก็ได้ฝึกฝนการคิดวิเคราะห์ การประเมินตนเอง และการแก้ปัญหาเชิง

สร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมเชิงปฏิบัติ โดยเฉพาะการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning) อีกทั้ง PDCA ยังส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง ซึ่งส่งผลดีต่อการสื่อสารระหว่างครูและนักเรียน รวมถึงการออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละคน อีกจุดเด่นคือการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งและต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาความสามารถเชิงนวัตกรรมที่มั่นคงยิ่งขึ้น

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่มุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยรวม การดำเนินงานนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับมาตรฐานการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ทั้งนี้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามักเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคที่แตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละโรงเรียน ปัจจัยเหล่านี้อาจรวมถึงข้อจำกัดด้านทรัพยากร ข้อจำกัดด้านบุคลากร รวมถึงความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ด้วยเหตุนี้ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรฐานที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา รวมถึงการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจน เพื่อให้กระบวนการประกันคุณภาพดำเนินไปอย่างเป็นระบบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหาและเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2568 ประกอบด้วย จำนวน 120 โรงเรียน 1 โรงเรียนสาขา จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 124 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,070 คน รวมทั้งหมด 1,194 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2568, หน้า 4)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ปีการศึกษา 2568 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp.608-609) ได้กลุ่มตัวอย่าง 291 คน นำไปสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) แบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้น (Strata) แบ่งเป็นสัดส่วน และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 261 คน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ที่	อำเภอ	ประชากร (N)		กลุ่มตัวอย่าง (n)	
		ผู้บริหาร (คน)	ครูผู้สอน (คน)	ผู้บริหาร (คน)	ครูผู้สอน (คน)
1	โรงเรียนในอำเภอเมือง	31	306	8	74

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ที่	อำเภอ	ประชากร (N)		กลุ่มตัวอย่าง (n)	
		ผู้บริหาร (คน)	ครูผู้สอน (คน)	ผู้บริหาร (คน)	ครูผู้สอน (คน)
2	โรงเรียนในอำเภอกงไกรลาศ	34	266	8	65
3	โรงเรียนในอำเภอบ้านด่านลานหอย	29	241	7	59
4	โรงเรียนในอำเภอคีรีมาศ	30	257	7	63
รวม		124	1,070	30	261
รวมทั้งสิ้น		1,194		291	

ที่มา : (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2568, หน้า 4)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความเกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก (Multiple Responses) ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าหาแนวคิด เอกสาร ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
2. ประมวลความรู้ที่ได้จากการศึกษามากำหนดเป็นกรอบแนวคิด และขอบเขตของการศึกษา และนำมาสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา และให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามใช้วิธีการหาดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item-Objective Congruence) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยในข้อคำถามกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไว้ 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา
 - 4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพัฒน์ รักพรหมคล อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 - 4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น รองคณบดีฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 - 4.3 ดร. สุพิรพัชร พิมพมาศ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารและภาวะผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
 - 4.4 ดร. สิริธญา แก้วเนย ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
 - 4.5 ดร. บรรดิษฐ์ ม่วงอ่อง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านวังขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1
5. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบและประเมินความตรงเชิงเนื้อหาและนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ค่า IOC 1.00 ทุกข้อ และนำแบบสอบถาม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงก่อนนำไปทดลองใช้
6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไข และไปทดลองกับผู้ที่มีคุณสมบัติเหมือนประชากร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อพิจารณาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1970, pp. 202-204) โดยมีความเชื่อมั่น 0.940

7. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ขอรับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้เกี่ยวข้องงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมคิวอาร์โค้ดแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ Google FORM ผ่านช่องทางระบบจัดการสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (ระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ E-Office)
3. ผู้ตอบแบบสอบถามได้ ตอบแบบสอบถามกลับมา 291 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสภาพ และปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 ในแต่ละด้าน และแต่ละข้อ โดยหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ การแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ลิเคิร์ต (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121) ดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

- 4.51 – 5.00 คะแนน มีค่าเท่ากับ มีคุณภาพและเหมาะสมมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 คะแนน มีค่าเท่ากับ มีคุณภาพและเหมาะสมมาก
- 2.51 – 3.50 คะแนน มีค่าเท่ากับ มีคุณภาพและเหมาะสมปานกลาง
- 1.51 – 2.50 คะแนน มีค่าเท่ากับ มีคุณภาพและเหมาะสมน้อย
- 1.00 – 1.50 คะแนน มีค่าเท่ากับ มีคุณภาพและเหมาะสมน้อยที่สุด

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก (multiple responses) (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และจัดลำดับ

4. การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ การทดสอบค่าที (t-test Independent) จำแนกตาม ประสิทธิภาพการทำงาน และ วิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) จำแนกตามขนาดโรงเรียน

5. การหาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำมาแจกแจงความถี่ (f) และจัดลำดับความสำคัญ

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการศึกษาความเห็นโดยการสัมภาษณ์มีการดำเนินงาน ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 ท่าน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์ดังนี้

1. ผู้บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 คน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 4 คน
3. อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีความรู้ด้านการศึกษากับประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน
4. ศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปีหรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 คน
5. ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปีและมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยมีประเด็นที่

ครอบคลุมเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)
2. นำผลการวิจัยที่ได้จากตอนที่ 1 สภาพปัญหา และเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มาสร้างแบบสัมภาษณ์ ตามข้อบ่งชี้เนื้อหาที่กำหนดตาม

โครงสร้างโดยซึ่งให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด 7 ด้าน 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) การจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาด้านสังกัด 7) การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และขอบเขตของการวิจัย เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3. นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหาและพิจารณาความถูกต้อง

4. นำแบบสัมภาษณ์ไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะอาจารย์ที่ปรึกษา และนำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปดำเนินการสัมภาษณ์ในขั้นตอนถัดไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 17 ท่าน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล โดยประสานงานเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการสัมภาษณ์ รวมถึงวัน เวลา สถานที่และช่องทางในการสัมภาษณ์
3. ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลตามวัน เวลา สถานที่ และช่องทางที่ได้กำหนดไว้ โดยสัมภาษณ์อย่างละเอียดครบถ้วน พร้อมบันทึกคำตอบลงในแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 17 ท่าน เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่และการจัดลำดับความสำคัญ เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผู้วิจัยจะนำเสนอตามหัวข้อลำดับต่อไปนี้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
มีรายละเอียดแสดงดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษร ย่อในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

N แทน ประชากร

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

% แทน ร้อยละ

f แทน ค่าความถี่

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Mean)

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน การทดสอบค่าที (t-test Independent)

F แทน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

SS แทน ผลโดยรวมกำลังสอง (Sum of Square)

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

MS แทน ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)

Sig. แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

* แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สอบถาม เกี่ยวกับ ตำแหน่งประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงความถี่ และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	116	39.86
หญิง	175	60.14
รวม	291	100.00
2. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	30	10.31
ครูผู้สอน	261	89.69
รวม	291	100.00
3. ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	179	61.51
ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป	112	38.49
รวม	291	100.00

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
4. ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	164	56.36
ขนาดกลาง	113	38.83
ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ	14	4.81
รวม	291	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 60.14 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 39.86 ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 89.69 ผู้บริหารสถานศึกษาคิดเป็นร้อยละ 10.31 ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ไม่น้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.51 และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 38.49 ขนาดสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นขนาดเล็กคิดเป็นร้อยละ 56.34 ขนาดกลางคิดเป็นร้อยละ 38.83 และขนาดใหญ่คิดเป็นร้อยละ 4.81 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ดังตารางที่ 5-12

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
ในภาพรวม

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.17	0.67	มาก
2	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	4.21	0.63	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3	ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.23	0.60	มาก
4	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.20	0.61	มาก
5	ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.21	0.62	มาก
6	ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด	4.19	0.62	มาก
7	ด้านการการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	4.26	0.57	มาก
รวมเฉลี่ย		4.21	0.59	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากสูงที่สุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านการการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.57) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.60) ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.62) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.63) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.62) ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.62) และด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.67) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.23	0.88	มาก
2	สถานศึกษากำหนดร่างมาตรฐานการศึกษา โดยครูบุคลากรและกรรมการสถานศึกษา	4.23	0.84	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา	4.19	0.82	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เช่น มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ อัตลักษณ์ ฯลฯ เพื่อใช้เป็นฐานกำหนดมาตรฐาน	4.15	0.87	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาต่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบร่วมกันโดยผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.07	0.90	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบ	4.20	0.86	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษาประกาศใช้และเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	4.14	0.87	มาก
เฉลี่ยรวม		4.17	0.67	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ ค่าเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ สถานศึกษากำหนดร่างมาตรฐานการศึกษา

โดยครู บุคลากรและกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.84) และสถานศึกษา
 แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$,
 S.D.=0.88) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาของ
 สถานศึกษาโดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$,
 S.D.=0.86) ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญเกี่ยวกับการ
 พัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.82)
 และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาต่อ
 คณะกรรมการให้ความเห็นชอบร่วมกันโดยผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อยู่ในระดับ
 มาก ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.90)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ
 ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT ANALYSIS)	4.19	0.82	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีบทบาท ในการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.24	0.81	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและ เป้าหมายอย่างชัดเจน	4.25	0.82	มาก
4	สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัด ความสำเร็จของ แผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.22	0.79	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการตรวจสอบ ติดตามผล วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย	4.22	0.83	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษาควรตรวจสอบ ติดตามผลจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการของ สถานศึกษา นำมาปรับปรุงแก้ไข	4.23	0.83	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา	4.14	0.87	มาก
เฉลี่ยรวม		4.21	0.63	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ ค่าเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายอย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.82) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.81) ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบ ติดตามผลจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา นำมาปรับปรุงแก้ไข อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.83) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.87)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยศึกษาจากแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นหลัก	4.21	0.77	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.26	0.75	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับชอบ โครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและ แผนปฏิบัติการ	4.28	0.79	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดการใช้งบประมาณที่ชัดเจน	4.21	0.80	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามที่ สถานศึกษากำหนดไว้	4.24	0.84	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม ประเมินผล การ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องบรรลุตามมาตรฐานการศึกษา และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.19	0.91	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานของกิจกรรม โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี	4.18	0.83	มาก
8	สถานศึกษามีช่องทางให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงหลายช่องทาง	4.29	0.72	มาก
เฉลี่ยรวม		4.23	0.60	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด
การศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.60) เมื่อพิจารณาเป็น
รายการ ค่าเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีช่องทางให้ผู้มี
ส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อนำมา
พัฒนาและปรับปรุงหลายช่องทาง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.72) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหาร
สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับชอบโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและ
แผนปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.79) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการ
ประจำปีที่ชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$,

S.D.=0.75) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานของกิจกรรมโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.18, S.D.=0.83)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมวางแผนชี้แจงขั้นตอนวิธีการ สร้างความเข้าใจ เตรียมการ และวิธีการประเมินประกันคุณภาพภายใน	4.18	0.80	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.21	0.78	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ครบทุกโครงการ/กิจกรรม	4.22	0.81	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เครื่องมือการประเมินผลและตรวจสอบที่หลากหลายและสอดคล้อง	4.24	0.80	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมิน และตรวจสอบสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด	4.20	0.82	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปจุดแข็ง และจุดควรพัฒนาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ	4.14	0.82	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาทำข้อมูลสารสนเทศ	4.20	0.81	มาก
เฉลี่ยรวม		4.20	0.61	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.20, S.D.=0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ ค่าเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้

เครื่องมือการประเมินผลและตรวจสอบที่หลากหลายและสอดคล้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$, $S.D.=0.8$) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ครบทุกโครงการ/กิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, $S.D.=0.81$) ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, $S.D.=0.78$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปจุดแข็ง และจุดควรพัฒนาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, $S.D.=0.82$)

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนงานการตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.19	0.76	มาก
2	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี	4.26	0.79	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงาน	4.21	0.78	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ดำเนินการโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี	4.16	0.81	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมครบถ้วนทุกโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี	4.21	0.85	มาก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีสรุปผลการดำเนินงานข้อมูลการติดตามผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และเป็นปัจจุบัน	4.25	0.81	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานการโครงการ/กิจกรรมครบถ้วนทุกโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ใหหน่วยงานต้นสังกัด และชุมชนทราบ	4.18	0.83	มาก
เฉลี่ยรวม		4.21	0.62	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ ค่าเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.79) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีสรุปผลการดำเนินงานข้อมูลการติดตามผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และเป็นปัจจุบัน ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.81) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.78) และผู้บริหารสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมครบถ้วนทุกโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.85) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ดำเนินการโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.81)

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภาระงาน	4.18	0.79	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของสถานศึกษา	4.25	0.75	มาก
3	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ	4.23	0.81	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปีของสถานศึกษาได้ถูกต้อง	4.14	0.85	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษานำเสนอรายงานประจำปีของสถานศึกษาให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาอย่างเป็นระบบ	4.16	0.83	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา	4.11	0.85	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลและเปิดเผยข้อมูล ผลการดำเนินงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานต้นสังกัดรับทราบ	4.19	0.83	มาก
8	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาผ่านระบบ E-SAR และออนไลน์ที่หลากหลาย	4.25	0.83	มาก
เฉลี่ยรวม		4.19	0.62	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ ค่าเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหาร

สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.75) และผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาผ่านระบบ E-SAR และออนไลน์ที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.83) รองลงมาได้แก่บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.81) ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลและเปิดเผยข้อมูล ผลการดำเนินงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานต้นสังกัดรับทราบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.83) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.85)

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการพัฒนสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนพัฒนาการดำเนินของสถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ	4.25	0.74	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขับเคลื่อนอย่างครบวงจรคุณภาพ และเกิดการพัฒนายอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.76	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษาออกแบบพัฒนาการดำเนินของสถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ	4.24	0.80	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาออกแบบพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขับเคลื่อนไปอย่างครบวงจรคุณภาพ และเกิดการพัฒนายอย่างต่อเนื่อง	4.23	0.78	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการดำเนินของสถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นการปรับปรุงและพัฒนา	4.21	0.75	มาก

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6	ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบ ติดตามผล การดำเนิน ของสถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และเกิดการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.26	0.80	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามข้อมูล การดำเนินของ สถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และเกิดการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง	4.31	0.76	มาก
8	สถานศึกษานำผลการดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มี ส่วนได้เสียได้รับทราบ และมีช่องทางให้แสดงความ คิดเห็นที่หลากหลายช่องทาง	4.31	0.74	มาก
เฉลี่ยรวม		4.26	0.57	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ
อย่างต่อเนื่อง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, $S.D.=0.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ ค่าเฉลี่ย
สูงสุดสามลำดับแรก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ สถานศึกษานำผลการดำเนินการ
ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบ และมีช่องทางให้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายช่องทาง
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, $S.D.=0.74$) และผู้บริหารสถานศึกษาติดตามข้อมูล การดำเนินของ
สถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และเกิดการ
พัฒนาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, $S.D.=0.76$) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา
ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขับเคลื่อนอย่างครบวงจรคุณภาพ และเกิดการ
พัฒนาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$, $S.D.=0.76$) ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบ ติดตาม
ผล การดำเนินของสถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มี
คุณภาพ และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, $S.D.=0.80$) และรายการที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการดำเนินการของสถานศึกษาตามกระบวนการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นการปรับปรุงและพัฒนา อยู่ในระดับมาก
($\bar{X}=4.21$, $S.D.=0.75$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ดังตารางที่ 13-19

ตารางที่ 12 แสดงลำดับของปัญหา ความถี่ และร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
	ไม่พบปัญหา	149	44.61
1	ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมให้รับความรู้ และเข้าใจเรื่องงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่ เพียงพอ	43	12.87
2	การส่งเสริมหรือการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาแก่ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องค่อนข้างน้อย	38	11.38
3	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายังไม่ชัดเจน โดยค่าเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพยังไม่ถูกกำหนดไว้ อย่างชัดเจนและตรงประเด็น	30	8.98
4	คู่มือการปฏิบัติงานในการกำหนดจัดทำมาตรฐานของ สถานศึกษายังไม่ชัดเจนในการกำหนดมาตรฐาน	27	8.08
5	ความร่วมมือของสถานศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัดในการ ดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่ ชัดเจนและไม่ต่อเนื่อง	25	7.49
6	การส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในงานประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาค่อนข้างน้อย	22	6.59

จากตารางที่ 12 พบว่า ร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

ของสถานศึกษา พบว่า ปัญหา 3 อันดับแรก คือครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมให้รับความรู้ และเข้าใจเรื่องงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 12.87 รองลงมา การส่งเสริมหรือการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาแก่ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 11.38 และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายังไม่ชัดเจน โดยค่าเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพยังไม่ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน และตรงประเด็น คิดเป็นร้อยละ 8.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงลำดับของปัญหา ความถี่ และร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
	ไม่พบปัญหา	124	34.35
1	สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ	58	16.07
2	ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษากำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	46	12.74
3	ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้และส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย	37	10.25
4	ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษานำข้อมูล สภาพทั่วไปหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษายังไม่ชัดเจน	36	9.97
5	ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจการจัดทำแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไม่ชัดเจน	22	6.09
6	สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เรียนในการรับผิดชอบและดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษายังไม่ชัดเจน	19	5.26
6	สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	19	5.26

จากตารางที่ 13 พบว่า ร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ปัญหา 3 อันดับแรก คือสถานศึกษาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 16.07 รองลงมา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 12.74 และครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้และส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 10.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 แสดงลำดับของปัญหา ความถี่ และร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
	ไม่พบปัญหา	126	33.90
1	การดำเนินการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา รับรู้และเข้าใจการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษา ยังไม่ครอบคลุมและชัดเจน	54	15.38
2	สถานศึกษามีความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการ ดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ยังไม่เกิดอย่างเป็นรูปธรรม	39	11.11
2	สถานศึกษานำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ประสบ ความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ต่อยอดในการพัฒนาจัดการศึกษา แต่ยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์	39	11.11
3	การส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือชุมชนเข้ามีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย ในการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	33	9.97
4	ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ไม่เพียงพอในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	33	9.40

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
5	สถานศึกษามีการจัดทำบันทึกการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ยังไม่ชัดเจนและเป็นไม่เป็นระบบ	25	7.12

จากตารางที่ 14 พบว่า ร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ปัญหา 3 อันดับแรก คือการดำเนินการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา รับรู้และเข้าใจการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษายังไม่ครอบคลุมและชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 15.38 รองลงมา สถานศึกษามีความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษายังไม่เกิดอย่างเป็นรูปธรรม คิดเป็นร้อยละ 11.11 สถานศึกษานำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ต่อยอดในการพัฒนาจัดการศึกษา แต่ยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 11.11 และการส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมค่อนข้างน้อยในการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 9.97 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงลำดับของปัญหา ความถี่ และร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
	ไม่พบปัญหา	117	34.01
1	การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานยังไม่ปรากฏชัดเจนเป็นรูปธรรม	50	14.53
2	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินและตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย	43	12.50

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
3	สถานศึกษามีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษายังไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	39	11.34
3	ครู และบุคลากรทางการศึกษานำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษายังไม่สำเร็จตามเป้าหมาย	39	11.34
4	สถานศึกษามีระบบการประเมินผลและตรวจสอบที่ไม่ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการดำเนินงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	38	11.05
5	สถานศึกษามีการวางแผนในการประเมินและตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษายังไม่ชัดเจน	18	5.23

จากตารางที่ 15 พบว่า ร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า ปัญหา 3 อันดับแรก คือการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานยังไม่ปรากฏชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม คิดเป็นร้อยละ 14.53 รองลงมา สถานศึกษามีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษายังไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 11.34 ครู และบุคลากรทางการศึกษานำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษายังไม่สำเร็จตามเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 11.34 และครู และบุคลากรทางการศึกษานำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษายังไม่สำเร็จตามเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 11.34 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 แสดงลำดับของปัญหา ความถี่ และร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
	ไม่พบปัญหา	118	34.50
1	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย	43	12.57
2	การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษายังไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง	40	11.70
3	สถานศึกษามีเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผลการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษายังไม่ครอบคลุมตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ของคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	38	11.11
4	สถานศึกษามีการนำผลการติดตามการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนางานอย่างไม่ชัดเจนและเป็นระบบ	30	8.77
5	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามี	28	8.19
6	ส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย	24	7.02
7	สถานศึกษามีการวางแผนการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษายังไม่ชัดเจน ครู และบุคลากรทางการศึกษายังไม่ได้ให้ความสำคัญในการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่แน่ชัด	21	6.14

จากตารางที่ 16 พบว่า ร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า ปัญหา 3 อันดับแรก คือสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.57 รองลงมา การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการ

จัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 11.70 และสถานศึกษามีเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผลการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษายังไม่ครอบคลุมตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ของคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.11 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 แสดงลำดับของปัญหา ความถี่ และร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาด้านสังกัด

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
	ไม่พบปัญหา	122	35.36
1	สถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสาธารณชนอย่างไม่เปิดเผยและไม่เป็นระบบที่ชัดเจน	38	11.01
2	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ/จัดส่งรายงานการประเมินตนเองยังไม่เพียงพอ	37	10.72
3	สถานศึกษายังไม่ได้ดำเนินการจัดทำ/จัดส่งรายงานการประเมินตนเอง	32	9.28
3	สถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองของ	32	9.28
4	สถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัดยังไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง	31	8.99
5	การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อนำเสนอเป็นสารสนเทศใช้ประกอบการตัดสินใจและรายงานผลยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน	30	8.70
6	สถานศึกษามีแนวทางหรือระบบที่ไม่ชัดเจนในการเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษามีการมอบหมายหน้าที่ไม่ชัดเจนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดทำ/จัดส่งรายงานการประเมินตนเอง	23	6.67

จากตารางที่ 17 พบว่า ร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด พบว่า ปัญหา 3 อันดับแรก คือสถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสาธารณชนอย่างไม่เปิดเผยและไม่เป็นระบบที่ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 11.01 รองลงมา สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ/จัดส่งรายงานการประเมินตนเองไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 10.72 และสถานศึกษายังไม่ได้ดำเนินการจัดทำ/จัดส่งรายงานการประเมินตนเอง คิดเป็นร้อยละ 9.28 สถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัดยังไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.28 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 แสดงลำดับของปัญหา ความถี่ และร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
	ไม่พบปัญหา	117	33.82
1	การติดตาม และการประเมินผลพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ยังไม่มีความชัดเจนและยังดำเนินการได้ไม่ครอบคลุม	43	12.43
2	ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการวางแผนและส่งเสริมที่ไม่ต่อเนื่องในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	40	11.56
3	สถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขคุณภาพการจัดการเรียนการสอนไม่เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และผลการประเมินเป็นไปอย่างไม่เป็นรูปธรรม	39	11.27
4	การส่งเสริม และสนับสนุนของสถานศึกษาในการดำเนินงานประเมินผลการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ยังอยู่ในระดับที่ต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม	38	10.98
5	สถานศึกษามีการทบทวนพัฒนาสถานศึกษาที่ไม่ชัดเจนและไม่ต่อเนื่องเป็นระบบสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง	35	10.12

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
6	สถานศึกษาอย่างไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพอย่างยั่งยืนไม่ชัดเจนเป็นรูปธรรม	34	9.83

จากตารางที่ 18 พบว่า ร้อยละของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง พบว่า ปัญหา 3 อันดับแรก คือการติดตาม และการประเมินผลพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ยังไม่มีความชัดเจนและยังดำเนินการได้ไม่ครอบคลุม คิดเป็นร้อยละ 12.43 รองลงมา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการวางแผนและส่งเสริมที่ไม่ต่อเนื่องในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 11.56 และสถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขคุณภาพการจัดการเรียนการสอนไม่เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และผลการประเมินเป็นไปอย่างไม่เป็นรูปธรรม คิดเป็นร้อยละ 11.27 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีรายละเอียดดังตารางที่ 20-21

ตารางที่ 19 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์
ทำงาน

ข้อที่	รายการ	น้อยกว่า 10 ปี (n=179)		ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป (n=112)		t-test	Sig.
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.10	0.67	4.29	0.66	-2.380	0.018*
2	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจ้ด การศึกษาของสถานศึกษา	4.14	0.62	4.34	0.63	-2.660	0.008*
3	ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.18	0.59	4.32	0.61	-2.003	0.046*
4	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา	4.13	0.59	4.32	0.62	-2.615	0.009*
5	ด้านการติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา	4.12	0.61	4.35	0.60	-3.096	0.002*
6	ด้านการจัดทำรายงานผล และส่ง การประเมินตนเองของสถานศึกษา ต้นสังกัด	4.12	0.62	4.30	0.62	-2.439	0.015*
7	ด้านการการพัฒนาสถานศึกษาให้มี คุณภาพอย่างต่อเนื่อง	4.19	0.57	4.37	0.55	-2.648	0.009*
รวม		4.14	0.58	4.33	0.59	-2.666	0.008*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 19 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์
ทำงาน ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 20 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามขนาด
ของสถานศึกษา

ข้อที่	รายการ		SS	df	MS	F	Sig.
1	ด้านการกำหนดมาตรฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2.62	2	1.31	2.957	0.054
	การศึกษาของสถานศึกษา	ภายในกลุ่ม	127.50	288	0.44		
		รวม	130.11	290			
2	ด้านการจัดทำแผนพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	1.57	2	0.79	1.985	0.139
	การจัดการศึกษาของ	ภายในกลุ่ม	114.04	288	0.40		
	สถานศึกษา	รวม	115.61	290			
3	ด้านการดำเนินงานตาม	ระหว่างกลุ่ม	1.40	2	0.70	1.964	0.142
	แผนพัฒนาการจัดการศึกษา	ภายในกลุ่ม	102.82	288	0.36		
	ของสถานศึกษา	รวม	104.22	290			
4	ด้านการประเมินผลและ	ระหว่างกลุ่ม	1.72	2	0.86	2.957	0.054
	ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	ภายในกลุ่ม	105.61	288	0.37		
	ภายในสถานศึกษา	รวม	107.33	290			
5	ด้านการติดตามผลการ	ระหว่างกลุ่ม	1.68	2	0.84	1.985	0.139
	ดำเนินการเพื่อพัฒนา	ภายในกลุ่ม	108.36	288	0.38		
	สถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม	รวม	110.04	290			
6	มาตรฐานการศึกษา						
	ด้านการจัดทำรายงานผล	ระหว่างกลุ่ม	1.59	2	0.79	1.964	0.142
	และส่งเสริมตนเอง	ภายในกลุ่ม	111.48	288	0.39		
	ของสถานศึกษาด้านสังกัด	รวม	113.07	290			
7	ด้านการการพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	1.79	2	0.89	2.340	0.098
	สถานศึกษาให้มีคุณภาพ	ภายในกลุ่ม	91.92	288	0.32		
	อย่างต่อเนื่อง	รวม	93.71	290			
	รวม	ระหว่าง	1.72	2	0.86	2.503	0.084
		กลุ่ม	99.15	288	0.34		
		ภายในกลุ่ม	100.87	290			
		รวม					

จากตารางที่ 20 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีขนาดสถานศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย มีความรู้ด้านการศึกษาเกี่ยวกับประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน และครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 คน รวมจำนวน 17 คน สรุปผลดังรายละเอียดในตารางที่ 22-28

ตารางที่ 21 แสดงผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องของผู้ปกครอง และชุมชนผ่านช่องทางที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	15
2	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานให้ชัดเจน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา	13

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา ดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และจัดอบรมเชิงวิชาการ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	11
4	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้แทนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ กำหนดมาตรฐาน และตั้งค่าเป้าหมายของสถานศึกษาร่วมกัน	9
5	ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาควรชี้แจง รายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้บุคลากรและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบ เข้าใจตรงกันและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	4
6	ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรสร้างความตระหนัก และความเข้าใจ เกี่ยวกับมาตรฐานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	2

จากตารางที่ 21 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการกำหนดมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา สามลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์บริบทของ
สถานศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องของผู้ปกครอง และชุมชนผ่านช่องทางที่
หลากหลาย เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ความถี่ (f=15) ลำดับที่
สอง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานให้ชัดเจน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา
และคณะกรรมการสถานศึกษา ความถี่ (f=13) ลำดับที่สาม ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครู
และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และจัดอบรมเชิงวิชาการ
ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ความถี่ (f=11) และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด ได้แก่
ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรสร้างความตระหนัก และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานของ
สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ความถี่ (f=2) ตามลำดับ

ตารางที่ 22 แสดงผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการ
จัดการศึกษาของสถานศึกษา

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมกันวิเคราะห์บริบทเพื่อกำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัดโดยใช้กระบวนการ SWOT Analysis	16
2	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรจัดทำแนวทางการบริหารงานงบประมาณที่โปร่งใสและตรวจสอบได้โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาการใช้งบประมาณ	13
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการติดตาม นิเทศแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยให้คณะกรรมการสถานศึกษา และบุคคลภายนอกเข้า ร่วมติดตามแผนงาน หรือโครงการตามระยะไตรมาส	9
4	ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำข้อมูลย้อนกลับ เช่นรายงานสรุปผล ประจำ ไตรมาส เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับข้อมูลที่ชัดเจนครบถ้วนและสามารถ นำไปปรับใช้ได้ทันที	6
5	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษาร่วมกัน	4
6	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรมีการทบทวน ปรับปรุงวิสัยทัศน์/พันธกิจ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและ ชุมชน	3

จากตารางที่ 22 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการ
จัดการศึกษาของสถานศึกษา สามลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา
และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมกันวิเคราะห์บริบทเพื่อกำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัดโดยใช้กระบวนการ
SWOT Analysis ความถี่ (f=16) ลำดับที่สอง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา
ควรจัดทำแนวทางการบริหารงานงบประมาณที่โปร่งใสและตรวจสอบได้โดยมีคณะกรรมการ
สถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาการใช้งบประมาณ ความถี่ (f=13) ลำดับที่สาม ผู้บริหาร

สถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการติดตาม นิเทศแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยให้มีคณะกรรมการสถานศึกษา และบุคคลภายนอกเข้าร่วมติดตามแผนงาน หรือโครงการตามระยะไตรมาส ความถี่ (f=9) และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรมีการทบทวนปรับปรุงวิสัยทัศน์/พันธกิจ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ความถี่ (f=3) ตามลำดับ

ตารางที่ 23 แสดงผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม ประเมินผลที่ประกอบด้วยผู้แทนทุกภาคส่วน	15
2	สถานศึกษาควรมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตาม มาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจนโดยกำหนดตัวชี้วัดตามมาตรฐาน แบ่งเป็น ระยะสั้น ระยะยาว พร้อมกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนได้อย่างเป็น รูปธรรม	12
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแผนพัฒนาการจัดการการศึกษาที่ประสบ ความสำเร็จมาต่อยอดในการทำ Best Practice ในปีการศึกษาถัดไป	11
4	สถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายการเรียนรู้แผนพัฒนาการจัดการการศึกษาที่ ประสบความสำเร็จจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงาน เพื่อ พัฒนาศักยภาพของครู และบุคลากรทางการศึกษา	8
5	สถานศึกษาควรกำหนดปฏิทินการดำเนินงานและการรายงานผลการ พัฒนาการจัดการการศึกษาของสถานศึกษาให้ชัดเจน	5
6	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้แทน ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการศึกษาของ สถานศึกษาเพื่อการมีส่วนร่วมดำเนินงานของแผนพัฒนาการจัดการ การศึกษา	4

จากตารางที่ 23 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สามลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการ

กำกับ ติดตาม ประเมินผลที่ประกอบด้วยผู้แทนทุกภาคส่วน ความถี่ (f=15) ลำดับที่สอง สถานศึกษา ควรมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจนโดยกำหนด ตัวชี้วัดตามมาตรฐาน แบ่งเป็นระยะสั้น ระยะยาว พร้อมกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนได้อย่าง เป็นรูปธรรม ความถี่ (f=12) ลำดับที่สาม ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ที่ประสบความสำเร็จมาต่อยอดในการทำ Best Practice ในปีการศึกษาถัดไป ความถี่(f=11) และข้อ ที่มีความถี่น้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้แทน ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการมีส่วน ร่วมดำเนินงานของแผนพัฒนาการจัดการการศึกษา ความถี่ (f=4) ตามลำดับ

ตารางที่ 24 แสดงผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรทำระบบ สารสนเทศที่สามารถบันทึกและเก็บข้อมูลการประเมินโดยใช้ฐานข้อมูล ออนไลน์ เพื่อสามารถเข้าถึงและจัดการข้อมูลได้ง่าย	16
2	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรเปิดโอกาสให้ทุก ภาคส่วนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนามาตรฐานการศึกษา และ ตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษา	14
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแรงจูงใจยกย่องครูและบุคลากรทางการ ศึกษาที่นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ได้สำเร็จ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	13
4	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรเผยแพร่รายงาน การประเมินตนเอง (SAR) ให้ทราบอย่างทั่วถึง เช่น การประชุมผู้ปกครอง Facebook เว็บไซต์โรงเรียน จดหมายข่าวประชาสัมพันธ์	10
5	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผนชี้แจงขั้นตอนและวิธีการสร้าง ความเข้าใจให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาถึงวิธีการประเมินคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	6

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
6	สถานศึกษาควรจัดอบรมหรือสัมมนาให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ	4
7	สถานศึกษาควรกำหนดให้ชุมชน ผู้แทนผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วม กันประเมินผลการพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้	2

จากตารางที่ 24 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สามลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรทำระบบสารสนเทศที่สามารถบันทึกและเก็บข้อมูลการประเมินโดยใช้ฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อสามารถเข้าถึงและจัดการข้อมูลได้ง่าย ความถี่ (f=16) ลำดับที่สอง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนามาตรฐานการศึกษา และตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษา ความถี่ (f=14) ลำดับที่สาม ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแรงจูงใจยกย่องครูและบุคลากรทางการศึกษาที่นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้สำเร็จ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ความถี่ (f=13) และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาควรกำหนดให้ชุมชน ผู้แทนผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วม กันประเมินผลการพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ความถี่ (f=2) ตามลำดับ

ตารางที่ 25 แสดงผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการศึกษาผ่านทางช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook เว็บไซต์ของโรงเรียน ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย	13

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
2	สถานศึกษาควรสนับสนุนครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยให้ทรัพยากรและเครื่องมือสนับสนุนเช่น งบประมาณหรือเครื่องมือที่จำเป็นในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม	10
3	สถานศึกษาควรพัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้ปกครองได้รับทราบผลการปฏิบัติงานอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง	7
4	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	5
5	ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมยกย่องครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่มีความมุ่งมั่น ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เช่น การประเมินผลงานที่ดีเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนา	3

จากตารางที่ 25 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สามลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการการศึกษาผ่านทางช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook เว็บไซต์ของโรงเรียน ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ความถี่ (f=13) ลำดับที่สอง สถานศึกษาควรสนับสนุนครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยให้ทรัพยากรและเครื่องมือสนับสนุนเช่น งบประมาณหรือเครื่องมือที่จำเป็นในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ความถี่ (f=10) ลำดับที่สาม สถานศึกษาควรพัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้ปกครองได้รับทราบผลการปฏิบัติงานอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ความถี่ (f=7) และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมยกย่องครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่มีความมุ่งมั่น ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เช่น การประเมินผลงานที่ดีเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนา ความถี่ (f=3) ตามลำดับ

ตารางที่ 26 แสดงผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำรายงานผล และ
ส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาด้านสังกัด

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ปกครอง และชุมชนได้รับรับทราบอย่างทั่วถึงทางรูปแบบออนไลน์และเอกสาร	16
2	สถานศึกษาควรใช้ช่องทางการเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ที่หลากหลายและเข้าถึงได้ง่าย เช่น เว็บไซต์สถานศึกษา Facebook ไลน์กลุ่มโรงเรียน หรือจดหมายข่าวประชาสัมพันธ์	15
3	สถานศึกษาควรมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ทุกปีการศึกษา	13
4	สถานศึกษาควรมีการปรับปรุงระบบการเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ให้มีความเป็นระบบและต่อเนื่องต่อหน่วยงานต้นสังกัด ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา	9
5	ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดตั้งครู และบุคลากรทางการศึกษาที่รับผิดชอบในการสรุปผลและเตรียมรายงานประจำปีโดยแบ่งหน้าที่ให้ชัดเจนและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเพื่อให้รายงานมีความถูกต้องและตรงประเด็นมีผลการดำเนินงานหลักฐานที่สอดคล้องกัน	6
6	ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) โดยจัดทำคู่มือหรือเอกสารที่สามารถช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ	3
7	ผู้บริหารสถาน ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินภายนอกโดยการสังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) 3 ปีย้อนหลังเพื่อพัฒนาตามแต่ละมาตรฐาน	1

จากตารางที่ 26 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการ
ประเมินตนเองของสถานศึกษาด้านสังกัด สามลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการรายงาน
ผลการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ปกครอง และชุมชนได้รับ

รับทราบอย่างทั่วถึงทางรูปแบบออนไลน์และเอกสาร ความถี่ (f=16) ลำดับที่สอง สถานศึกษาควรใช้ช่องทางการเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ที่หลากหลายและเข้าถึงได้ง่าย เช่น เว็บไซต์สถานศึกษา Facebook ไลน์กลุ่มโรงเรียน หรือจดหมายข่าวประชาสัมพันธ์ ความถี่ (f=15) ลำดับที่สาม สถานศึกษาควรมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ทุกปีการศึกษา ความถี่ (f=13) และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถาน ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินภายนอกโดยกาสังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) 3 ปีย้อนหลังเพื่อพัฒนาตามแต่ละมาตรฐาน ความถี่ (f=1) ตามลำดับ

ตารางที่ 27 แสดงผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านการการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำกระบวนการบริหารที่หลากหลายมาใช้ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำผลการดำเนินงานไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	15
2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารและการจัดอบรมให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ทุกคนมีความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงาน	13
3	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรมีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและปรับปรุงวิธีการสอนให้ทันสมัย และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน เช่น การใช้เทคโนโลยีในการสอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	12
4	ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนในการพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะในการเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และการนำกระบวนการประกันคุณภาพไปใช้ในการดำเนินงาน	9
5	ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ร่วมกันแก้ปัญหา และพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน	6

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
6	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานประจำปีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ที่สามารถตรวจสอบได้ว่าแต่ละกิจกรรมมีการดำเนินงานบรรลุผลตามที่ตั้งไว้หรือไม่	5
7	ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินและผลการดำเนินงานไปปรับปรุงการดำเนินการในปีถัดไป โดยให้การปรับปรุงเกิดขึ้นตามผลที่ได้จากการประเมินคุณภาพการศึกษาในแต่ละด้าน เช่น คุณภาพการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพองค์กร	3
8	ผู้บริหารควรมีการออกแบบแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	2

จากตารางที่ 27 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สามลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำกระบวนการบริหารที่หลากหลายมาใช้ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำผลการดำเนินงานไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ความถี่ (f=15) ลำดับที่สอง บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารและการจัดอบรมให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ทุกคนมีความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงาน ความถี่ (f=13) ลำดับที่สาม ผู้บริหารสถานศึกษาครู และบุคลากรทางการศึกษาควรมีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและปรับปรุงวิธีการสอนให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน เช่น การใช้เทคโนโลยีในการสอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ความถี่ (f=12) และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารควรมีการออกแบบแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ความถี่ (f=2) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย เขต 1 มีวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การศึกษา สภาพ ปัญหาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และแบบกำหนดคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความเชี่ยวชาญ ด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 17 ท่าน ในการศึกษาครั้งนี้แหล่งข้อมูลหรือแบ่งคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ผู้บริหารการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปีหรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 คน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปีหรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 4 คน
3. นักวิชาการศึกษา หรืออาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย ที่มีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีความรู้ด้านการศึกษาเกี่ยวกับประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน
4. ศึกษานิเทศก์ ที่มีประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปีหรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 คน
5. ครู ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปีหรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 5 คน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่าภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สถานศึกษากำหนดร่างมาตรฐานการศึกษาโดยครู บุคลากรและกรรมการสถานศึกษา และสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาต่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบร่วมกันโดยผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

1.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่าภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายอย่างชัดเจน มี

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีบทบาทในการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา

1.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่าภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สถานศึกษามีช่องทางให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงหลายช่องทาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับชอบโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานของกิจกรรมโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี

1.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่าภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เครื่องมือการประเมินผลและตรวจสอบที่หลากหลายและสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ครบทุกโครงการ/กิจกรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผลผู้บริหารสถานศึกษาสรุปจุดแข็ง และจุดควรพัฒนาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ

1.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่าภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีสรุปผลการดำเนินงานข้อมูลการติดตามผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และเป็นปัจจุบัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ดำเนินการโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี

1.6 ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด พบว่าภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาผ่านระบบ E-SAR และออนไลน์ที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหาร

สถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา

1.7 ด้านการการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง พบว่าภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สถานศึกษานำผลการดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบ และมีช่องทางให้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายช่องทาง และผู้บริหารสถานศึกษาติดตามข้อมูล การดำเนินของสถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขับเคลื่อนอย่างครบวงจรคุณภาพ และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการดำเนินการของสถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นการปรับปรุงและพัฒนา

2. ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า

2.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ปัญหาอันดับแรก คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมให้รับความรู้ และเข้าใจเรื่องงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่เพียงพอ รองลงมาคือ การส่งเสริมหรือการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาแก่ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องค่อนข้างน้อย ตามลำดับ

2.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ปัญหาอันดับแรก คือ สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ตามลำดับ

2.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ปัญหาอันดับแรก คือ การดำเนินการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษารับรู้และเข้าใจการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษายังไม่ครอบคลุมและชัดเจน รองลงมาคือ สถานศึกษามีความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษายังไม่เกิดอย่างเป็นรูปธรรม ตามลำดับ

2.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปัญหาอันดับแรก คือ การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานยังไม่ปรากฏชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม รองลงมาคือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินและตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย ตามลำดับ

2.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ปัญหาอันดับแรก คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย รองลงมาคือ การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษายังไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง ตามลำดับ

2.6 ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด ปัญหาอันดับแรก คือ สถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสาธารณชนอย่างไม่เปิดเผยและไม่เป็นระบบที่ชัดเจน รองลงมาคือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ/จัดส่งรายงานการประเมินตนเองไม่เพียงพอ ตามลำดับ

2.7 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ปัญหาอันดับแรก คือ การติดตาม และการประเมินผลพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ยังไม่มีความชัดเจนและยังดำเนินการได้ไม่ครอบคลุม รองลงมาคือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการวางแผนและส่งเสริมที่ไม่ต่อเนื่องในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า

3.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า

4.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา เชื่อมโยงและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนผ่านช่องทางที่หลากหลาย แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่ชัดเจน ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมการจัดตั้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และจัดอบรมเชิงวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

4.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหาร

สถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรร่วมกันวิเคราะห์บริบทด้วย กระบวนการ SWOT Analysis เพื่อกำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัด จัดทำแนวทางการบริหารงบประมาณ ที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม พร้อมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการ ติดตามและนิเทศแผนพัฒนาการศึกษา โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาและบุคคลภายนอกร่วม ประเมินเป็นรายไตรมาส รวมถึงจัดทำรายงานสรุปผลเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับที่ครบถ้วน นำไปใช้ ประโยชน์ได้ทันที อีกทั้งยังควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างความตระหนัก ร่วมกันในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหาร

สถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม และประเมินผลที่มีผู้แทนจากทุกภาคส่วน เพื่อดูแลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาอย่างชัดเจน โดยกำหนดตัวชี้วัดทั้งระยะสั้นและระยะยาว พร้อมเกณฑ์การประเมินที่เป็นรูปธรรม อีกทั้งสถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และการ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เช่น การศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา พร้อมส่งเสริมให้ผู้แทนผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการจัดการ ศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรพัฒนาระบบสารสนเทศออนไลน์เพื่อบันทึก และจัดเก็บข้อมูลการประเมิน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการประเมินและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา พร้อมสร้างแรงจูงใจแก่ครูและบุคลากรที่สามารถนำผลการประเมินไปปรับปรุง การเรียนการสอนได้สำเร็จ นอกจากนี้ควรเผยแพร่รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น การประชุมผู้ปกครอง เว็บไซต์โรงเรียน หรือสื่อประชาสัมพันธ์ และมีการประชุมวางแผนชี้แจง ขั้นตอนการประเมิน เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม

มาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการติดตามผล การดำเนินงานผ่านช่องทางออนไลน์และการเข้าถึงข้อมูลการประเมินคุณภาพอย่างโปร่งใส พร้อม สนับสนุนครูและบุคลากรด้วยทรัพยากรและเครื่องมือที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม จัดทำ เครื่องมือในการติดตามและตรวจสอบผลการประกันคุณภาพให้ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา รวมทั้งส่งเสริมและยกย่องครูและบุคลากรที่มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อสร้าง แรงจูงใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4.6 ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาด้านสังกัด

สถานศึกษาควรดำเนินการเผยแพร่รายงานการประเมินตนเอง (SAR) อย่างโปร่งใสและต่อเนื่อง โดย

จัดทำทั้งในรูปแบบเอกสารและออนไลน์ผ่านหลายช่องทางที่เข้าถึงได้ง่าย เช่น เว็บไซต์โรงเรียน Facebook ไลน์กลุ่ม หรือจดหมายข่าว พร้อมรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด ผู้ปกครอง และชุมชน อย่างทั่วถึง ควรมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาทุกปีเพื่อรายงานผลการประเมิน ปรับปรุง ระบบการเผยแพร่ให้เป็นระบบ ตรวจสอบได้ตลอดเวลา และมอบหมายครูและบุคลากรที่รับผิดชอบ ในการสรุปและจัดทำรายงานประจำปี โดยแบ่งหน้าที่อย่างชัดเจนและตรวจสอบความถูกต้องของ ข้อมูล เพื่อให้รายงานมีความครบถ้วน ตรงประเด็น และสอดคล้องกับหลักฐานจริง

4.7 ด้านการการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหาร

สถานศึกษาควรนำกระบวนการบริหารที่หลากหลายมาใช้ในกระบวนการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา เพื่อนำผลการดำเนินงานไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการสื่อสาร และจัดอบรมให้ครูและบุคลากรเข้าใจกระบวนการประกันคุณภาพตรงกัน พร้อมประเมินและ ปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้เทคโนโลยีและวิธีการที่ตอบสนองต่อความต้องการ ผู้เรียน นอกจากนี้ ควรพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีทักษะการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และพัฒนา นวัตกรรมการสอน รวมถึงการออกแบบแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สถานศึกษาได้ดำเนินการแต่งตั้ง คณะกรรมการเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการวางแผน ซึ่งคณะกรรมการ ได้ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งชี้แจง ขั้นตอนและกำหนดปฏิทินการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในทุกฝ่าย ลงมือปฏิบัติ สถานศึกษาได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนดังกล่าว เพื่อให้เกิดการดำเนินงานจริงในระดับห้องเรียนและหน่วยงานภายใน ตรวจสอบมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าและประเมินผลการ ดำเนินงานตามแผน การปรับปรุง สถานศึกษาได้นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนา แนวทางการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และความรับผิดชอบ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุก ฝ่ายร่วมกันแสดงความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน โปร่งใส ตรวจสอบได้ และรายงานผลต่อผู้

มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงไปตรงมา กระบวนการทั้งหมดนี้สะท้อนถึงความมุ่งมั่นของสถานศึกษาในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญชนก เสริมสมบูรณ์, สรรเสริญ หุ่นแสน, และกัญญกร เอี่ยมพญา (2568) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินการตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษา และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของมาหะมะบาคอรี มาซอ (2564) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา รองลงมาด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ส่วนด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

1.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือสถานศึกษากำหนดร่างมาตรฐานการศึกษา โดยครู บุคลากรและกรรมการสถานศึกษา และสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา คือผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาต่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบร่วมกันโดยผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการวางแผน จัดทำร่างมาตรฐานและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากนั้นลงมือปฏิบัติ โดยเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ต่อมา มีการตรวจสอบ เพื่อติดตามผลและประเมินความก้าวหน้า พร้อมปรับปรุง พัฒนาแนวทางให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และความรับผิดชอบ ที่ทุกฝ่ายร่วมกันแสดงความโปร่งใสและรายงานผลต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของชาร์ฟีย์ ปทาน (2566) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สาเหตุสำคัญมาจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ โดยเฉพาะ ข้อ 3 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ตลอดจนปฏิบัติตามกฎกระทรวงดังกล่าว ส่งผลให้สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานครอบคลุมทุกระดับ ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา รวมถึงอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำไปสู่การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและประกาศใช้โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายอย่างชัดเจน รองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีบทบาทในการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบ ติดตามผลจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา นำมาปรับปรุงแก้ไข ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมา สถานศึกษาได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้การพัฒนาการศึกษามีประสิทธิภาพ เริ่มจากการวางแผน โดยผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการ จากนั้นลงมือปฏิบัติ ตามแผนที่วางไว้ และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง มีการตรวจสอบ และประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงานเพื่อนำผลมาปรับปรุง พัฒนาแนวทางให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และความรับผิดชอบ ที่ผู้บริหารและทุกฝ่ายร่วมกันแสดงออกด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร สังวาระ (2563) ที่ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมมถมน้อยเกล้า พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายการที่มีผลการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ การที่แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความชัดเจนและสอดคล้องกับมาตรฐานของสถานศึกษา รองลงมาคือ การที่โรงเรียนสามารถวิเคราะห์สภาพปัญหา ความจำเป็น จุดอ่อน และจุดแข็ง เพื่อใช้ในการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการที่กลยุทธ์และแนวทางที่กำหนดในแผนมีความเป็นไปได้และสามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาได้จริง อย่างไรก็ตาม รายการที่มีผลการดำเนินงานต่ำสุด คือ การสร้างความเข้าใจในรายละเอียดของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องก่อนนำไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ที่พบว่าด้าน

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม้จะอยู่ในระดับมาก แต่ก็ยังเป็นด้านที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม โดยเฉพาะในเรื่องของการถ่ายทอดความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สถานศึกษามีช่องทางให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงหลายช่องทาง รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับชอบโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานของกิจกรรมโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาได้จัดให้มีช่องทางหลากหลายในการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการ พร้อมทั้งสรุปผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมในแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี วรวรรณ (2563) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม พบว่า ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนด และมีช่องทางให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และสามารถบรรลุเป้าหมายได้ในระดับมากที่สุด

1.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เครื่องมือการประเมินผลและตรวจสอบที่หลากหลายและสอดคล้อง รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ครบทุกโครงการ/กิจกรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปจุดแข็ง และจุดควรพัฒนาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาได้นำผลการประเมินและการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพเพื่อทำหน้าที่กำกับ ติดตาม และประเมินผลตามแผนพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งกำหนดขอบข่ายและเกณฑ์การประเมินไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังใช้เครื่องมือในการประเมินผลและตรวจสอบที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านและสะท้อนคุณภาพการจัด

การศึกษาได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทวัส หาทอม (2567) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษามีการสนับสนุนครูในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลตามความต้องการในการจัดประสบการณ์ การวางแผนการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การนำผลจากการประเมินของครูและการประเมินระดับชาติไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการศึกษา และส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำไปใช้แก้ไขปัญหาการดำเนินงานในสถานศึกษา

1.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีสรุปผลการดำเนินงานข้อมูลการติดตามผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และเป็นปัจจุบัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ดำเนินการโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สถานศึกษาได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูดำเนินการโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี อีกทั้งยังมีการสรุปผลการดำเนินงานและจัดทำข้อมูลการติดตามผลอย่างเป็นระบบและปัจจุบัน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ สถานศึกษายังได้แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี วรรณ (2563) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้องติดตามการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามปฏิทินกำหนดทุก ๆ 3 เดือน ในรูปแบบกิจกรรมหรืองานที่ครูรับผิดชอบเป็นประจำ

1.6 ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาผ่านระบบ E-SAR และออนไลน์ที่หลากหลาย รองลงมา บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการ

จัดทำ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของสถานศึกษา อีกทั้งยังได้จัดทำรายงานประจำปีผ่านช่องทางออนไลน์ที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มความสะดวกและความโปร่งใสในการเผยแพร่ข้อมูล นอกจากนี้ บุคลากรทุกคนในสถานศึกษายังมีส่วนร่วมในการจัดทำและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ประกอบการประเมินและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรคำ ชุมภู (2568) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในยุคดิจิทัลของโรงเรียน เอกชนกลุ่มลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมิน ตนเองของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยสภาพการปฏิบัติงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภาระงาน รองลงมาคือ สถานศึกษานำเสนอรายงานประจำปีของ สถานศึกษาให้กับคณะกรรมการสถานศึกษา พิจารณา อย่างเป็นระบบ และสถานศึกษารายงานผลและเปิดเผยข้อมูล ผลการดำเนินงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง และ หน่วยงานต้นสังกัดรับทราบ และสภาพการปฏิบัติงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาผ่านระบบ E-SAR และ ออนไลน์ที่หลากหลาย รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดทำ รายงานการประเมินตนเองประจำปีของสถานศึกษาได้ถูกต้องอยู่ในระดับมาก และ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตามลำดับ

1.7 ด้านการการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ได้แก่ สถานศึกษานำผลการดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบ และมีช่องทางให้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายช่องทาง และผู้บริหารสถานศึกษาติดตามข้อมูล การดำเนินของสถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขับเคลื่อนอย่างครบวงจรคุณภาพ และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการดำเนินของสถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นการปรับปรุงและพัฒนา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาได้ดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลการประกันคุณภาพภายใน พร้อมทั้งมุ่งพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในให้มีความเข้มแข็ง เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างครบวงจร ส่งผลให้สถานศึกษามีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ น้อยพิทักษ์ (2563, หน้า 137) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทาง

พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสกลนคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการตรวจสอบและประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางที่จะนำความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสู่เป้าหมาย นอกจากนี้ ด้านสถานศึกษามีการตั้งกรรมการเพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และด้านการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

2. ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า

2.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ปัญหาอันดับแรก คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมให้รับความรู้ และเข้าใจเรื่องงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่เพียงพอ รองลงมาคือ การส่งเสริมหรือการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาแก่ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องค่อนข้างน้อย และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายังไม่ชัดเจน โดยค่าเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพยังไม่ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน และตรงประเด็น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การส่งเสริมความรู้และความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่เพียงพอ ครูและบุคลากรขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็มีน้อย นอกจากนี้ สถานศึกษายังขาดการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน โดยไม่มีตัวชี้วัดเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ครอบคลุมและตรงประเด็น ทำให้การดำเนินงานด้านประกันคุณภาพยังไม่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณะ อรัญสาร (2565) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบการจัดการคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า ปัญหาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนของสถานศึกษาไม่ตรงประเด็น รองลงมา คือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาใหม่สะท้อนอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ไม่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไม่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ปัญหาอันดับแรก คือ สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ

ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้และส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษายังขาดแนวทางที่ชัดเจนในการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันผู้บริหาร ครู และบุคลากรกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับบริบทจริงของสถานศึกษา อีกทั้งครูและบุคลากรมีความรู้และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนค่อนข้างน้อย ส่งผลให้การพัฒนาการจัดการศึกษาไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ของกฤษณะ อริยสาร (2565) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบการจัดการคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า ปัญหาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผลการวิเคราะห์การจัดทำรายละเอียด โครงการกิจกรรมไม่ครอบคลุม มาตรฐานการศึกษา รองลงมาแผนปฏิบัติการประจำปีไม่สะท้อนมาตรฐานและตัวบ่งชี้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และความสำเร็จของการพัฒนาไม่เป็นหมวดหมู่

2.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ปัญหาอันดับแรก คือการดำเนินการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษารับรู้และเข้าใจการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษายังไม่ครอบคลุมและชัดเจน รองลงมาคือ สถานศึกษามีความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษายังไม่เกิดอย่างเป็นรูปธรรม และสถานศึกษานำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ต่อยอดในการพัฒนาจัดการศึกษา แต่ยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้าใจการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษายังไม่ครอบคลุมและชัดเจน ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัดยังไม่เป็นรูปธรรม และแม้จะมีการนำแผนพัฒนาที่ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ แต่ก็ยังไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ อ่วมทอง (2564) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ได้แก่ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมประเมินการใช้หลักสูตรสำหรับสถานศึกษา เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน สร้างความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพจากการใช้กระบวนการวิจัย เน้นสะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงาน พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมวิธีการทำงานของบุคลากรให้บรรลุเป้าหมาย และจัดบริการสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อ

ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ตามลำดับ

2.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ปัญหาอันดับแรก คือ การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานยังไม่ปรากฏชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม รองลงมาคือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินและตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย และสถานศึกษามีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษายังไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานยังไม่ปรากฏอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินและตรวจสอบค่อนข้างน้อย อีกทั้งการรายงานความก้าวหน้าของแผนการจัดการศึกษายังไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารยา อ่อนงาม (2567) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาขาดการติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานการประเมินคุณภาพภายในขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานและผู้รับผิดชอบคือผู้ดำเนินงานทำให้การตรวจสอบการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างไม่มีระบบ อีกทั้งยังขาดการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานเพราะว่าผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญกับการแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายใน และคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในขาดความรู้ในส่วนของการประเมินคุณภาพภายใน ส่งผลทำให้เกิดปัญหาการประเมินคุณภาพภายในได้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในไม่มีความต่อเนื่อง และการรายงานความก้าวหน้าก็ยังไม่ต่อเนื่อง

2.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม

มาตรฐานการศึกษา ปัญหาอันดับแรก คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย รองลงมาคือ การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง และประเมินคุณภาพการศึกษายังไม่ครอบคลุมตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ของคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษามีการนำผลการติดตามการดำเนินงานตามแผนการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามผลค่อนข้างน้อย การติดตามผลการดำเนินงานยังไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง อีกทั้งการประเมินคุณภาพการศึกษายังไม่ครอบคลุมตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนด ทำให้การนำผลการติดตามมาใช้พัฒนายังไม่เกิดประสิทธิภาพเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พูลสมบัติ (2565) ศึกษาปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า โดย

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก งานการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษา
ขาดการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง ขาดการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการตรวจสอบมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา

2.6 ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด
ปัญหาอันดับแรก คือ สถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อ
สาธารณชนอย่างไม่เปิดเผยและไม่เป็นระบบที่ชัดเจน รองลงมาคือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครู
และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ/จัดส่งรายงานการประเมินตนเอง
เพียงพอ และสถานศึกษายังไม่ได้ดำเนินการจัดทำ/จัดส่งรายงานการประเมินตนเอง ทั้งนี้
เนื่องจาก สถานศึกษายังเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองต่อสาธารณชนอย่างไม่เปิดเผยและไม่
เป็นระบบ การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำและจัดส่งรายงาน
ยังไม่เพียงพอ อีกทั้งสถานศึกษายังไม่ได้ดำเนินการจัดทำหรือจัดส่งรายงานการประเมินตนเองอย่าง
ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารยา อ่อนงาม (2567) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
พบว่า ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาขาดการนำรายงานผลประเมินตนเองของสถานศึกษา เผยแพร่ต่อ
หน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชน สถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กขาดการ
ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ อีกทั้งบุคลากรมีจำนวนจำกัดและไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ มี
การเผยแพร่รายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดแต่ขาดการเปิดเผยต่อสาธารณชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้
ทราบ

2.7 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ปัญหาอันดับแรก
คือ การติดตาม และการประเมินผลพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ยังไม่มีความ
ชัดเจนและยังดำเนินการได้ไม่ครอบคลุม รองลงมาคือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับความ
วางแผนและส่งเสริมที่ไม่ต่อเนื่องในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และ
สถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขคุณภาพการจัดการเรียนการสอนไม่เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
และผลการประเมินเป็นไปอย่างไม่เป็นรูปธรรม ทั้งนี้เนื่องจาก การติดตามและประเมินผลการ
พัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพยังไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุม การวางแผนและส่งเสริม
ผู้บริหาร ครู และบุคลากรดำเนินการอย่างไม่ต่อเนื่อง อีกทั้งการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการ
สอนยังไม่เกิดผลต่อเนื่อง และผลการประเมินก็ยังไม่ปรากฏเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ
น้ำทิพย์ มั่นปาน (2563) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 พบว่า ปัญหาด้าน
การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษายังไม่มีการติดตามและการ

ประเมินผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการวิเคราะห์ผลรายงานคุณภาพประจำปีทุกกิจกรรมที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษายังไม่ชัดเจน

3. การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมและรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของชาร์ฟาส์ ปทาน (2566) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจัยด้านประสบการณ์การทำงานมีบทบาทสำคัญต่อการรับรู้และการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา บุคลากรที่มีประสบการณ์สูงกว่าย่อมมีความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับมาตรฐานการจัดการศึกษา กระบวนการพัฒนาคุณภาพ ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหาเชิงระบบ ซึ่งสามารถนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ความแตกต่างด้านประสบการณ์ทำงานของบุคลากรจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ทั้งของการวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผลคุณภาพ โดยสอดคล้องกับแนวคิดทางการจัดการศึกษาเชิงคุณภาพที่มุ่งเน้นให้บุคลากรใช้ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเป็นฐานในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีขนาดสถานศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของมาหะมะบาคอรี มาซอ (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษาโดยรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่ามีแนวทาง

และขั้นตอนดำเนินงานที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเมื่อพิจารณาตามขนาดของสถานศึกษา ไม่ว่าจะ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ต่างมีรูปแบบการจัดทำระบบประกันคุณภาพ ภายในที่คล้ายคลึงกันทั้งสิ้น สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงผลของการกำหนดมาตรฐานและ แนวปฏิบัติจากหน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรอบกำกับทิศทางการดำเนินงานให้เป็นไป ในมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศในบริบทของการศึกษาไทย มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในถูก กำหนดไว้อย่างชัดเจน ทั้งในด้านตัวบ่งชี้ ขั้นตอนดำเนินงาน เอกสารที่ต้องจัดทำ รวมถึงรอบ ระยะเวลาของการรายงาน ส่งผลให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินงานให้อยู่ภายใต้กรอบเดียวกัน เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดดังกล่าว แม้สถานศึกษาแต่ละแห่งจะมีบริบท ขนาด ทรัพยากรบุคคล หรือความพร้อมที่แตกต่างกัน แต่โครงสร้างและวิธีดำเนินงานด้านประกันคุณภาพภายในกลับมีความ เป็นรูปแบบเดียวกันอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชำนาญ ศิริผล, จินฉัตร ปะโคทั้ง, สุริศักดิ์ ศิริกรัจ้าง, และประกาศิต อานุภาพแสนยากร (2565) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็ไม่พบความแตกต่าง ภายใต้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4. แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ดังนี้

4.1 แนวทางด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้ เสนอแนวทางไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องของผู้ปกครอง และชุมชนผ่านช่องทางที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน รองลงมา แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานให้ชัดเจน โดยมี ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้บริหาร สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และจัดอบรมเชิงวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ สถานศึกษาหลายแห่งยังไม่ได้เชื่อมโยงบริบทและความต้องการของชุมชนเข้าด้วยกัน การมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองและชุมชนยังไม่ต่อเนื่องและจำกัดช่องทางในการสื่อสาร อีกทั้งการดำเนินงานด้าน โครงสร้างคณะกรรมการยังไม่ชัดเจน ส่งผลให้การกำหนดมาตรฐานและการติดตามผลไม่เป็นระบบ นอกจากนี้ ครูและบุคลากรทางการศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ทำให้ไม่สามารถนำมาตรฐานไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์บริบท แต่งตั้งคณะกรรมการอย่างเป็นระบบ และส่งเสริม

การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจัยของตัสนัม สะอะ

(2564, หน้า 105) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กเนื่องจากสถานศึกษาขนาดเล็ก มีครูและบุคลากรจำนวนน้อย และมีครูเข้า-ออก บ่อยครั้ง ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ จึงต้องมีการประชุม อบรมและชี้แจงให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน เพื่อสร้างการรับรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แต่งตั้งคณะทำงานให้ชัดเจน เพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยควรวิเคราะห์บริบท อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ ความพร้อมของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาชาติ

4.2 แนวทางด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมกันวิเคราะห์บริบทเพื่อกำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัดโดยใช้กระบวนการ SWOT Analysis รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรจัดทำแนวทางการบริหารงานงบประมาณที่โปร่งใสและตรวจสอบได้โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาการใช้งบประมาณ และผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการติดตาม นิเทศแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยให้มีคณะกรรมการสถานศึกษา และบุคคลภายนอกเข้าร่วมติดตามแผนงาน หรือโครงการตามระยะไตรมาส ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษายังมีการวิเคราะห์บริบทไม่เป็นระบบ การบริหารงบประมาณไม่โปร่งใสเพียงพอ การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาไม่ต่อเนื่องและการมีส่วนร่วมจากคณะกรรมการและบุคคลภายนอกไม่ทั่วถึง จึงควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนและมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา วงษ์นาค (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านลำแดงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า แนวทางด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา คือผู้บริหารสถานศึกษาต้องแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ SWOT และนำผลการวิเคราะห์ SWOT มาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษานำผลการวิเคราะห์ SWOT มากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ โครงการ และกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกัน และคูเนีย (Kurnia, 2019) ได้ศึกษาเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน (กรณีศึกษาโรงเรียน SMPN 1 Sambas ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบในรัฐมัธยมต้นในอินโดนีเซีย ที่นำ

ระบบประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียน (SPMI) ที่สร้างแบบจำลองที่โรงเรียน ผลลัพธ์ของระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน SMPN 1 Sambas อยู่ใน ระดับดี อุปสรรคต่อระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน SMPN 1 Sambas คือ การขาด ความเข้าใจที่ถูกต้องของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยตั้งสมมติฐานว่าผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุม ดูแล ปรับปรุงคุณภาพในเรื่องนี้ และ ปัญหาทางด้านเงินทุนไม่เพียงพอข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยนี้คือ ระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน SMPN 1 Sambas ในประเทศอินโดนีเซีย อยู่ในระดับดีแต่ยังต้องมีสิ่งที่ต้องปรับปรุง แก้ไขและ พัฒนา

4.3 แนวทางด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม ประเมินผลที่ประกอบด้วยผู้แทนทุกภาคส่วน รองลงมา สถานศึกษาควรมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจนโดยกำหนดตัวชี้วัดตามมาตรฐาน แบ่งเป็น ระยะสั้น ระยะยาว พร้อมกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนได้อย่างเป็นรูปธรรม และผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ประสบความสำเร็จมาต่อยอดในการทำ Best Practice ในปีการศึกษาถัดไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษายังมีระบบกำกับติดตามและประเมินผลไม่รอบด้าน ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินไม่ชัดเจน และยังไม่ได้ นำผลสำเร็จที่ผ่านมาไปใช้ในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ จึงควรกำหนดกลไกที่ชัดเจนและต่อยอดเป็น แนวปฏิบัติที่ดีเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาริน รูปทรง (2564) ได้ ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนปางมะค่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า สถานศึกษาควรมีปฏิทินการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีตลอด ระยะเวลาดำเนินโครงการ คณะกรรมการควรนำผลการดำเนินโครงการมาเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อ ปรับปรุงแก้ไข พัฒนาในปีต่อไปให้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน สถานศึกษาควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมในทุกโครงการใน แผนปฏิบัติการประจำปี คณะกรรมการควรระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ และผลกระทบในการดำเนิน โครงการทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณอย่างชัดเจน สถานศึกษาควรสนับสนุนทรัพยากรในการ ปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้รับผิดชอบโครงการควรประเมินผลโครงการ ควรวัดความสำเร็จ ของโครงการตามวัตถุประสงค์โครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการควรประเมินโครงการ ด้วยวิธีการสำรวจ ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการดำเนินโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการควรประเมินโครงการ ตามรูปแบบที่สถานศึกษากำหนดให้สอดคล้องกับการนำไปใช้ในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ผู้รับผิดชอบโครงการควรส่งเอกสารเบิกจ่ายโครงการ และรายงานผลการดำเนินโครงการ ภายใน 30 วัน นับจากวันสุดท้ายของการจัดกิจกรรม สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากร

ทำงานอย่างมีความสุข

4.4 แนวทางด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรทำระบบสารสนเทศที่สามารถบันทึกและเก็บข้อมูลการประเมินโดยใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ เพื่อสามารถเข้าถึงและจัดการข้อมูลได้ง่าย รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนามาตรฐานการศึกษา และตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแรงจูงใจยกย่องครูและบุคลากรทางการศึกษาที่นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้สำเร็จ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษายังไม่มีระบบจัดเก็บข้อมูลที่เป็นมาตรฐานและเข้าถึงได้สะดวก การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังไม่ทั่วถึง และบุคลากรยังไม่ได้รับแรงจูงใจเพียงพอในการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการเรียนการสอน จึงควรพัฒนาระบบสารสนเทศ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และสร้างแรงจูงใจอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรคำ ชุมภู (2568) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในยุคดิจิทัลของโรงเรียน เอกชนกลุ่มผู้นำเมย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก พบว่า แนวทางด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ รองลงมาคือ ควรเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการประเมิน ทั้งรูปแบบออนไลน์และออนไลน์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ สถานศึกษาควรปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามผลการประเมินอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา รวมถึงการวางแผนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งจะส่งผลให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

4.5 แนวทางด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้ สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการการศึกษาผ่านทางช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook เว็บไซต์ของโรงเรียน ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย รองลงมา สถานศึกษาควรสนับสนุนครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยให้ทรัพยากรและเครื่องมือสนับสนุนเช่น งบประมาณหรือเครื่องมือที่จำเป็นในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม และสถานศึกษาควรพัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้ปกครองได้รับทราบผลการปฏิบัติงานอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการติดตามผลการดำเนินงานยังไม่ทั่วถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนยังไม่ต่อเนื่อง ทรัพยากรสนับสนุนบุคลากรยังไม่เพียงพอ และการเผยแพร่ข้อมูลผลการประเมินยังไม่ครอบคลุม จึง

ควรพัฒนาระบบการสื่อสารและการมีส่วนร่วมอย่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตัสนัม สะอะ (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มี คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารควรมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมตาม แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสร้าง เครื่องมือในการติดตามให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงได้ อาจจะเป็นช่องทางออนไลน์ มีการวิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานดังกล่าว เพื่อใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มี คุณภาพตามมาตรฐาน อีกทั้งควรนำผลการติดตามมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนการนำไปใช้ประโยชน์ใน การปรับปรุง พัฒนา และปรับการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องของแผนปฏิบัติการประจำปีกับ แผนพัฒนาการศึกษา

4.6 แนวทางด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษา ต้นสังกัด ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการรายงานผลการประเมิน ตนเอง (SAR) ของสถานศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ปกครอง และชุมชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง ทางรูปแบบออนไลน์และเอกสาร รองลงมา สถานศึกษาควรใช้ช่องทางการเผยแพร่รายงานผลการ ประเมินตนเอง (SAR) ที่หลากหลายและเข้าถึงได้ง่าย เช่น เว็บไซต์สถานศึกษา Facebook ไลน์กลุ่ม โรงเรียน หรือจดหมายข่าวประชาสัมพันธ์ และสถานศึกษาควรมีการประชุมคณะกรรมการ สถานศึกษา เพื่อรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ทุกปีการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แนว ทางการจัดทำและเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษาควรดำเนินการอย่าง เป็นระบบ โดยผู้บริหารควรรายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ปกครอง และชุมชนได้รับทราบอย่าง ทั่วถึงทั้งในรูปแบบเอกสารและสื่อออนไลน์ อีกทั้งควรใช้ช่องทางการเผยแพร่ที่หลากหลายและเข้าถึง ได้ง่าย เช่น เว็บไซต์โรงเรียน สื่อสังคมออนไลน์ หรือจดหมายข่าว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร นอกจากนี้ควรมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อนำเสนอผลการประเมินตนเองในทุกปี การศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเผยแพร่ข้อมูลอย่างต่อเนื่องและโปร่งใสจะช่วยสร้างความเชื่อมั่น ต่อคุณภาพการศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วม และสะท้อนถึงความรับผิดชอบต่อ สังคมของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทวัส หาหอม (2567) ได้ศึกษาแนวทางการ ดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม ประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการรายงานผลการประเมิน ตนเอง (SAR) ของสถานศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ปกครอง ชุมชน และสาธารณชนรับทราบอย่าง ทั่วถึง ทั้งในรูปแบบออนไลน์ ผ่านเอกสารการประชุมผู้ปกครอง และด้วยวิธีการที่หลากหลายช่องทาง นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินผลการรับรู้ การรับทราบ หรือการเข้าถึงของชุมชน และสาธารณชนที่เกี่ยวข้องกับรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนา

อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งสถานศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษาในหลายรูปแบบ

4.7 แนวทางด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำกระบวนการบริหารที่หลากหลายมาใช้ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำผลการดำเนินงานไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารและการจัดอบรมให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ทุกคนมีความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรมีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและปรับปรุงวิธีการสอนให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน เช่น การใช้เทคโนโลยีในการสอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องควรดำเนินการโดยใช้กระบวนการ PDCA เพื่อวางแผน ติดตาม และปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการสื่อสารและการอบรมให้ครูและบุคลากรมีความเข้าใจร่วมกัน รวมถึงการประเมินและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยและตอบสนองผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทาภรณ์ เสวกวัง (2565) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ นำข้อมูลที่ได้มา กลั่นกรอง ไตร่ตรอง คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ กำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามประเด็นการพัฒนาที่กำหนดไว้ พิจารณาวินิจฉัยนำประเด็นการพัฒนามาวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นระบบครบวงจรคุณภาพ (PDCA) รวมกันวางแผน รวมกันปฏิบัติตามแผน รวมกันตรวจสอบ รวมกันปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ไตร่ตรองหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรอง ตรวจสอบเหตุผลและตรวจสอบ มีการนำผลที่ได้จากการปฏิบัติไปเป็นข้อมูลย้อนกลับ ใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง วางแผนใช้ข้อมูลสารสนเทศโดยกำหนดรูปแบบแนวทาง แบบแผนไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านต่าง ๆ ตามบริบทของสถานศึกษา นำผลที่ได้จากการปฏิบัติไปเป็นข้อมูลย้อนกลับ ใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และหลี่ หิง และชิน หยก ชัง (Li Ninga & Chin Nyuk Sang, 2024) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้วงจรเดมมิง (PDCA) เพื่อส่งเสริมความสามารถเชิงนวัตกรรมเชิงปฏิบัติของนักศึกษาศิลปะและการออกแบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาศักยภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด PDCA (Plan – Do – Check – Act) ในการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นเฉพาะการพัฒนาศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ การลงมือปฏิบัติ และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในหมู่

นักศึกษาด้านศิลปะและการออกแบบ ผลการวิจัยพบว่าการใช้วงจร PDCA มีส่วนสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและตลาดแรงงาน อาจารย์สามารถใช้กระบวนการนี้ในการวางแผน ปรับปรุง และประเมินผลการสอนได้อย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันนักศึกษาก็ได้ฝึกฝนการคิดวิเคราะห์ การประเมินตนเอง และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมเชิงปฏิบัติ โดยเฉพาะการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning) อีกทั้ง PDCA ยังส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง ซึ่งส่งผลดีต่อการสื่อสารระหว่างครูและนักเรียน รวมถึงการออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละคน อีกจุดเด่นคือการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งและต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาความสามารถเชิงนวัตกรรมที่มั่นคงยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

งานวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ และนำผลไปประยุกต์ใช้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเชิงนโยบาย (Policy)

1.1 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำ คู่มือแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เพื่อเป็นมาตรฐานให้สถานศึกษาใช้เป็นกรอบการปฏิบัติอย่างชัดเจน คู่มือนี้ควรระบุขั้นตอนการดำเนินงาน บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง และแนวทางการติดตามประเมินผล เพื่อช่วยให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อเนื่องและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.2 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices)

1.3 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำ ผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางเชิงนโยบายและการปฏิบัติจริง เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีหลักฐานเชิงประจักษ์รองรับ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของพื้นที่ เพื่อช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาองค์กร (Organization)

2.1 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และแนวทางการประกันคุณภาพ เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

2.2 สถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา โดยการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองเพื่อสะท้อนถึงความสำเร็จและจุดที่ต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.3 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ควรมีการจัดอบรมบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและมีการนิเทศ ติดตามการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

3. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาพัฒนาบุคลากร (Personal)

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ควรสร้างความตระหนักและความเข้าใจแก่บุคลากรภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3.2 ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถนำแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไปประยุกต์เข้ากับการทำงาน และการพัฒนาตนเอง เพื่อให้สามารถพัฒนาความสามารถ และมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถนำแนวทางพัฒนาการบริหารงานที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานด้วยการมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ค่าเป้าหมาย และประเด็นพิจารณาในการประเมินของสถานศึกษา และร่วมกันกำหนดเกณฑ์การตัดสินที่มีความเหมาะสม และนำเสนอเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการกำหนดมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการ PDCAA สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
4. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นผู้นำกับการเปลี่ยนแปลงการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
5. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา รูปแบบการประเมินที่หลากหลาย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
6. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
7. ทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- กมลทิพย์ ไชยวุฒิ. (2561). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด
กระทรวงศึกษาธิการ.
การศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานคณะกรรมการ. (2561). แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
_____. (2562). มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
_____. (2563). มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, สำนักงาน. (2568). แผนปฏิบัติการประจำปี
งบประมาณ 2568. สุโขทัย: กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1.
กฤษณะ อริยสาร. (2565). แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบการจัดการคุณภาพภายในของ
สถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 41. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
ขวัญชนก เสริมสมบูรณ์, สรรเสริญ หุ่นแสน และกัญญกร เอี่ยมพญา. (2568, ธันวาคม). แนวทางการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี, 21(1), 115–128.
จันทร์คำ ชุมภู. (2568). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในยุคดิจิทัลของ
โรงเรียนเอกชนกลุ่มลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก. การศึกษาค้นคว้า
อิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
จินตนา วงษ์นาค. (2564). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้าน
ลำแดงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา.

- เฉลิมพล จันดา. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชาญวุฒิ เจริญจำรูญ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ชุติมา ทาสุนิษฐ์ และคนอื่นๆ. (2564, กันยายน-ธันวาคม). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4(3), 999.
- ชัชณะ พูลสมบัติ. (2565). ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชูศักดิ์ เดชเกรียงไกรกุล. (2563). การบริหารองค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชำนาญ ศิริพล และคนอื่นๆ. (2565, พฤษภาคม – สิงหาคม). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 16(2), 45-59.
- ชาร์ฟี ปทาน. (2566). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ตัสนีม สะอะ. (2564). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ถวิล อรัญเวศ. (2560). ผู้บริหารกับการครองตน ครองคน และครองงาน สอดคล้องกับนครราชสีมา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.
- ทิพวรรณ ล้วนปลื้มสกุล. (2562). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาของนโยบายไทยแลนด์ 4.0. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ทิพวรรณ อ่วมทอง. (2564). แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นันทาภรณ์ เสวกวัง. (2565). แนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาเครือข่ายบางกุ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นรมน ชันดี. (2561). การศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นาริยา ศรีพันธุ์. (2564). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาตามทัศนะของครูสหวิทยาเขตหล่มสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย.
- นุจนารถ ชูนาพรหม. (2560). แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุภาพร ศรีฤทธิ์. (2565, กันยายน-ธันวาคม). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. *Journal of Modern Learning Development*, 7(4), 249.
- น้ำทิพย์ มั่นปาน. (2563). แนวทางพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2560). การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยา สาส์น.
- ปพนสรณ์ โพธิพิทักษ์. (2560). แนวคิดสู่การปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา. นครสวรรค์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ประกันคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. (2564). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร.

[Online]. Available: <https://www.western.ac.th/index.php/th/chaqabreuro>.

[2567, กุมภาพันธ์ 1].

ประจวบ สี่เหลียงอ่อน. (2561, มกราคม - เมษายน). การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการบริหาร

เชิงกลยุทธ์. วารสารการบริหารและพัฒนาการศึกษา, 9(1), 23-35.

ประภาพรธรรม รักเลี้ยง. (2561). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.

ปราณี รื่นทอง. (2563). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัด

ห้วยม้าโค้งด้วยแนวคิดแบบโคเซ็น. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ.

พัชรา หงคำมี. (2565). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้

วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พัฒนาคุณภาพวิชาการ, สถาบัน. (2561). **แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน**

สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรณภัส บุญแก้ว. (2562). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. ดุษฎีนิพนธ์

การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภักดีวิภา ลูกเงาะ. (2562). **สภาพและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**

ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ภัทรวดี ศรีสุข. (2561, พฤษภาคม – สิงหาคม). หลักการบริหารของกูลิค (Gulick). **วารสารวิชาการ**

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 12(2), 45-56.

ภูมิภควิธจ์ ภูมิพงศ์ชศร และคนอื่นๆ. (2564, สิงหาคม). การพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน

ประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. *Journal of*

Roi Kaensarn Academi, 6(8), 1.

- มยุรี วรธรรม. (2563). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
มัธยมวัดหนองแขม. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาหะมะบาคอรี มาซอ. (2564). การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- มูฮำหมัด ตาเห. (2561). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจของครู
ท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด
ยะลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ยุธิน คนชื่อ. (2562). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการ
บริหารงานสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- รัฐพงศ์ โยธารัตน์. (2566, มกราคม – มิถุนายน). แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาอำเภอลาดยาวเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ตาม
หลักธรรมพละ 5. วารสารพุทธมคค์, 8(1), 167–179.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. (2563). รายงานการประเมินคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), สำนักงาน. (2562). แนวทางการ
พัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา. สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก.
- ธีร วังศ์วรเศรษฐ. (2561). แนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็ด
ดูเคชั่น วิสตอม จำกัด.
- รจรินทร์ แจ้งสว่าง. (2563). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ
โรงเรียนกลุ่มประสานงานสถานศึกษาโพทะเล 02 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วัชร มะรังสี. (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

วัฒน์ บุญจับ. (2562, พฤษภาคม – สิงหาคม). การบริหารเชิงระบบในสถานศึกษา.

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 13(2), 45–57.

วันทนา เนื่อน้อย. (2560). การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

วัลลิกา พูลศิริ. (2562). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

วาริน รูปทรง. (2564). แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ
กลุ่มโรงเรียนปางมะค่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร
เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกำแพงเพชร.

วารุณี ลัภนโชคดี. (2561, มกราคม-มิถุนายน). ปัจจัยที่ส่งผลและพัฒนาการของระดับคุณภาพ
การศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งสามรอบ
ของ สมศ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 14(1), 350-381.

วิทวัส หาหอม. (2567). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก.
การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

วิวัฒน์ นอยพิทักษ์. (2563). สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัย จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ศิรินทร ดงเรืองศรี. (2561). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนนิคม
พัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา.

ศิรินทร์ทิพย์ วรรณภักตร์. (2564). แนวทางการบริหารโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- ศุภมาส วิสัชนาม. (2560). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2561). **กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2563). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2564). **มาตรฐานการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- _____. (2564). **มาตรฐานการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สัมมา ธนินิธิย์. (2560). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ส. เอเซียเพลส.
- สรพรเพชญ์ สุขรัตน์ และคนอื่นๆ. (2563). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเชียงราย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา**. [Online]. Available: <http://edu.crru.ac.th/articles/039.pdf>. [2567, มกราคม 17].
- สาธิต ทรัพย์รวงทอง. (2563). **การประกันคุณภาพทางการศึกษา**. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุพัตรา แซ่ซิ่น. (2566). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2**. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สุพรรณรดี ศรีปัตเนตร. (2563). **การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุกฤตยา ปงกันทา. (2561). **กลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์. (2560). การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี. การค้นคว้าอิสระปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ยะลา.

สมชาย นพคุณ. (2562). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมพร สังวาระ. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมม่นมเกล้า. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขา
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สมหมาย แก้วกล้า. (2565). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านระบบประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

โสภณ ต่านประชา. (2561, เมษายน – มิถุนายน). การพัฒนาครูด้วยกระบวนการ PLC.

วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 41(2), 1-15.

อังคณา จະนะบุรณ์. (2562). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี.

อนุชิต สุขกลี. (2560). การศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

อารยา อ่อนงาม. (2567, พฤษภาคม – สิงหาคม). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3.
วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา, 39(2), 45-55.

อรอุมา ชันธพาลี. (2560). แนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970, September). Determining Sample Size for
Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3) :
608–609.

Li Ning, & Chin Nyuk Sang. (2024, January – December). Research on Applying the Deming Cycle (PDCA) Management Method to Promote the Innovative Practical Ability of Art and Design Education Students. **International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR)**, 72(1), 303–321.

Sri Kurnia. (2019, July - December) Internal Quality Assurance System (Case Study of Model School in State Junior High School Sambas 1. **Journal of Education, Teaching and Learning** 4, 2, 432-442.

Sri Wartini. Slamet and Mintasith Indriayu. (2019). **Implementation of the Internal Quality Assurance System in Improving the State Primary School Culture**. Advances in Social Science, Education and Humanities Research 397.

Susan and Hartzler. (2019). **THE ROLE OF ADMINISTRATOR LOOPING: CONNECTING STUDENTS TO CARING ADULTS IN HIGH SCHOOL**. The Degree of doctor of education Oklahoma State University.

Ukamaka N. Nweze. (2019, March). Role of School Administrator in Managing Environmental Changes in Secondary Schools in Enugu State of Nigeria International. **Journal of Innovative Science and Research Technology** 4,3.

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่องานวิจัย
เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

คำชี้แจงการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
2. สารสำคัญของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ซึ่งประกอบด้วยกรอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา 2561 ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน
ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาโดยข้อกำหนดคำให้เลือกตอบมากกว่าหนึ่งคำตอบ (Multiple Response) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
3. ในการตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาให้ท่านตอบทุกข้อและโปรดตอบให้ตรงกับคำถามกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพราะจะทำให้การวิจัยในครั้งนี้มีประโยชน์อย่างแท้จริง ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ จะนำมาใช้เพื่อการวิเคราะห์หาผลรวม สำหรับการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น ผลการวิจัยที่ปรากฏออกมาจะไม่เป็นผลต่อการปฏิบัติหน้าที่และด้านส่วนตัวแก่ผู้ตอบแต่ประการใดผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณในความร่วมมืออย่างดีจากทุกท่านในครั้งนี้

เจนจิรา เพ็ชรมาก
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ตำแหน่ง

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา

☐ ครูผู้สอน

3. ประสบการณ์ทำงาน

☐ น้อยกว่า 10 ปี

☐ ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

4. ขนาดสถานศึกษา

☐ ขนาดเล็ก

☐ ขนาดกลาง

☐ ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ทางขวามือเพียงช่องเดียวตามความคิดเห็นของท่าน

- 1 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 อยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 อยู่ในระดับน้อย
- 3 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 อยู่ในระดับมาก
- 5 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	สภาพการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (P)					
2	สถานศึกษากำหนดร่างมาตรฐานการศึกษา โดยครู บุคลากรและกรรมการสถานศึกษา (P)					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา (D)					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เช่น มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ อัตลักษณ์ ฯลฯ เพื่อใช้เป็นฐานกำหนดมาตรฐาน (D)					
5	ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาต่อ คณะกรรมการให้ความเห็นชอบร่วมกันโดยผู้เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (C)					
6	ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วม พิจารณาให้ความเห็นชอบ (A)					
7	ผู้บริหารสถานศึกษาประกาศใช้และเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถาบัน (Ac)					
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						
8	ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT ANALYSIS) (P)					
9	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีบทบาทในการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (D)					
10	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายอย่างชัดเจน (P)					

ข้อ	สภาพการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
11	สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัด ความสำเร็จ ของแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (P)					
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการตรวจสอบ ติดตาม ผลวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย (C)					
13	ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบ ติดตามผลจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการของ สถานศึกษา นำมาปรับปรุงแก้ไข (A)					
3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						
15	ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีโดยศึกษาจากแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นหลัก (P)					
16	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา (D)					
17	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับชอบ โครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการ (D)					
18	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดการใช้งบประมาณที่ ชัดเจน (P)					
19	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามที่ สถานศึกษากำหนดไว้ (D)					
20	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม ประเมินผล การ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องบรรลุตามมาตรฐาน การศึกษาและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (C)					
21	ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานของ กิจกรรมโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี (A)					
22	สถานศึกษามีช่องทางให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนา					

ข้อ	สภาพการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
	การจัดการศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงหลาย ช่องทาง (Ac)					
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา						
23	ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมวางแผนชี้แจงขั้นตอน วิธีการ สร้างความเข้าใจ เตรียมการ และวิธีการ ประเมินประกันคุณภาพภายใน (P)					
24	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (D)					
25	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผล และตรวจสอบการ ดำเนินโครงการ/กิจกรรม ครบทุกโครงการ/กิจกรรม (C)					
26	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เครื่องมือการประเมินผลและ ตรวจสอบที่หลากหลายและสอดคล้อง (C)					
27	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมิน และตรวจสอบ สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ คุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด (C)					
28	ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปจุดแข็ง และจุดควรพัฒนาให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ (A)					
29	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินโครงการ/ กิจกรรม มาทำข้อมูลสารสนเทศ (Ac)					
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา						
30	ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนงานการตรวจสอบ และ ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (P)					
31	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการ ดำเนินการโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี (D)					

ข้อ	สภาพการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
32	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมใน การติดตามผลการดำเนินงาน (D)					
33	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ดำเนินการโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี (D)					
34	ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมครบถ้วนทุกโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการ ประจำปี (C)					
35	ผู้บริหารสถานศึกษามีสรุปผลการดำเนินงานข้อมูล การติดตามผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และ เป็นปัจจุบัน (A)					
36	ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลการดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมครบถ้วนทุกโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการ ประจำปี ให้หน่วยงานต้นสังกัด และชุมชนทราบ (Ac)					
6. ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาด้านสังกัด						
37	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการ ประเมินตนเอง มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและสอดคล้อง กับภาระงาน (P)					
38	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมี ส่วนร่วมในการประเมินตนเองของสถานศึกษา (D)					
39	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ (D)					
40	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ประจำปีของสถานศึกษาได้ถูกต้อง (C)					

ข้อ	สภาพการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
41	ผู้บริหารสถานศึกษานำเสนอรายงานประจำปีของ สถานศึกษาให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณา อย่างเป็นระบบ (A)					
42	ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษา (A)					
43	ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลและเปิดเผยข้อมูล ผล การดำเนินงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานต้น สังกัดรับทราบ (Ac)					
44	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีของ สถานศึกษาผ่านระบบ E-SAR และออนไลน์ที่ หลากหลาย (Ac)					
7. ด้านการการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง						
45	ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนพัฒนาการดำเนินของ สถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ (P)					
46	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาขับเคลื่อนอย่างครบวงจร คุณภาพ และเกิดการพัฒนายอย่างต่อเนื่อง (P)					
47	ผู้บริหารสถานศึกษาออกแบบพัฒนาการดำเนินของ สถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ (D)					
48	ผู้บริหารสถานศึกษาออกแบบพัฒนาการดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขับเคลื่อน ไปอย่างครบวงจรคุณภาพ และเกิดการพัฒนาย ต่อเนื่อง (D)					
49	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการดำเนินของสถานศึกษา ตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นการปรับปรุงและพัฒนา (C)					

ข้อ	สภาพการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
50	ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบ ติดตามผล การดำเนิน ของสถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และเกิด การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (C)					
51	ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามข้อมูล การดำเนินของ สถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และเกิด การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (A)					
52	สถานศึกษานำผลการดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มี ส่วนได้เสียได้รับทราบ และมีช่องทางให้แสดงความ ความคิดเห็นที่หลากหลายช่องทาง (Ac)					

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ให้ตรงตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโรงเรียนของท่านเป็นแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

1. ปัญหาด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

- ☐ 1. ไม่พบปัญหา
- ☐ 2. การส่งเสริมหรือการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาแก่ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องค่อนข้างน้อย
- ☐ 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมให้รับความรู้ และเข้าใจเรื่องงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่เพียงพอ
- ☐ 4. ความร่วมมือของสถานศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่ชัดเจนและไม่ต่อเนื่อง
- ☐ 5. การส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาค่อนข้างน้อย
- ☐ 6. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายังไม่ชัดเจน โดยค่าเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพยังไม่ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนและตรงประเด็น
- ☐ 7. คู่มือการปฏิบัติงานในการกำหนดจัดทำมาตรฐานของสถานศึกษายังไม่ชัดเจนในการกำหนดมาตรฐาน

2. ปัญหาด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

- ☐ 1. ไม่พบปัญหา
- ☐ 2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจการจัดทำแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไม่ชัดเจน
- ☐ 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้และส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย
- ☐ 4. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษานำข้อมูล สภาพทั่วไป หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษายังไม่ชัดเจน
- ☐ 5. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
- ☐ 6. สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

☐ 7. สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เรียนในการรับผิดชอบและดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษายังไม่ชัดเจน

☐ 8. สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

3. ปัญหาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

☐ 1. ไม่พบปัญหา

☐ 2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ไม่เพียงพอในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

☐ 3. การดำเนินการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา รับรู้และเข้าใจการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษา ยังไม่ครอบคลุมและไม่ชัดเจน

☐ 4. สถานศึกษามีความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษายังไม่เกิดอย่างเป็นรูปธรรม

☐ 5. การส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือชุมชนเข้ามีส่วนร่วมค่อนข้างน้อยในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

☐ 6. สถานศึกษามีการจัดทำบันทึกการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ยังไม่ชัดเจนและเป็นไปไม่เป็นระบบ

☐ 7. สถานศึกษานำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ต่อยอดในการพัฒนาจัดการศึกษาแต่ยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

4. ปัญหาการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

☐ 1. ไม่พบปัญหา

☐ 2. สถานศึกษามีการวางแผนในการประเมินและตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษายังไม่ชัดเจน

☐ 3. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินและตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย

☐ 4. การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานยังไม่ปรากฏชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม

☐ 5. สถานศึกษามีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ

☐ 6. สถานศึกษามีระบบการประเมินผลและตรวจสอบที่ไม่ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการดำเนินงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

☐ 7. ครู และบุคลากรทางการศึกษานำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษายังไม่สำเร็จตามเป้าหมาย

5. ปัญหาการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

☐ 1. ไม่พบปัญหา

☐ 2. สถานศึกษามีการวางแผนการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาอย่างไม่ชัดเจน

☐ 3. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย

☐ 4. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย

☐ 5. การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษายังไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง

☐ 6. สถานศึกษามีการนำผลการติดตามการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนางานอย่างไม่ชัดเจนและเป็นระบบ

☐ 7. ครู และบุคลากรทางการศึกษายังไม่ได้ให้ความสำคัญในการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่แน่ชัด

☐ 8. สถานศึกษามีเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผลการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษายังไม่ครอบคลุมตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ของคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

6. ปัญหาการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด

☐ 1. ไม่พบปัญหา

☐ 2. สถานศึกษามีการมอบหมายหน้าที่ไม่ชัดเจนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดทำ/จัดส่งรายงานการประเมินตนเอง

☐ 3. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ/จัดส่งรายงานการประเมินตนเองไม่เพียงพอ

☐ 4. การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อนำเสนอเป็นสารสนเทศใช้ประกอบการตัดสินใจและรายงานผลยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

☐ 5. สถานศึกษายังไม่ได้ดำเนินการจัดทำ/จัดส่งรายงานการประเมินตนเอง

☐ 6. สถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสาธารณชน
อย่างไม่เปิดเผยและไม่เป็นระบบที่ชัดเจน

☐ 7. สถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อหน่วยงาน
ต้นสังกัดยังไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง

☐ 8. สถานศึกษามีแนวทางหรือระบบที่ไม่ชัดเจนในการเผยแพร่รายงานการประเมิน
ตนเองต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

7. ปัญหาด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

☐ 1. ไม่พบปัญหา

☐ 2. สถานศึกษามีการวางแผนการประเมินผลการพัฒนาสถานศึกษาอย่างไม่เป็นระบบ
และไม่ต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพอย่างยั่งยืนไม่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

☐ 3. กาส่งเสริม และสนับสนุนของสถานศึกษาในการดำเนินงานประเมินผลการพัฒนา
สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ยังอยู่ในระดับที่ต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม

☐ 4. การติดตาม และการประเมินผลพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
ยังไม่มี ความชัดเจนและยังดำเนินการได้ไม่ครอบคลุม

☐ 5. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการวางแผนและส่งเสริมที่ไม่ต่อเนื่อง
ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

☐ 6. สถานศึกษามีการทบทวนพัฒนาสถานศึกษาที่ไม่ชัดเจนและไม่ต่อเนื่องเป็นระบบ
สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง

☐ 7. สถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขคุณภาพการจัดการเรียนการสอนไม่เกิด
คุณภาพอย่างต่อเนื่อง และผลการประเมินเป็นไปอย่างไม่เป็นรูปธรรม

ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งในการให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมาก

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

โทรศัพท์ 097-9496614

E-mail : Janjung1106@gmail.com

QR Code แบบสอบถามเพื่องานวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

<https://forms.gle/aJy6QiXvN5X9br1J7>

โปรดตอบแบบสอบถามภายในวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2568

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งในการให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น รองคณบดีฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
3. ดร. สุพรรณิการ์ พิมพ์มาศ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารและภาวะผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
4. ดร. สิริธญา แก้วเนย ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
5. ดร. บรรดิษฐ์ ม่วงอ่อง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านวังขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1

นำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Congruency : IOC) โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

- +1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการศึกษา
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการศึกษา
- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการศึกษา

คัดเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 ไว้จัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป ตลอดจนความชัดเจนและความเหมาะสมในการใช้ภาษาเพื่อนำไปปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา									
1	สถานศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา (P)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษากำหนดร่างมาตรฐาน การศึกษา โดยครู บุคลากรและ กรรมการสถานศึกษา (P)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมเพื่อ สร้างความรู้ ความเข้าใจ และ ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนา คุณภาพการศึกษาเพื่อการ ประกันคุณภาพการศึกษา (D)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลต่าง ๆ เช่น มาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตร สถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ อัตลักษณ์ ฯลฯ เพื่อใช้เป็นฐานกำหนดมาตรฐาน (D)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอร่าง มาตรฐานการศึกษาต่อ คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ ร่วมกันโดยผู้เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา (C)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบ และทบทวนมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาโดยผู้ที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
	ทุกฝ่ายร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบ (A)								
7	ผู้บริหารสถานศึกษาประกาศใช้และเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก รับทราบ (Ac)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา									
8	ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT ANALYSIS) (P)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีบทบาทในการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (D)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายอย่างชัดเจน (P)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัด ความสำเร็จของแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (P)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการตรวจสอบ ติดตามผลวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย (C)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบ ติดตามผลจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
	การของสถานศึกษา นำมาปรับปรุงแก้ไข (A)								
14	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา (Ac)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา									
15	ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยศึกษาจากแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นหลัก (P)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (D)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับชอบโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการ (D)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดการใช้งบประมาณที่ชัดเจน (P)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ (D)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
20	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม ประเมินผล การ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องบรรลุ ตามมาตรฐานการศึกษาและ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (C)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21	ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการ ดำเนินงานของกิจกรรมโครงการ ในแผนปฏิบัติการประจำปี (A)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	สถานศึกษามีช่องทางให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อ นำมาพัฒนาและปรับปรุงหลาย ช่องทาง (Ac)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา									
23	ผู้บริหารสถานศึกษาประชุม วางแผนชี้แจงขั้นตอน วิธีการ สร้างความเข้าใจ เตรียมการ และวิธีการประเมินประกัน คุณภาพภายใน (P)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการประเมินผล และ ตรวจสอบการดำเนินงานตาม โครงการ/กิจกรรมตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษา (D)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผล และตรวจสอบการดำเนิน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
	โครงการ/กิจกรรม ครบทุก โครงการ/กิจกรรม (C)								
26	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เครื่องมือ การประเมินผลและตรวจสอบที่ หลากหลายและสอดคล้อง (C)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมิน และตรวจสอบสอดคล้องตาม มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ คุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษา กำหนด (C)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปจุดแข็ง และจุดควรพัฒนาให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องรับทราบ (A)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการ ประเมินโครงการ/กิจกรรม มา ทำข้อมูลสารสนเทศ (Ac)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา									
30	ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผน งานการตรวจสอบ และติดตาม การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติ การประจำปี และแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา (P)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
31	สถานศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการติดตามผลการ ดำเนินการโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
	การศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี (D)								
32	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงาน (D)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ดำเนินการโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี (D)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมครบถ้วนทุกโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี (C)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35	ผู้บริหารสถานศึกษามีสรุปผลการดำเนินงานข้อมูลการติดตามผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และเป็นปัจจุบัน (A)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36	ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมครบถ้วนทุกโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ให้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
	หน่วยงานต้นสังกัด และชุมชน ทราบ (Ac)								
6. ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด									
37	สถานศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำรายงานการ ประเมินตนเอง มีคุณสมบัติที่ เหมาะสมและสอดคล้องกับ ภาระงาน (P)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาส ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมใน การประเมินตนเองของ สถานศึกษา (D)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
39	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมี ส่วนร่วมในการจัดทำ รวบรวม ข้อมูลสารสนเทศ (D)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
40	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำ รายงานการประเมินตนเอง ประจำปีของสถานศึกษาได้ ถูกต้อง (C)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
41	ผู้บริหารสถานศึกษานำเสนอ รายงานประจำปีของ สถานศึกษาให้กับคณะกรรมการ สถานศึกษาพิจารณาอย่างเป็น ระบบ (A)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
42	ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการ ดำเนินงานประจำปีของ สถานศึกษา (A)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
43	ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผล และเปิดเผยข้อมูล ผลการ ดำเนินงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง และ หน่วยงานต้นสังกัดรับทราบ (Ac)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
44	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำ รายงานประจำปีของ สถานศึกษาผ่านระบบ E-SAR และออนไลน์ที่หลากหลาย (Ac)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7. ด้านการการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง									
45	ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผน พัฒนาการดำเนินของ สถานศึกษาตามกระบวนการ ประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ (P)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
46	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาขับเคลื่อนอย่างครบ วงจรคุณภาพ และเกิดการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง (P)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
47	ผู้บริหารสถานศึกษาออกแบบ พัฒนาการดำเนินของ สถานศึกษาตามกระบวนการ ประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ (D)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
48	ผู้บริหารสถานศึกษาออกแบบ พัฒนาการดำเนินการประกัน คุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาขับเคลื่อนไปอย่าง ครบวงจรคุณภาพ และเกิดการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง (D)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
49	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการ ดำเนินของสถานศึกษาตาม กระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาให้ มีคุณภาพ เป็นการปรับปรุง และพัฒนา (C)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
50	ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบ ติดตามผล การดำเนินของ สถานศึกษาตามกระบวนการ ประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (C)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
51	ผู้บริหารสถานศึกษาติดตาม ข้อมูล การดำเนินของ สถานศึกษาตามกระบวนการ ประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (A)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
52	สถานศึกษานำผลการดำเนินการ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้เสีย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
	ได้รับทราบ และมีช่องทางให้ แสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย ช่องทาง (Ac)								

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ภาควิชาคณิตศาสตร์
ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่องแนวทางพัฒนาการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย
เขต 1

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.940	52

ภาพที่ 3 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่องานวิจัย

เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

คำชี้แจงการตอบแบบสัมภาษณ์

1. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

2. สาระสำคัญของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ เป็นการเก็บรวบรวมเพื่อการวิจัย ซึ่งจะนำเสนอผลในภาพรวม จึงไม่มีผลใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ดังนั้น เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลและเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูล ขอความกรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ให้ครบถ้วนและตรงตามความเป็นจริง

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดีและขอขอบพระคุณในความร่วมมือจากทุกท่านในครั้งนี้

นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมาก

หมายเลขโทรศัพท์ 097-949-6614

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของท่าน

1. ชื่อ-สกุล.....
2. วุฒิการศึกษา

☐ปริญญาตรี ☐ปริญญาโท ☐ปริญญาเอก

 สาขาวิชา.....
3. ตำแหน่งในปัจจุบัน.....
4. อายุราชการ.....
5. วันที่ทำการสัมภาษณ์.....เดือน.....พ.ศ.....
6. สถานที่ ทำการสัมภาษณ์.....
7. ผู้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.1 สภาพด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่ต่ำที่สุด ได้แก่

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาต่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบร่วมกันโดยผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.07$, S.D.= 0.90)

1.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาประกาศใช้และเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.87)

1.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เช่น มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ อัตลักษณ์ ฯลฯ เพื่อใช้เป็นฐานกำหนดมาตรฐาน ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.87)

1.2 ปัญหาด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สูงที่สุด ได้แก่

1.2.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมให้รับความรู้ และเข้าใจเรื่องงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่เพียงพอ (ร้อยละ 12.87)

1.2.2 การส่งเสริมหรือการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาแก่ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 11.38)

1.2.3 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายังไม่ชัดเจน โดยค่าเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพยังไม่ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนและตรงประเด็น (ร้อยละ 8.98)

ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1. ท่านมีแนวทางดำเนินการจัดทำ ประกาศใช้ และเผยแพร่ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประกันคุณภาพการศึกษา แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างไร

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.1 สภาพด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่ต่ำที่สุด ได้แก่

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.87)

2.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT ANALYSIS) ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.82)

2.1.3 สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัด ความสำเร็จของแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= 0.83)

2.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการตรวจสอบ ติดตามผลวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= 0.83)

2.2 ปัญหาด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สูงที่สุด ได้แก่

2.2.1 สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 16.07)

2.2.2 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา (ร้อยละ 12.74)

2.2.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้และส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 10.25)

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1. ท่านมีแนวทางดำเนินการวิเคราะห์บริบท กำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัด รวมทั้งการตรวจสอบและติดตามผลตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.1 สภาพด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
ที่ต่ำที่สุด ได้แก่

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานของกิจกรรมโครงการใน
แผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.83)

3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.91)

3.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยศึกษาจาก
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นหลัก ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.77)

3.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดการใช้งบประมาณที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.21$,
S.D.= 0.77)

3.2 ปัญหาด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
ที่สูงที่สุด ได้แก่

3.2.1 การดำเนินการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา รับรู้และเข้าใจการ
ดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษา ยังไม่ครอบคลุมและไม่ชัดเจน (ร้อยละ 15.38)

3.2.2 สถานศึกษามีความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินงานตาม
แผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ยังไม่เกิดอย่างเป็นรูปธรรม (ร้อยละ 11.11)

3.2.3 สถานศึกษานำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ประสบความสำเร็จมา
ประยุกต์ใช้ต่อยอดในการพัฒนาจัดการศึกษาแต่ยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ (ร้อยละ 11.11)

3.2.4 การส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือชุมชนเข้ามีส่วนร่วมค่อนข้างน้อยในการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ร้อยละ 9.97)

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1. ท่านมีแนวทางการกำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ต่อยอดในการพัฒนาจัดการศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

4.1 สภาพด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ต่ำที่สุด ได้แก่

4.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปจุดแข็ง และจุดควรพัฒนาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.82)

4.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมวางแผนชี้แจงขั้นตอน วิธีการ สร้างความเข้าใจเตรียมการ และวิธีการประเมินประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.80)

4.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาประเมิน และตรวจสอบสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.82)

4.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาทำข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.81)

4.2 ปัญหาด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่สูงที่สุด ได้แก่

4.2.1 การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานยังไม่ปรากฏชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม (ร้อยละ 15.53)

4.2.2 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินและตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 12.50)

4.2.3 สถานศึกษามีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษายังไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ (ร้อยละ 11.34)

4.2.4 ครู และบุคลากรทางการศึกษานำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษายังไม่สำเร็จตามเป้าหมาย (ร้อยละ 11.34)

ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1. ท่านมีแนวทางนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาทำระบบสารสนเทศให้เกิดประสิทธิภาพ อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษานำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษายังไรให้มีประสิทธิภาพ

.....

.....

.....

5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

5.1 สภาพด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ที่ต่ำที่สุด ได้แก่

5.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.81)

5.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมครบถ้วนทุกโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีให้หน่วยงานต้นสังกัด และชุมชนทราบ ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.83)

5.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนงานการตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.76)

5.2 ปัญหาด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ที่สูงที่สุด ได้แก่

5.2.1 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 12.57)

5.2.2 การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษายังไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง (ร้อยละ 11.70)

5.2.3 สถานศึกษามีเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผลการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษายังไม่ครอบคลุมตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ของคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (ร้อยละ 11.11)

ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

1. ท่านมีแนวทางส่งเสริมสนับสนุนให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางให้ผู้ปกครองหรือชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

6. ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาด้านสังกัด

6.1 สภาพด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาด้านสังกัดที่ต่ำที่สุด ได้แก่

6.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.11$, S.D.= 0.85)

6.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปีของสถานศึกษาได้ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.85)

6.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษานำเสนอรายงานประจำปีของสถานศึกษาให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.83)

6.2 ปัญหาด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาด้านสังกัดที่สูงที่สุด ได้แก่

6.2.1 สถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสาธารณชนอย่างไม่เปิดเผยและไม่เป็นระบบที่ชัดเจน (ร้อยละ 11.01)

6.2.2 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ/จัดส่งรายงานการประเมินตนยังไม่เพียงพอ (ร้อยละ 10.72)

6.2.3 สถานศึกษายังไม่ได้ดำเนินการจัดทำ/จัดส่งรายงานการประเมินตนเอง (ร้อยละ 9.28)

6.2.4 สถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัดยังไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง (ร้อยละ 9.28)

ด้านการจัดทำรายงานผล และส่งการประเมินตนเองของสถานศึกษาต้นสังกัด

1. ท่านมีแนวทางการนำเสนอรายงานประจำปีของสถานศึกษาให้กับคณะกรรมการสถานศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางการเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสาธารณชนและหน่วยงานต้นสังกัด อย่างไร

.....

.....

.....

7. ด้านการการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

7.1 สภาพด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ที่ต่ำที่สุด ได้แก่

7.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการดำเนินของสถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นการปรับปรุงและพัฒนา ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.75)

7.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาออกแบบพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขับเคลื่อนไปอย่างครบวงจรคุณภาพ และเกิดการพัฒนายอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.78)

7.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาออกแบบพัฒนาการดำเนินของสถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.80)

7.2 ปัญหาด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ที่สูงที่สุด ได้แก่

7.2.1 การติดตาม และการประเมินผลพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ยังไม่มีความชัดเจนและยังดำเนินการได้ไม่ครอบคลุม (ร้อยละ 12.43)

7.2.2 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการวางแผนและส่งเสริมที่ไม่ต่อเนื่องในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 11.56)

7.2.3 สถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขคุณภาพการจัดการเรียนการสอนไม่เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และผลการประเมินเป็นไปอย่างไม่เป็นรูปธรรม (ร้อยละ 11.27)

ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1. ท่านมีแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินของสถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางดำเนินการปรับปรุง แก้ไขคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง อย่างไร

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมาก

หมายเลขโทรศัพท์ 097-9496614

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัมภาษณ์
(.....)

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

เสนอแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

1. ผู้บริหารการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 คน

1.1 นายวัลลภ วิบูลย์กุล	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
1.2 ดร.เดชา ลุนาวงค์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
1.3 นายดำเนิน ฝันลา	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปีหรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 4 คน

2.1 นายเอกสิทธิ์ พุกพัก	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาเชิงคีรี สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
2.2 นายลกชัย พรหมวิหาร	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาทาลง สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
2.3 นางจุฑามาศ ภักดีบริบาล	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเนินพยอม สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
2.4 นายบุญเรือง บุญเทียน	รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบ้านบ้านดำนลาน
หอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุโขทัย เขต 1

3. อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย ที่มีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีความรู้ด้านการศึกษากับประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน

3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤตฉิมพล พฤตฉิมกุล	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญล้อม ตัวงวิเศษ	อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

4. ศึกษานิเทศก์ ที่มีประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปีหรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 คน

4.1 นางสาวณัฐฐา วันจันทร์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
4.2 นางสมปอง ราชิ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
4.3 ดร.วรรณทนา ละจุ่ม	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

5. ครู ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 5 คน

5.1 นางกนกวรรณ ตั้งสยามวณิชย์	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนอนุบาล
บ้านด่านลานหอย
5.2 นางสาวสนอง สอนทุ่ง	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านขุนนางวัง
5.3 นายนันทวุฒิ เหลี่ยมอุไร	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านขุนนางวัง
5.4 นางจิรายุ สุกรีดิษฐ์	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านน้ำลาด
5.5 นางสาวลักษณ เต่าเล็ก	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านนาเกาหลี

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๒๗๗๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงร่างการศึกษาค้นคว้าอิสระ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๒. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	จำนวน ๑ ฉบับ
	๓. เครื่องมือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมาก นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ดังรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จัมมิษา ตันตีสันติสม)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๘

Signature Code : F+MSgKfT/๕edtlnjR๘JB

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมาก : โทร ๐๙๗-๙๔๙๖๖๑๔

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๓๑๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำงานศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านมอเจริญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑๕ ฉบับ

ด้วย นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมาก นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ ขวัญมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้ นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมาก กำลังดำเนินการอยู่ในขั้นตอนทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือในการทำงานศึกษาค้นคว้าอิสระ ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการทุกทดลองใช้เครื่องมือในการทำงานศึกษาค้นคว้าอิสระจากท่านและบุคลากรในหน่วยงานของท่านตามจำนวนแบบสอบถามที่ส่งมาด้วยนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัฒนิกษา ตันตีสันติสม)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘

Signature Code : F+MSgKfT/๕edtlnjR๘JB

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมาก : โทร ๐๙๗-๙๔๙๖๖๑๔

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๓๐๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำงานศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพรหมประดิษฐ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑๕ ฉบับ

ด้วย นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมาก นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้ นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมาก กำลังดำเนินการอยู่ในขั้นตอนทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือในการทำงานศึกษาค้นคว้าอิสระ ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการทุกทดลองใช้เครื่องมือในการทำงานศึกษาค้นคว้าอิสระจากท่านและบุคลากรใน หน่วยงานของท่านตามจำนวนแบบสอบถามที่ส่งมาด้วยนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จาก ท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัณภิกา ตันติสันติสม)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘

Signature Code : F+MSgKfT/๕edtlnjR๘JB

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมาก : โทร ๐๙๗-๙๔๙๖๖๑๔

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๓๔๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามการวิจัยผ่านช่องทางออนไลน์ QR Code จำนวน ๑ ฉบับ
๒. รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมาก นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากบุคลากร โรงเรียนในสังกัดของท่าน เพื่อประกอบในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยเครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามผ่าน QR Code ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกันนี้ ทั้งนี้ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการสืบไป ทางมหาวิทยาลัยฯ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จัมมิษา ตันตีสันติสม)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘

Signature Code : F๖MwiKXlt๒AvlM๑mM๑HJt

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมาก : โทร ๐๙๗-๙๔๙๖๖๑๔

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๓๘๓๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน

ด้วย นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมาก นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้มีจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากท่านเพื่อประกอบในการจัดทำการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการอย่างยิ่ง ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงให้ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้า สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระ สำหรับวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ นั้นผู้วิจัยจะประสานกับท่านอีกครั้งหนึ่งโดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ ขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัฒนิกษา ตันตีสันติสม)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

Signature Code : F๖M๖ilCbDBUGioi๗๑foa

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางสาวเจนจิรา เพ็ชรมาก : โทร ๐๙๗-๙๔๙๖๖๑๔